

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิจัยและพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครู
ในศตวรรษที่ 21

The Research and Development of the Happiness Learning
Management Scale of teacher student in the 21st Century.

ดร.ลภัสรดา จูเมฆา
รศ.ดร.ปกรณ์ ประจันบาน

งานวิจัยนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัย
จากสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ก็ด้วยความสนับสนุนอันดียิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ้ง คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร รองศาสตราจารย์ ดร.วารินทร์ แก้วอุไร อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพิชญา โคทวิ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ และดร.กาญจนมาโนชญ์ ชุนกอง ศึกษานิเทศก์ ชำ นานาญ การพิ เศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งให้ความอนุเคราะห์ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่ช่วยสนับสนุนงบประมาณการวิจัยในครั้งนี้ จนทำให้ผลงานวิจัยสำเร็จลงได้

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาให้แก่ผู้วิจัย และขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องและครอบครัวที่ช่วยเป็นกำลังใจอย่างยิ่ง

คุณค่าอันพึงมีจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ลภัสสรดา จูเมฆา

กันยายน 2558

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21
ประจำปีงบประมาณ 2559 จำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุน 100,000.- บาท
ระยะเวลาทำการวิจัย 0.6 ปี ตั้งแต่ 1 มีนาคม 2559 ถึง 31 สิงหาคม 2559
ผู้วิจัย ลภัสสรดา จูมฆา
ปกรณ์ ประจันบาน

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างได้แก่นิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2559 ชั้นปี 5 จำนวน 412 คน ดำเนินการวิจัยโดยสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 แล้วตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยง วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติเชิงบรรยาย และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ผลการวิจัยพบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู จำนวน 19 ข้อ องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน จำนวน 9 ข้อ องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข จำนวน 12 ข้อ และองค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ รวม 64 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination : r) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ครบทุกข้อ แบบประเมินมีค่าความเที่ยง (Reliability) จำแนกตามองค์ประกอบ มีค่า ระหว่าง .910, .941, .937, .960 และ .870 ตามลำดับซึ่งมีค่าอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก

คำสำคัญ การจัดการเรียนรู้ , การเรียนรู้ที่มีความสุข , นิสิตครูในศตวรรษที่ 21

Research Title The Research and Development of the Happiness Learning Management Scale of teacher student in the 21st Century.

Researchers: Laphatrada Choomeka
Pakorn Prachanban

Abstract

This research study was to development the Happiness Learning Management Scale of teacher student in the 21st Century. The samples were the 5 years of 412 teacher students, faculty of education in Government University in Phitsanulok, academic year of 2016. The evaluation of the happiness learning of teacher students the 21st century was created. The discrimination quality, construct validity and reliability were then verified. The data were analyzed by descriptive statistics and second confirmatory factor analysis. It were found that, the created of the Happiness Learning Management Scale of teacher student in the 21st Century are 5 levels rating scale and 5 components of 1) 15 items of happiness learning outcome of student component. 2) 19 items characteristic and learning management process of teacher component. 3) 9 items of atmosphere and learning resources for happiness learning of student component. 4) 12 items of lesson design units and happiness learning media component. 5) 9 items of measurement and evaluation component. The discrimination (r) is statistically significant at the 0.05 and all of 64 items are construct validity. The reliabilities of the assessments ranged by components are 0.910, 0.941, 0.937, 0.960 and 0.870, respectively, which are in the high to very high score.

Key word Learning Management, Happiness Learning Management, teachers student in the 21st Century.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การจัดการเรียนรู้.....	7
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย.....	13
การเรียนรู้อย่างมีความสุข.....	14
ครูในศตวรรษที่ 21.....	28
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	35
วิธีดำเนินการวิจัย.....	35
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	36
การออกแบบการวัด (Measurement design).....	37
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ตอนที่ 1 การสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูใน ศตวรรษที่ 21.....	40
ตอนที่ 2 การทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความเที่ยง และ ความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมี ความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21.....	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	92
สรุปผลการวิจัย.....	92
อภิปรายผลการวิจัย.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	97
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	101

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 และการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร.....	41
2	ผลการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 5).....	43
3	ผลการปรับปรุงองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ.....	44
4	ผลการปรับปรุงนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ.....	45
5	ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 5).....	51
6	ผลการสร้างข้อคำถามในแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21.....	58
7	ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามในแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21.....	63
8	ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination : r) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 (n = 40).....	67
9	ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงบรรยายของตัวแปรสังเกตได้ (ข้อคำถาม) (n=412).....	74
10	ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรสังเกตได้ (ข้อคำถาม) (n=412).....	77
11	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน (n=412).....	85
12	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู (n=412).....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน (n=412).....	88
14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข (n=412).....	89
15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (n=412).....	90
16 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามองค์ประกอบ (n=412).....	91

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

1 กรอบแนวคิดการวิจัย

6

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 18) และมาตรา 24 (1) บัญญัติว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544, หน้า 12 – 13) และมาตรฐานการศึกษาของชาติ บัญญัติว่า มาตรฐาน ที่ 1 คุณลักษณะของคนเก่ง คนดี มีความสุข โดยมีการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตรงตามความต้องการทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย และจิตใจ สติปัญญา ความรู้ และทักษะคุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์ และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548, หน้า 3)

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 35) ระบุว่าควรกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างสมดุลโดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่น และกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง เน้นการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าให้เหมาะสมกับวัย ซึ่งจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และนำเสนอว่าคนที่มีคุณภาพหมายถึง คนที่มีความดี ความเก่ง ความสุข คือ มีคุณธรรม มีจริยธรรม มีค่านิยมที่สอดคล้องกับค่านิยมของคนไทย เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน ยึดมั่น ในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข

ผลจากความเครียดในการเรียน พบว่า ในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา มีนักศึกษาฆ่าตัวตายทั้งสิ้น 66 คน และฆ่าตัวตายสำเร็จ 61 คน คิดเป็นร้อยละ 92.42 และสาเหตุการฆ่าตัวตายส่วนใหญ่มาจากเรื่องความรัก – คู่สาว ร้อยละ 42.42 รองลงมา คือความเครียดเรื่องการเรียนและค่าเล่าเรียนร้อยละ 33.33 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ทำร้ายตนเองเป็นผู้หญิงมากกว่าชาย ส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่นและหนุ่มสาวมากที่สุดในกลุ่มอายุ 20-24 ปีร้อยละ 22 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 20 และอายุ 25-29 ปี ร้อยละ 17 ในจำนวนนี้ ร้อยละ 38 เป็นผู้ใช้แรงงาน รองลงมาเป็นนักเรียนนักศึกษาร้อยละ 17 และไม่มีอาชีพร้อยละ 12 (สถิติความเครียด, 2552, หน้า 8) และข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ได้ทำการวิจัยสำรวจจากนักเรียนกว่า 2 แสนคนทั่วประเทศ ระบุเด็กในกลุ่มเสี่ยง 13 -18 ปี มีความรู้สึกซึมเศร้าต่อเนื่องทุกวันเป็นสัปดาห์มากที่สุดที่หนองคาย ร้อยละ 46.7 ส่วนที่ซึมเศร้าจนคิดฆ่าตัวตายมากที่สุดคือที่ภูเก็ต นอกจากนี้นายสังคม คุณคณากรสกุล สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) กล่าวต่อว่า พฤติกรรมความเครียด พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกซึมเศร้า โดย 2 ใน 5 ซึมเศร้าต่อเนื่องทุกวันเป็นสัปดาห์ ยิ่งเรียนสูงยิ่งซึมเศร้ามากขึ้น (สังคม คุณคณากรสกุล, 2552, หน้า 1) จะเห็นได้ว่าปัญหาที่กล่าวมาเป็นเพราะผู้เรียนไม่มีความสุข อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ของครูที่ไม่ก่อให้เกิดความสุขในการเรียนของผู้เรียน

ดังนั้น ครูจึงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน ซึ่งจะเป็นผู้ที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข นั่นคือ ครูจะต้องมีทักษะในการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขเพื่อให้เกิดความความสุขในการเรียนรู้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนของตนด้วย ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีความหมายเป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้เรียน และผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด และครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (McKinsey, 2007; วรากรณ์ สามโกเศศ, 2553; ดิเรก พรสีมา, 2554) อย่างไรก็ตาม การพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขจำเป็นต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของครูที่มีความถูกต้องน่าเชื่อถือเสียก่อนจึงจะทำให้กระบวนการพัฒนาครูมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีเครื่องมือวัดและประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของครู ประกอบกับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องกับนิสิตนักศึกษาครูในสถาบันผลิตครูทุกแห่ง ดังนั้น หากมีเครื่องมือวัดและประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของครูนำไปใช้วัดและประเมินผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับนิสิตนักศึกษาครู ก็จะทำให้สถาบันผลิตครูมีสารสนเทศเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาครูว่า สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ได้จริงหรือไม่ ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษาครูที่จะก้าวต่อไปเป็นครูในอนาคต ก็จะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ รวมทั้งเป็นผู้สร้างสรรค์ภูมิปัญญา และปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ สติปัญญา ร่างกายและจิตใจ และข้อสำคัญคือ มีความสุขในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานที่สามารถประเมินการจัดการเรียนรู้ของได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะข้อมูลที่เกิดจากการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถ นำไปใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นประโยชน์ ตรงตามเป้าหมายและคุ้มค่าต่อการพัฒนาวิชาชีพครูต่อไป

คำถามวิจัย

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยงของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ได้แบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21
2. เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ด้านจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2559

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ได้แก่ นิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2559 ชั้นปี 5 จำนวน 2 สถาบัน รวม 452 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณภาพของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย อำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถของนิสิตครูในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกรักเรียน สนุก ไม่เกิดความเครียดหรือเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนซึ่งอาจมาจากปัจจัยจากตัวผู้เรียนเอง หรือจากสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ โดยครูจะต้องมีใจ เอาใจใส่ศิษย์ มีทักษะในการจุดไฟในใจศิษย์ ให้สนุกสนานกับการเรียนรู้ หรือให้การเรียนรู้สนุกและกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ จำแนกออกเป็น 5 องค์ประกอบ รวม 64 ข้อ

องค์ประกอบของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง องค์ประกอบของการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อคำถาม องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 19 ข้อคำถาม องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 9 ข้อคำถาม องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 12 ข้อคำถาม และองค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 9 ข้อคำถาม รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 64 ข้อคำถาม สำหรับใช้ประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน หมายถึง การที่นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขจากครูแล้ว นักเรียนเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตัวเอง รักและศรัทธาเชื่อมั่นในตนเอง เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่มั่นคงที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย ฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีการจดบันทึกอย่างเป็นประจำ รู้จักปรับตัวได้เข้าสถานการณ์และโอกาส หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความรักและศรัทธาเชื่อมั่นในตัวครูผู้สอนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนักเรียนมีความพร้อมและมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองต่อไปตลอดชีวิต

องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู หมายถึง ครู (นิสิตครู/นักศึกษาครู) ที่สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขจะต้องเป็นคนที่แสวงหาความรู้อยู่เสมอ หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อมาถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ให้แก่แก่นักเรียนอย่างเต็มที่ มีความรักเมตตา จริงใจ และใส่ใจต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง รู้จักธรรมชาติและตัวตนของนักเรียน ค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน เพื่อหาแนวทางลดจุดด้อยและเสริมจุดเด่นให้แก่แก่นักเรียน ป้อนคำถามและกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดและหาค้นหาคำตอบอยู่เสมอ ความรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีจิตวิญญาณความเป็นครู จัดหา ผลิต และใช้สื่อการเรียนรู้อยู่เสมอ เตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ให้แก่แก่นักเรียน ใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ แทนการบอกคำตอบ จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียนเพื่อช่วยเอื้ออำนวยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้เดิมของนักเรียน เปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย จัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความเป็นจริงของชีวิต เอาใจใส่ต่อศิษย์ จุดไฟในใจหรือสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิษย์ และกระตุ้นให้ศิษย์อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต ยินดีเปลี่ยนแปลงตนเองในทุกๆ เรื่อง เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีของนักเรียนและมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมการให้นักเรียนออกไปทำงานหรือประกอบสัมมาชีพที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน หมายถึง ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)จะต้องจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้ส่งเสริมความมีวินัย การรักษาสีแกวและสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ที่ดี จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มีแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเพียงพอสำหรับการสืบค้นที่สามารถตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน จัดห้องเรียนให้สามารถรองรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติและความเป็นจริง หรือจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนหรือนอกสถานที่เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงมากที่สุด จัดห้องเรียนให้มีบริเวณเพียงพอต่อการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย ดนตรีหรือศิลปะ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและผสมผสานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย เป็นกันเอง ทั้งครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาจากการดำรงชีวิต จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เครียด ไม่เกิดความวิตกกังวล จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตร ไว้วางใจ และเป็นที่ยิ่งซึ่งกันและกัน และจัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน ไม่แข่งขัน ไม่ชิงดีชิงเด่นกัน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเอง และเรียนรู้ร่วมกับครูได้

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข หมายถึง ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)จะต้องออกแบบบทเรียนให้สนุกสนาน แปลกใหม่ น่าสนใจ จูงใจให้เกิดการติดตาม บทเรียนมีความสอดคล้องหรือสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน สาระและกระบวนการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว บทเรียนมีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากและสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชานั้นๆ ออกแบบให้ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ตามบทเรียนมุ่ง

พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดแบบต่างๆ ของนักเรียน ออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อทำให้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่เร้าใจความสนใจ สอดคล้องกับความสามารถ ตรงตามเป้าหมาย มีระดับความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัย และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เลือกใช้สื่อการเรียนที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความเป็นจริงทางสังคมในขณะนั้น เลือกใช้สื่อการเรียนที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือกระทำ แก้ปัญหา และใช้กระบวนการคิด เลือกใช้สื่อที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เช่น เกม ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้ของตนเอง เช่น เอกสารประกอบการเรียน ฯลฯ

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู) สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนเป็นสำคัญ ลดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อตัดสินคุณค่าให้น้อยลงมากที่สุด เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เชื่อมโยงกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้เกิดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจนและแจ้งให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนวางแผนการเรียนรู้ล่วงหน้า และสามารถสร้างความท้าทาย กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในรูปของพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถแสดงออกได้ สังเกตได้ วัดและประเมินได้ หรือผลงานที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้จริงตามความสามารถ โดยครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ด้านทักษะ ด้านจิตพิสัยและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการประเมินผลตามสภาพจริงจากการสังเกตพฤติกรรม การนำเสนอ การอภิปราย การตอบคำถาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน การสะท้อนความคิด และการตรวจผลงานที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการประเมินใหม่ เมื่อผลการประเมินเดิมยังไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนและนักเรียนต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อลดความเครียดจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และครูกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถเต็มศักยภาพในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกครั้ง สะท้อนผลการประเมินการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ผลการประเมินวางแผนพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ นำเสนอผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งชั้นในภาพรวม เพื่อป้องกันผลกระทบย้อนกลับทางด้านจิตใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล และกระประเมินผลการเรียนรู้หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้จะต้องสะท้อนการนำความรู้ความสามารถของนักเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

คุณภาพของแบบประเมิน หมายถึง คุณลักษณะของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ที่คณะผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากค่าอำนาจจำแนก (Discrimination : r) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และค่าความเที่ยง (Reliability)

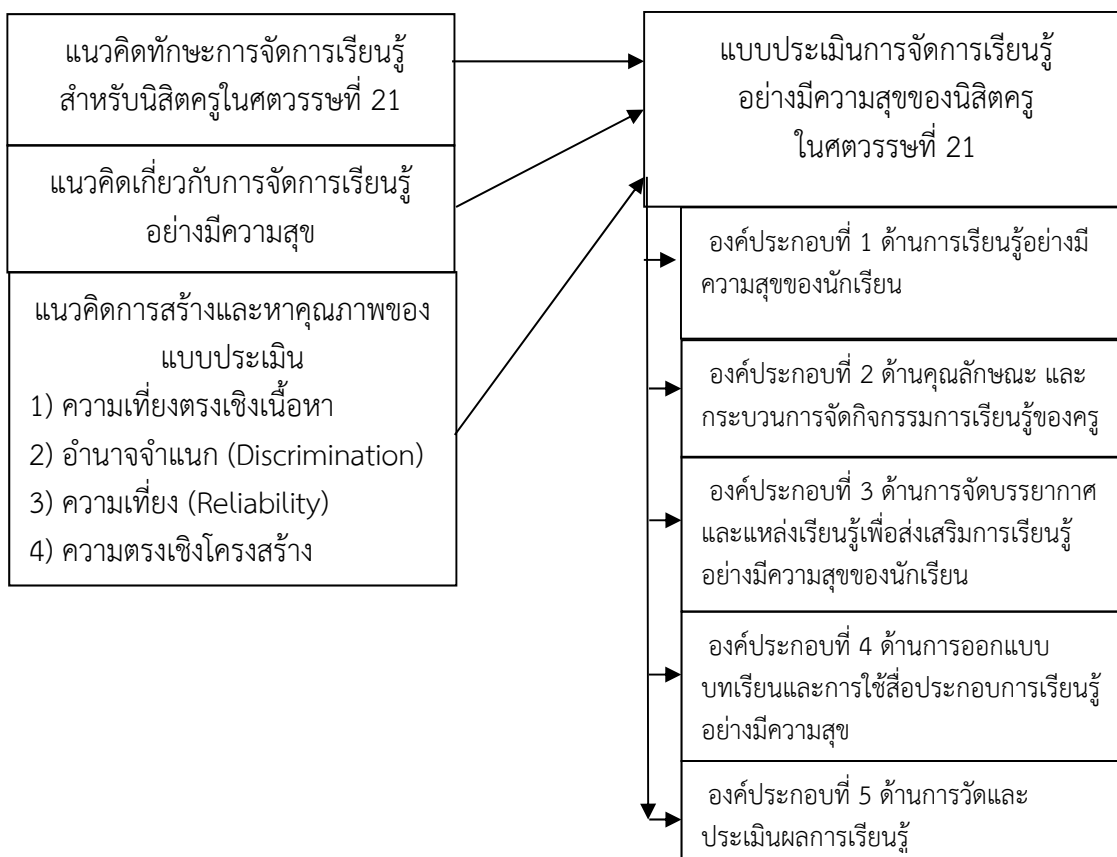
อำนาจจำแนก (Discrimination : r) หมายถึง ค่าดัชนีบอกคุณภาพของข้อคำถามรายข้อที่ใช้แสดงถึงการแยกออกจากกันระหว่างนิสิตครูที่มีคะแนนการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน หรือดัชนีที่บ่งบอกว่าข้อคำถามข้อนั้นสามารถจำแนกนิสิตครูที่มีคะแนนการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขในศตวรรษที่ 21 ออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มที่ได้คะแนนสูง กับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ สามารถคำนวณได้จากสูตร Item Total Correlation

ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึง ค่าดัชนีบอกคุณภาพของข้อคำถามรายข้อที่แสดงให้เห็นว่าข้อคำถามที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องหรือเป็นไปตามทฤษฎีที่นำมาใช้ในการออกแบบหรือไม่ ซึ่งสามารถคำนวณได้โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ด้วยโปรแกรม Mplus

ความเที่ยง (Reliability) หมายถึง คุณสมบัติของแบบประเมินที่สามารถให้คะแนนแก่ผู้ให้ข้อมูลได้อย่างคงที่แน่นอน ค่าความเที่ยงจะมีค่าอยู่ระหว่าง 0.0 ถึง 1.0 ซึ่งคำนวณจากสูตรที่ใช้ในการประมาณค่าแบบความคงที่ภายใน (Internal Consistency Reliability) จากสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Research Framework)

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับครูในศตวรรษที่ 21 และการเรียนรู้อย่างมีความสุขของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดของนักวิชาการทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540, 2544) กิตยวัตินุญชื้อ และคณะ (2540) ปรีศณี จีรวงศ์รุ่งเรือง (2542) ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) วิเศษ ชินวงศ์ (2544) วิจารณ์ พานิช (2555) และแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างและหาคุณภาพของแบบประเมินตามแนวคิดของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538) และปกรณ์ ประจันบาน. (2552) เพื่อนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยและพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้
 - 1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้
 - 1.2 หลักการในการจัดการเรียนรู้
 - 1.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้
 - 1.4 วิธีการจัดการเรียนรู้
 - 1.5 หลักการจัดการเรียนรู้
2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย
3. การเรียนรู้ที่มีความสุข
 - 3.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่มีความสุข
 - 3.2 แนวคิดการเรียนรู้ที่มีความสุข
 - 3.3 การส่งเสริมให้เด็กเกิดความสุขในการเรียน
 - 3.4 แบบวัดความสุขและระดับความสุข
4. ครูในศตวรรษที่ 21
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้
 - 5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ที่มีความสุข

1. การจัดการเรียนรู้

1.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ หรือการสอน ใช้ตรงกับภาษาอังกฤษ 2 คำ คือ “Teaching” และคำว่า “Instruction” ซึ่งมีความหมายแตกต่างกัน กล่าวคือ “Teaching” แปลว่า “การสอน” ครอบคลุมถึงการให้คำสั่งสอน การทำให้มีความรู้หรือทำให้สามารถทำอะไรได้ เป็นกระบวนการทางเดียวที่ยึดตัวผู้สอนหรือครูเป็นหลัก ส่วน “Instruction” แปลว่า “การจัดการเรียนรู้” (to teach and to be taught) เป็นกระบวนการสองทาง คือ การให้ และการยอมรับความรู้ที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กันทั้งฝ่ายครูที่เป็นฝ่ายให้ความรู้และผู้เรียนซึ่งเป็นฝ่ายรับ ในขณะเดียวกันครูก็เกิดการเรียนรู้จากการตอบสนองของผู้เรียน การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน เป็นกระบวนการที่เกิดจากความเข้าใจในตัวผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การจูงใจ และการให้แรงเสริม การใช้บุคลิกท่าทางของครู รวมทั้งการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง การเรียนรู้ว่าเป็นไปตามหลักสูตรหรือไม่ การจัดการเรียนรู้จึงเป็นภารกิจที่ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์เป็นอย่างมาก จึงสามารถก่อให้เกิดประสบการณ์ที่มีความหมายต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน นอกจากนั้นผลของการจัดการเรียนรู้ จะต้องทำให้ผู้เรียนใฝ่เรียนใฝ่รู้ และศึกษาหา

ความรู้ทั่วไปในชีวิต (Life Long Education) ได้มีนักการศึกษาหลายท่านที่ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

จันทร์ชลี มาพุทธ (2545: 10) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง วิธีการหรือกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั้น จะมีมากหรือน้อยหรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ได้เพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถตลอดจนวิธีการของครูด้วย

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546: 2) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งต้องอาศัยทั้งศาสตร์และศิลป์ของครู

สมน อมรวิวัฒน์ (2542: 11) ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง สถานการณ์หนึ่งที่มีสิ่งต่อไปนี้เกิดขึ้น ได้แก่

1. มีความสัมพันธ์ และปฏิสัมพันธ์เกิดขึ้นระหว่างครูกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม และครูกับนักเรียนกับสิ่งแวดล้อม
2. ความสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้ และประสบการณ์ใหม่
3. ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์ใหม่ไปใช้ได้

จากการศึกษาความหมายของการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการปฏิบัติจนเกิดความรู้ ทักษะที่เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ก่อให้เกิดการพัฒนาด้านพฤติกรรม ความรู้นั้นต้องสอดคล้องกับชีวิตจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยครูใช้ศาสตร์ และศิลป์ในการทำกิจกรรมดังกล่าว

1.2 หลักการในการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ถ้าครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการ และกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ มีการเตรียมวัสดุ กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพต่อไป ดังนั้น จึงขอกล่าวถึงหลักการจัดการเรียนรู้ที่ดีว่าควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

บันลือศักดิ์ จ่านง (2544: 13) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนรู้ที่ดีว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูคอยให้การช่วยเหลือ กระตุ้น จัดกิจกรรมท้าทาย ให้ผู้เรียนคิดเป็นกลุ่มในที่สุดผู้เรียนจะสามารถค้นพบด้วยตนเองจะส่งผลต่อการสร้างความรู้ที่ถาวร ผู้เรียนคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มองไกล และใฝ่รู้

ชัยยุทธ์ บุญยสวัสดิ์ (2542: 29 อ้างอิงจาก พระคำเถา มณีวงศ์, 2548: 14) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนรู้ที่ดีว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีนั้น ครูต้องเชื่อว่า นักเรียนสามารถพัฒนาได้ ไม่ว่าจะเกิดมาในสภาพอย่างไร และกระตุ้นโดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมให้หลากหลาย เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกได้อย่างเต็มศักยภาพ ครูต้องสอนคนไม่ใช่สอนหนังสือ แต่ต้องสอนให้เอาความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิต กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมมากที่สุด

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2538, อ้างอิงจาก พระคำเถา มณีวงศ์, 2548: 14) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการเรียนรู้ที่ดีว่า ควรมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

1. หลักการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน ประกอบด้วยต้องมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ต้องมีความรู้ดี และต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้

2. หลักการวางแผนและเตรียมการเรียนรู้ ประกอบด้วย การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การศึกษาเพิ่มเติม การจัดหาหรือผลิตสื่อการเรียนรู้ จัดทำแบบประเมิน และทดสอบการจัดการเรียนรู้ หรือ ซ้อมการทำกิจกรรม เพื่อประเมินจุดอ่อนทั้งด้านเวลาและกิจกรรมที่จัด

3. หลักการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ โดยเน้นหลักความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการสร้างความสนใจ หลักการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม หลักการให้ข้อมูลย้อนกลับทันที หลักการสร้างบรรยากาศ ให้ผู้เรียนรู้สึกภูมิใจในความสำเร็จ และหลักการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ตามลำดับ

จากการศึกษาความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี นั้น เป็นสิ่งสำคัญที่สุด โดยมีผู้ทำหน้าที่จัดกิจกรรมดังกล่าวก็คือครู ครูต้องเป็นผู้เตรียมสถานการณ์ อุปกรณ์ เป็นผู้คอยชี้แนะ โดยมีผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ ลงมือทำ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน

องค์ประกอบหลักที่แสดงถึงการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมประกอบด้วยความเข้าใจเกี่ยวกับ ความหมายที่แท้จริงของการเรียนรู้ บทบาทของผู้สอนและบทบาทของผู้เรียนการจัดการเรียนการสอนโดย ให้ผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำได้สำเร็จเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ผู้สอนและผู้เรียน มีความเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับ ความหมายของการเรียนรู้ ดังสาระที่ ทิศนา แชมมณี (2547) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1) การเรียนรู้เป็นงานเฉพาะบุคคลทำแทนกันไม่ได้ ผู้สอนที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ต้องเปิดโอกาสให้เขาได้มีประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง

2) การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่ต้องมีการใช้กระบวนการคิด สร้างความเข้าใจ ความหมายของสิ่งต่างๆ ดังนั้นผู้สอนจึงควรกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ

3) การเรียนรู้เป็นกระบวนการทางสังคม เพราะในเรื่องเดียวกันอาจคิดได้หลายแง่หลาย มุมทำให้เกิดการขยาย เติมเต็มข้อความรู้ ตรวจสอบความถูกต้องของการเรียนรู้ตามที่ตั้งคยมอมรับด้วย ดังนั้นผู้สอนที่ปรารถนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อาจต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคล อื่นหรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ

4) การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เป็นความรู้สึกเบิกบานเพราะหลุดพ้นจากความไม่ รู้ นำไปสู่ความใฝ่รู้ อยากรู้อีกเพราะเป็นเรื่องน่าสนใจผู้สอนจึงควรสร้างภาวะที่กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้ หรือคับข้องใจบ้าง ผู้เรียนจะหาคำตอบเพื่อให้หลุดพ้นจากความข้องใจ และเกิดความสุขขึ้นจากการได้ เรียนรู้เมื่อพบคำตอบด้วยตนเอง

5) การเรียนรู้เป็นงานต่อเนื่องตลอดชีวิต ขยายพรมแดนความรู้ได้ไม่มีที่สิ้นสุด ผู้สอนจึง ควรสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการแสวงหาความรู้ไม่รู้จัก

6) การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงเพราะได้รู้มากขึ้นทำให้เกิดการนำความรู้ไปใช้ในการ เปลี่ยนแปลงสิ่งต่างๆ เป็นการพัฒนาไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับรู้ผล การพัฒนาของตัวเองด้วย

จากความหมายของการเรียนรู้ที่กล่าวมา ผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

- (1) ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน
- (2) การเน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก

- (3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
- (4) การจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย
- (5) ความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
- (6) การท้าทายให้ผู้เรียนอยากรู้
- (7) การตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้
- (8) การสร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง

1.3 ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและรายละเอียดที่กว้างขวาง ในการที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังนี้

(1) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ควรดำเนินการดังนี้

(1.1) กำหนดโดยพิจารณาจาก

(1.1.1) หลักสูตร (หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาความรู้)

(1.1.2) ผู้เรียน (ระดับชั้น ความสามารถ ความสนใจ ความต้องการ ภูมิหลัง)

(1.1.3) สังคม (ความคาดหวังของสังคม การเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต

หน้าที่ของสมาชิกในสังคม)

(1.2) กำหนดเป็นข้อความที่แสดงผลที่คาดหวังหลังจากที่ผู้เรียนเรียนเนื้อหาบทเรียน

นั้น ๆ จบแล้ว

(1.3) กำหนดผลที่คาดหวังในรูปของพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถแสดงออกได้ หรือ ผลงานที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้

(1.4) กำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังโดยใช้คำที่สามารถสังเกตได้ วัดและประเมินได้ตรงกัน ไม่ว่าใครจะเป็นผู้วัดและประเมิน เช่น เขียน บอกรู สกศคคำ บอกความแตกต่าง อธิบายเปรียบเทียบ บอกเหตุผล สรุป เรียงลำดับ จัดกลุ่ม แสดงความสัมพันธ์ หลีกเลี่ยงการใช้คำที่ประเมินได้ไม่ตรงกัน เช่น เข้าใจ รู้ ซาบซึ้ง เรียนรู้ วิเคราะห์

(1.5) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้มีส่วนประกอบ 3 ส่วนคือ

(1.5.1) พฤติกรรมที่คาดหวัง

(1.5.2) เกณฑ์หรือระดับความสามารถที่ผู้เรียนจะต้องแสดงพฤติกรรมที่คาดหวังให้ถึง

(1.5.3) เงื่อนไขที่ผู้เรียนจะต้องใช้ในการแสดงพฤติกรรมที่คาดหวัง

(1.6) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมหลาย ๆ ระดับของพฤติกรรม

(2) การเลือกและจัดเนื้อหาการเรียนรู้ ประสบการณ์เรียนรู้ และการเตรียมสื่อการเรียนการสอน มีแนวทางดังนี้

(2.1) มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้สำหรับบทเรียนนั้น กล่าวคือ เนื้อหาและประสบการณ์เรียนรู้ ที่จัดเตรียมมาจะต้องเป็นเนื้อหาและประสบการณ์ที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้บทเรียนนั้น ๆ

(2.2) มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความเป็นจริงทางสังคมในขณะนั้นและคาดคะเนไปในอนาคตข้างหน้าระยะหนึ่งด้วย เพื่อเตรียมผู้เรียนให้เข้าใจสภาพของสังคม ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา และการนำความรู้และประสบการณ์ไปพัฒนาสังคม

(2.3) มีความสอดคล้องกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียน มีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน มีความกว้างและลึกที่สมดุลกัน สนองความต้องการของผู้เรียนด้วย

(2.4) มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและขอบเขตเนื้อหาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร

(2.5) มีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กันระหว่างเนื้อหาแต่ละเนื้อหา หรือว่าประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นแนวทางการนำเนื้อหาและประสบการณ์โดยรวมไปใช้ได้

(2.6) มีการเรียงลำดับความลักษณะตามธรรมชาติของเนื้อหาวิชานั้น ๆ เช่นจากง่ายไปหายากจากสิ่งที่ไม่ซับซ้อนไปสู่สิ่งที่ซับซ้อน จากรูปธรรมไปหานามธรรม จากพื้นฐานไปสู่ขั้นสูงหรือเรียงลำดับเวลาเป็นต้น

(3) การประเมินก่อนเรียน จะกระทำเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมที่คาดหวังอะไรบ้างได้แล้ว ถ้าผู้เรียนสามารถทำได้แล้ว ก็อาจจะปรับจุดประสงค์การเรียนรู้เสียใหม่หรืออาจเว้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์นั้นได้

การประเมินก่อนเรียน อาจจะไม่ทำก็ได้ หากว่าครูแน่ใจว่าพฤติกรรมที่คาดหวังไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนยังไม่สามารถทำได้

สำหรับวิธีการประเมินก่อนเรียนนั้น ไม่จำเป็นจะต้องเป็นการทดสอบด้วยแบบทดสอบเสมอไป อาจใช้วิธีอื่น ๆ ได้ เช่น การสนทนาซักถาม การให้ผู้เรียนลองทำกิจกรรม เป็นต้น

(4) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการนำกิจกรรมต่าง ๆ มาเป็นสื่อในการช่วยให้ผู้เรียนเรียนเนื้อหาบทเรียนและได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอนจะครอบคลุมตั้งแต่วิธีสอนที่ครูใช้ไปจนกระทั่งถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ครูและผู้เรียนร่วมกันทำ หรือครูนำไปให้ผู้เรียนทำ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น การถาม – ตอบ การแสดงความคิดเห็น การสาธิต สังเกต และสรุปผล การจับคู่ คำศัพท์ กับความหมายที่กำหนดให้ การทนายปัญหา การแสดงบทบาท การเรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป การเล่าเรื่อง การสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน การวิจารณ์สถานการณ์ การต่อประโยคให้สมบูรณ์ การแต่งเรื่อง การเขียนเรื่องจากภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น ครูควรดำเนินการตามแนวทางดังนี้

(4.1) จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ

(4.2) จัดกิจกรรมที่ช่วยเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้

(4.3) จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของผู้เรียน

(4.4) มีการวางแผนก่อนจัด เรียงลำดับให้เหมาะสมตามลำดับของเนื้อหาและประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ และวางแผนการใช้สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรม

(5) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกเนื้อหาบทเรียนและประสบการณ์ จะต้องมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อตรวจสอบว่า ผู้เรียนสามารถแสดงพฤติกรรมที่คาดหวังตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วหรือยัง ถ้าผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ครบถ้วนแล้วก็ดำเนินการจัดการเรียนการสอนบทเรียนต่อไปได้ ถ้าผู้เรียนยังไม่บรรลุจุดประสงค์ ครูต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทบทวนเพิ่มเติมให้แล้วประเมินอีกครั้งจนผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทำให้ได้แนวทางต่อไปนี้

(5.1) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทำยบทเรียนแต่ละบทเรียน อาจใช้วิธีการดังต่อไปนี้

(5.1.1) ครูถามคำถามให้ผู้เรียนตอบในประเด็นที่ต้องการประเมิน

(5.1.2) ให้ผู้เรียนเขียนตอบคำถามสั้น ๆ

(5.1.3) ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่ครูมอบหมายแล้วครูประเมินจากผลงาน เช่น วิเคราะห์ วิจารณ์ สรุปความเป็นต้น

(5.1.4) ครูสังเกตขณะที่ผู้เรียนร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

(5.2) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างภาคเรียนเป็นระยะ เป็นการประเมินผลรวมหลาย ๆ บทเรียน อาจจะใช้แบบสอบถาม หรือใช้กิจกรรมการประเมินผลอื่น ๆ เช่น การมอบหมายงานให้ทำโดยใช้ความรู้และประสบการณ์ที่เรียนรู้ไปแล้ว

(5.3) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปลายภาคเรียน มักจะใช้แบบทดสอบในการประเมิน

สรุปว่าการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วยขั้นตอนคือ 1) การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 2) การเลือกและจัดเนื้อหาการเรียนรู้อ ประสพการณ์เรียนรู้ และการเตรียมสื่อการเรียนการสอน 3) การประเมินก่อนเรียน 4) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรืออาจแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนใหญ่ ๆ คือ การเตรียมตัวก่อนสอน และการปฏิบัติการสอน

1.4 วิธีการจัดการเรียนรู้

วิธีการจัดการเรียนรู้หรือวิธีสอน อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ คือวิธีสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง และวิธีสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (บวร เทศารินทร์, 2549)

1. วิธีสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher – Centered Method) ได้การสอนที่ครูเป็นผู้สอน ครูเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ เช่น ครูจะเป็นผู้ตั้งจุดมุ่งหมาย ควบคุมเนื้อหา จัดกิจกรรม และวัดผล เป็นต้น วิธีสอนแบบนี้มีหลายวิธี เช่น วิธีสอนแบบบรรยาย วิธีสอนแบบสาธิต วิธีสอนโดยการทบทวน

2. วิธีสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child – Centered Method) ได้แก่วิธีสอนที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นผู้วางแผนบทเรียน ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ ครูเป็นเพียงผู้แนะแนวไปสู่การค้นคว้า แนะนำสื่อการเรียนการสอนจนนักเรียนได้ความรู้ด้วยตนเอง ได้แก่วิธีสอนแบบบูรณาการ วิธีสอนแบบทดลอง วิธีสอนแบบโครงการ วิธีสอนแบบศูนย์การเรียน วิธีสอนแบบสืบสวนสอบสวน วิธีสอนแบบแบ่งกลุ่มทำงาน วิธีสอนแบบอภิปราย วิธีสอนแบบหน่วย วิธีสอนแบบอุปนัย วิธีสอนแบบนิรนัย วิธีสอนแบบแสดงบทบาท วิธีสอนแบบวิทยาศาสตร์ วิธีสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วม

1.5 หลักการจัดการเรียนรู้ (ปราณี อ่อนศรีและสายสมร เฉลยกิตติ, 2556: 10)

การจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีแนวทางดังนี้

1. จัดการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเกิดความรักในสิ่งที่กำลังเรียนรู้
2. จัดการเรียนรู้ที่สนุก ประทับใจผู้เรียน มีเรื่องอารมณ์ (ด้านบวก) เข้ามาเกี่ยวข้อง
3. จัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด การลงมือกระทำกิจกรรม
4. จัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับ

ความเป็นจริงของชีวิต

5. นำการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย ดนตรี ศิลปะ เข้ามาผสมผสานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อที่มีความสุข

จะส่งผลให้ สมองหลังสารเคมีที่เกี่ยวข้องกับความสุข เช่น โดปามีน นอร์เอพิเนพริน และเอ็นดอร์ฟิน และสารเคมีที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาและการเรียนรู้ เช่น อะซิติลโคลีน และเซโรโทนิน

ซึ่งมีผลต่ออารมณ์คือ เกิดความสุขในการเรียนรู้
มีผลต่อสติปัญญาคือ สมองต้นตัวที่จะเรียนรู้
และมีผลต่อพฤติกรรม ดังนี้

1. เกิดความอยากรู้ กระตือรือร้น สนใจไขว่คว้า อยากรู้อะไร
2. สนุกที่จะได้เรียนรู้
3. เกิดพลังที่จะทำสิ่งต่างๆ เรียนรู้อะไรต่าง ๆ
4. จำได้ในสิ่งที่เรียนรู้

2. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวัดประกอบด้วยข้อความ/ข้อคำถามที่สร้างแล้วนำมารวมกันตามแบบแผนที่กำหนดไว้ล่วงหน้าแม้ว่าจะมีการวิเคราะห์เป็นรายข้อแล้วก็ตาม เมื่อนำข้อความมารวมกันก็ต้องพิจารณาว่า จะจัดเรียงข้อความอย่างไร ข้อใดมาก่อนหลังและเมื่อรวมแล้วจะได้เครื่องมือวัด 1 ชุด ที่มีคุณภาพที่เชื่อถือได้หรือไม่

การวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือวัดทั้งฉบับ ประกอบด้วย การหาความเที่ยงตรง (Validity) และการหาความเชื่อมั่น (Reliability) มีรายละเอียดดังนี้ (Peter W. Airasian, 1994: 20 – 23)

2.1 ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง ความสอดคล้องระหว่างเครื่องมือวัดลักษณะกับลักษณะที่วัด เป็นหัวใจสำคัญอันดับหนึ่งของข้อสอบ

ความเที่ยงตรงมี 3 ประเภท คือ

1. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หมายถึงว่า การวัดนั้นครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการจะวัดหรือไม่ วัดนั้นสัมพันธ์กับประชากรเนื้อหาหรือไม่

2. ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) หมายถึงว่า การวัดนั้นอธิบายลักษณะเชิงนามธรรมของสิ่งที่วัดตามโครงสร้างที่วางไว้หรือไม่

3. ความเที่ยงตรงเชิงเกณฑ์ที่กำหนด (Criterion Related Validity) หมายถึงว่า การวัดนั้นสอดคล้องกับเกณฑ์ภายนอกที่กำหนดขึ้นหรือไม่ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

ก. ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบที่วัดได้ตรงความจริงในสภาพปัจจุบัน เช่น แบบทดสอบศีลธรรม ถ้าเด็กทำได้คะแนนสูงในเวลาสอบ สภาพความเป็นจริงของเด็กนั้นควรจะเป็นผู้มีศีลธรรมสูงด้วย ไม่ใช่สอบวัดศีลธรรมได้คะแนนสูง แต่กลับมีนิสัยชอบลักเล็กขโมยน้อย เบียดเบียนเพื่อนฝูง

ข. ความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ (Predictive Validity) เป็นความเที่ยงตรงอีกแบบหนึ่งที่ต้องอาศัยเกณฑ์เป็นเครื่องช่วยชี้ผลแต่เกณฑ์ (Criterion) ในความเที่ยงตรงแบบนี้ เป็นเกณฑ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นั่นคือถ้าจะหาความเที่ยงตรงแบบนี้ต้องสอบแบบทดสอบนั้นไว้ก่อน แล้วทิ้งระยะเวลาไว้สักระยะหนึ่ง เช่น เดือนหน้า ภาคเรียนหน้า หรือปีหน้า แล้วเอาคะแนนเกณฑ์ที่ต้องการมาหาความสัมพันธ์กับคะแนนแบบทดสอบนั้น ได้ค่าเท่าไรก็จะเป็นค่าของความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ตามที่ต้องการซึ่งอาจจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับคุณภาพของแบบทดสอบคะแนนที่หวังไว้อนาคตเช่น ความสนใจ เจตคติ ค่านิยม จริยธรรม และบุคลิกภาพ

ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง คงเส้นคงวาในการวัด วัดกี่ครั้งก็ได้ข้อมูลใกล้เคียงกัน

ในการประเมินการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียนเพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ นำเสนอวิธีการหาความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นที่เป็นที่นิยมดังต่อไปนี้ (ล้วน สายยศ, 2544: 310-331, บุญชม ศรีสะอาด, 2543: 81 – 101, สมนึก ภัททิยธนี, 2537: 164 - 178)

การหาความเที่ยงตรง (Validity)

ในการหาความเที่ยงตรงของการประเมินระดับชั้นเรียน นิยมหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ดังนี้

ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา การวัดด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) การหาความเที่ยงตรงตามเนื้อหามีความจำเป็นอย่างมาก ซึ่งมีวิธีการนำมาไปสู่ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ทำได้ดังนี้

1) เขียนข้อสอบหรือคำถามตามกรอบที่กำหนดให้อย่างละเอียด ก็จะมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาได้

2) การให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พิจารณา ว่าข้อความที่เขียนถูกต้องตามนิยามปฏิบัติการในกรอบขอบเขตที่ต้องการวัดหรือไม่ (Gable, 1986) การพิจารณาข้อความตลอดจนการวิเคราะห์แต่ละรายข้อออกมาว่าเหมาะสมเพียงใด แกไขอย่างไรบ้าง

2.2 การหาความเชื่อมั่น (Reliability)

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด ในการประเมินระดับชั้นเรียน มีแนวคิดที่ว่าแบบประเมินที่มีความเชื่อมั่นจะสามารถจำแนกผู้สอบได้ว่าใครเป็นผู้รอบรู้ (ผ่านเกณฑ์) ใครเป็นผู้ไม่รอบรู้ (ไม่ผ่านเกณฑ์) ได้อย่างคงเดิม ซึ่งอาจจะใช้การวัดสองครั้ง หรือการสร้างแบบวัดคู่ขนานสองฉบับ และการหาสอบครั้งเดียวแล้วนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น

ระดับความเชื่อมั่นที่ยอมรับ ในการพิจารณาว่า ค่าความเชื่อมั่นเท่าไรจึงจะเป็นที่ยอมรับได้นั้น ขึ้นอยู่กับชนิดของเครื่องมือโดยทั่วไปแล้วเครื่องมือวัดด้านความรู้สึกรู้จักจะมีความเชื่อมั่นต่ำกว่าเครื่องมือวัดด้านสติปัญญา เหตุผลก็เพราะกรอบของความรู้สึกรู้จักหรือเนื้อหาของความรู้สึกไม่แน่นอนจริง ๆ เป็นลักษณะโครงสร้าง (construct) ไม่มีความแน่นอนเหมือนกรอบหรือเนื้อหาของด้านสติปัญญา เช่น เนื้อหาในวิชาต่าง ๆ วิธีการให้คะแนนมีเกณฑ์ที่ไม่แน่นอน เพราะความรู้สึกไม่มีกฎมีผิด ระบบการให้คะแนนจึงไม่ค่อยแน่นอน คะแนนที่ได้จึงทำให้ความเชื่อมั่นส่วนใหญ่ต่ำ ขณะที่ข้อสอบมาตรฐานด้านสติปัญญามีความเชื่อมั่นสูงถึง .90 และมีค่าค่าเพียง .70 ที่สูงถึง .90 ขึ้นไปก็มีบ้างแต่น้อย เกเบิลกล่าวไว้ว่า เครื่องมือวัดด้านความรู้สึกรู้จักหรือจิตพิสัย ควรมีความเชื่อมั่นอย่างต่ำ .70 (Gable, 1986: 147) ส่วนนั้นนั้ลลีมองแบบทดสอบทั่วไปใช้ในการทำวิจัย ควรมีความเชื่อมั่น .80 ไม่ถือว่าสูงมากนัก (Nunnally, 1967: 226)

3. การเรียนรู้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 67) กล่าวว่า ในส่วนของโรงเรียนที่มีความสุข โรงเรียนที่ดีที่ผู้เรียนอยากเห็น คือโรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เป็นระเบียบ และปลอดภัยปลอดภัย สิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษ ไม่มีสิ่งเสพยาเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข มีอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างพอเพียง มีห้องสมุด คอมพิวเตอร์ และแหล่งศึกษาค้นคว้าที่ได้มาตรฐานและพอเพียงกับความต้องการของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำทหายความสามารถ และธรรมชาติของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีครูภูมิปัญญาเทคโนโลยีก้าวหน้า เพื่อให้พวกเขาได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มีกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีของสังคมส่งเสริม

ประชาธิปไตยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจการทุกอย่างของโรงเรียน สร้างความรัก ความผูกพันระหว่างโรงเรียนกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอยากมาโรงเรียนทุกวันมีครูที่ใจดี เข้าใจ และเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีผู้อำนวยการที่ใจดีเข้าใจ และเอาใจใส่นักเรียนทุกคน รับผิดชอบ รับผิดชอบ รับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน มีพ่อแม่ผู้ปกครองกรรมการโรงเรียนผู้นำชุมชน และบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนที่สนใจเอาใจใส่ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุขหมายถึงการที่นักเรียนมีความรู้สึกรักเรียน สนุก ไม่เกิดความเครียด หรือเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนซึ่งอาจมาจากปัจจัยจากตัวผู้เรียนเอง หรือจากสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ตัวผู้สอน หรือบรรยากาศภายในโรงเรียน และสัมพันธภาพกับเพื่อน

3.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างมีความสุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 4) ได้นำเสนอรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสุข พอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้มีทฤษฎีและแนวคิด 6 ประการ คือ

1.1. สร้างความรักและศรัทธา การสร้างความรักและศรัทธาต่อการเรียนเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความสนใจต่อบทเรียน ต่อครู และผู้ร่วมเรียน การสร้างศรัทธาจะเกิดขึ้นได้ต้องมีองค์ประกอบดังนี้

1) การเรียนบนฐานแห่งความรัก ซึ่งได้แก่การสร้าง ความเข้าใจที่ตรงกัน ครูต้องเข้าใจวิชาที่ตนจะสอน เข้าใจนักเรียน เข้าใจตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่ และความรับผิดชอบ รู้สภาพของตนเอง ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ว่าต้องการกำลังใจ ต้องการการยอมรับ และต้องการมีมิตรที่เชื่อใจได้

2) บทเรียนที่สนุกและเพลิดเพลิน

3) การส่งเสริมความสนใจและสร้างความผูกพัน ซึ่งครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการจูงใจให้เด็กรักการเรียน หากครูทุกคนรู้วิธีผูกใจเด็ก ความเบื่อหน่าย ความเกียจคร้านต่อการเรียนจะหมดไปได้ โดยการศึกษาประวัติของแต่ละคน จดจำสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับตัวเขา ติดตามถามข่าว ซึ่งจะช่วยให้เขามีกำลังใจที่จะทำสิ่งดี ๆ

1.2 เห็นคุณค่าการเรียนรู้ การเรียนรู้ของเด็กจะประสบความสำเร็จ เมื่อเขาเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ว่าเรียนไปทำไม เรียนไปเพื่ออะไร เรียนแล้วได้อะไร เรียนแล้วจะเป็นอะไร เรียนแล้วจะเป็นอย่างไรเด็กจะเห็นว่าบทเรียนแต่ละบทมีคุณค่าก็ต่อเมื่อสิ่งที่เขาเรียนนั้น เป็นประโยชน์ และมีความหมายต่อตัวเขา

1.3 เปิดประตูสู่ธรรมชาติ การเรียนแต่เฉพาะในห้องเรียนบางครั้งอาจจะรู้สึกคับแคบและอึดอัด ทั้งครูและเด็กจะรู้สึกสดชื่นและมีชีวิตชีวาขึ้น หากได้มีการออกไปนอกห้องเรียน เด็กนั้นตามธรรมชาติของเขาเป็นนักค้นคว้าและชอบเสาะแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับโลกรอบตัว หนังสือที่มหัศจรรย์และน่าทึ่งที่สุดสำหรับเด็ก คือหนังสือธรรมชาติ ยิ่งเด็กเล็ก ๆ ที่ยังอ่านหนังสือไม่ออก เขาจะอ่านสรรพสิ่ง ต่าง ๆ รอบตัวด้วยความรู้สึกและด้วยจิตสัมผัส

1.4 มุ่งมาดและมั่นคง การรู้จักตัวเอง รู้จุดดีและจุดด้อยของตน ยอมรับสภาวะแห่งตน ไม่ดูถูกตนเองไม่โทษคนรอบข้าง ใจกว้างและพร้อมจะปรับปรุงแก้ไข รู้จักระงับอารมณ์ มั่นใจ และตั้งใจจริง ย่อมจะนำความสำเร็จในชีวิตมาให้แก่ตน ซึ่งจะนำไปสู่ ความภูมิใจ เห็นคุณค่าตัวเอง และไม่คิดว่าชีวิตของตัวเอง เป็นสิ่งไร้ค่า

1.5 ดำรงรักษาไมตรีจิต เมื่อเด็กโตขึ้นมา สังคมของเขา ย่อมขยายวงจากในบ้านในครอบครัว ไปสู่โรงเรียนและสังคมที่กว้างขึ้น เขาเริ่มต้องการเพื่อน เริ่มต้องการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่ เป็นกลุ่ม เป็นพวกไม่ชอบอยู่โดดเดี่ยว ครูมีส่วนให้เด็กได้เรียนรู้วิธีการรักษาไมตรีจิตมิตรภาพต่อเพื่อนด้วยการจัดกิจกรรมที่เด็กได้มีส่วนร่วม

1.6 ชีวิตที่สมดุล การรักษาสสมดุลของชีวิต ก็คือการปรับตัวเองให้อยู่ในความพอเหมาะพอดี รู้ขีดจำกัดของความปรารถนาส่วนตน มีการประพฤติปฏิบัติที่ตรงตาม ไม่มากไม่น้อย มีความสำรวมไม่หลงตัวเอง และขณะเดียวกันก็ไม่ดูถูกตัวเอง ครูควรเปิดโอกาสให้เด็กได้รู้และเข้าใจธรรมชาติของชีวิตและความเป็นไปในโลก ขณะเดียวกันก็ช่วยให้เขารู้จักตัวเอง รู้ความสามารถ รู้จุดอ่อนของตัวเอง รู้จักปรับตัว และรู้วิธีแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด เด็กทุกคนมีสิทธิ์จะได้รับความสุขทั้งทางกายและทางใจ มีโอกาสที่จะได้เรียนตามความสนใจและความถนัด จุดมุ่งหมายของการเรียนที่เด็กควรจะได้รับคือการเรียนเพื่อให้รู้ (Learn to Know) รู้ให้ชัด รู้ให้กระจ่าง

2. องค์ประกอบของการเรียนที่มีความสุข (กิตยวดี บุญชื้อ และคณะ, 2540: 11-25) พบว่าองค์ประกอบที่ช่วยให้การเรียนรู้อันมีความสุขของเด็ก ๆ ดำเนินไปอย่างมีความสุข ประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 6 ประการ ที่พอสรุปได้ คือ

2.1 เด็กแต่ละคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวใจ และสมองเด็กเหล่านี้ควรจะมีสิทธิ์ที่จะเป็นตัวของตัวเองของเขาเองที่ไม่เหมือนใคร มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความคิด มีความสนใจ ในสิ่งต่างๆ มีความรู้สึก รัก โกรธ เสียใจ หรือดีใจ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ตัวโตๆ มีความสามารถเฉพาะตัว มีจุดเด่นจุดด้อย ที่แตกต่างไปจากคนอื่น มีสิทธิ์ได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่อย่างมนุษย์คนหนึ่ง ที่สำคัญที่สุดคือ เด็กไม่ใช่ทาสรองรับอารมณ์ของใคร เขาควรจะได้มีโอกาสเลือกอนาคตของเขาเอง ผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ครู หรือวงศาตคณาญาติ ควรจะเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาไม่ใช่ผู้ออกคำสั่งและให้คำแนะนำ ไม่ใช่บงการการตัดสินใจเลือกการเรียนเพื่อดำเนินชีวิตของเขา ควรจะเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของเขา เมื่อเด็กแต่ละคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวใจและสมองเพียงแต่อ่อนเยาว์กว่าผู้ใหญ่ทั้งหลาย เขาย่อมต้องการที่จะมีความสุขในชีวิต ความต้องการของเขาอาจเป็นเพียงเรื่องพื้น ๆ ไม่ซับซ้อน เขาต้องการชีวิตที่ร่าเริง สนุกสนาน แจ่มใส ต้องการมีจิตใจที่เบิกบาน สดชื่น มีร่างกายแข็งแรง มีพลังทั้งทางกายและใจ ที่จะพัฒนาตัวเองไปสู่ความมีศักยภาพทางการคิดและสติปัญญา มีสุขภาพจิตที่ดี และมีความหวังในชีวิต

2.2 ครูมีความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อเด็กทุกคนโดยทั่วถึง มีความเข้าใจในทฤษฎีแห่งพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็กทุกคน เข้าถึงความรู้สึกละเอียดอ่อน ความคิดอันไร้ขอบเขต และความฝันอันกว้างไกลของเด็กแต่ละคน และเปิดโอกาสให้เขาได้สานความฝันและดำเนินไปตามความฝันนั้นจนบรรลุเป้าหมายของชีวิต ครูควรจะให้ความเอาใจใส่ต่อเด็กทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง มีความยุติธรรม สม่ำเสมอ มีความยุติธรรมและวางตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีอารมณ์มั่นคง สดชื่นแจ่มใส มีสำนึกในการเป็นผู้ให้มีการเตรียมตัวเพื่อการสอนให้มีคุณภาพอยู่เสมอ มีความเสียสละและอดทน มีความมุ่งมั่นที่จะช่วยเด็กให้รู้จักตัวเอง รู้จักแก้ปัญหา และเรียนรู้ที่จะนำตัวเองไปสู่ความสำเร็จรุ่งเรืองอย่างมีสติและเพียงพอพร้อมด้วยคุณธรรม ซึ่งเด็กจะมีความสุขเมื่อได้เรียนกับครูที่เข้าใจเขา ร่วมคิดไปกับเขาและสามารถจูงใจให้เขาตื่นเต้นไปกับบทเรียนแต่ละบท ให้สนุกกับกิจกรรมแต่ละขั้นตอน ให้เขามีกำลังใจที่จะแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มีการดูแลแลกเปลี่ยนกัน และมีความรักต่อสิ่งที่เรียน ต่อเพื่อน ต่อครู และต่อธรรมชาติที่แวดล้อม ให้มีความศรัทธาต่อการดำรงชีวิตและให้รู้จักสร้างความหวัง เพื่ออนาคตของตน

2.3 เด็กเกิดความรัก และภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ ทุกเวลา รู้จักตัวเอง เห็นคุณค่าของชีวิตและความเป็นมนุษย์ของตน รับผิดชอบต่อหน้าที่ของชีวิตอยู่ ยอมรับทั้งจุดดีและจุดด้อยของตนเอง และคิดหาวิธีปรับปรุงแก้ไขเข้าใจธรรมชาติของความเปลี่ยนแปลงและรู้วิธีปรับปรุงแก้ไข เข้าใจธรรมชาติของความเปลี่ยนแปลงและรู้วิธีปรับตนเองให้อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้โดยไม่เสียสุขภาพจิต รู้จักเกรงใจและให้เกียรติผู้อื่น มีเหตุผลและใจกว้างพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในบทบาทของผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบเด็กจะเรียนอย่างมีความสุข ถ้าเขาได้

1. เรียนรู้ที่จะรักการทำงาน
2. รู้จักการทำงานที่สร้างสรรค์
3. เปิดใจกว้างที่จะชื่นชมความงามในธรรมชาติและโลกรอบตัว
4. มีความรักให้ทั้งตนเองและผู้อื่น
5. เห็นคุณค่าของการมีชีวิต
6. ปรับตัวเข้ากับสภาวะต่าง ๆ ได้
7. มีโอกาสค้นพบความสามารถของตนเอง

2.4 เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อจะได้ค้นพบความสามารถของตนเองซึ่งซ่อนเร้นรอการพัฒนาอยู่ มีกำลังใจที่จะต่อเติมความฝันของตนให้สมบูรณ์ได้ รู้ว่าวิทยาการแขนงต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ทั้งนั้น ถ้าเขาใส่ใจ มุ่งมั่น ให้เขาได้มีโอกาสเรียนเพื่อรู้อย่างลึกซึ้งและกว้างไกล (Learn to Know) เรียนให้เข้าใจและทำได้ รู้เคล็ดลับของการทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จ (Learn to Do) และเรียนจนรู้จักและเข้าใจวิถีคิดและปฏิบัติของคนในอาชีพนั้นๆ เสมือนเป็นคนที่อยู่ในอาชีพนั้นจริงๆ (Learn to Be) ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับนั้นมาประยุกต์เข้ากับตัวเองได้อย่างกลมกลืนและสร้างสรรค์ เพื่อความสุขของตนเองและคนรอบข้าง

2.5 บทเรียนสนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเข้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ รู้จักคิดและพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับ ขยายวงไปสู่ความรู้ใหม่เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองเพื่อให้เห็นผลที่สมจริง อยากศึกษาให้ลึกซึ้งเพิ่มเติม เกิดความตื่นตัวและภาคภูมิใจให้ข้อค้นพบใหม่ ๆ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ และสามารถถ่ายทอดแนวความคิดเหล่านี้ให้ผู้อื่นทราบด้วยความภาคภูมิใจ รักการเรียน มีระบบในการเรียนและเห็นประโยชน์ของการเรียนซึ่งไม่ได้ขีดวงจำกัดอยู่แต่ในห้องเรียนแต่อาจสัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความเป็นไปในชีวิต และปรากฏการณ์ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น บทเรียนที่มีคุณภาพ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ส่วนเนื้อหาและกิจกรรม
 - 1.1 มีความแปลกใหม่ที่น่าตื่นตัว
 - 1.2 ใ้ใจให้คอยติดตามไม่อยากขาดเรียน
 - 1.3 มีการเชื่อมโยงความรู้จากเก่าไปใหม่
 - 1.4 มีกิจกรรมสนุก ๆ ไม่น่าเบื่อ
 - 1.5 ตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น
2. ส่วนพัฒนาตน
 - 2.1 ขยายความรู้ออกสู่โลกกว้าง
 - 2.2 จูงใจให้ใ้หาความรู้ด้วยตนเอง
 - 2.3 เรียนรู้การทำงานที่สร้างสรรค์

2.4 เรียนรู้วิธีทำงานเป็นกลุ่ม

2.5 ใจกว้างและรู้จักการยอมรับ

3. ส่วนสร้างเสริมทัศนคติ

3.1 ได้ค้นพบตัวเองและความสามารถของตน

3.2 เข้าใจชีวิตและธรรมชาติตามวัยที่จะรับได้

3.3 เห็นค่าของความเป็นมนุษย์

3.4 เข้าใจและเห็นคุณค่าท้องถิ่นของตน

3.5 รักและเห็นประโยชน์ของการเรียน

2.6 สิ่งที่เราเรียนรู้สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ไม่จำกัดเฉพาะอยู่ในบทเรียน แต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในสภาพความเป็นจริง เกิดประโยชน์และมีความหมายต่อตัวเรา ทั้งยังสามารถพยากรณ์ คาดคะเน หรือตั้งข้อสันนิษฐานต่างๆ อันจะนำไปสู่การค้นคว้าเพื่อพิสูจน์ความเป็นจริง รู้จักสืบเสาะหาคำตอบ ข้อสงสัยต่างๆ จากแหล่งวิทยาการ รู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล มีความคิดเป็นของตนเอง มีจุดยืนที่แน่นอนและมีความเชื่อมั่นในตนเองพอที่จะไม่ตกเป็นเครื่องมือของใคร หรือเป็นเหยื่อคำหลอกลวงจากผู้ที่ไม่ประสงค์ดี รู้วิธีดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและสามารถให้ความช่วยเหลือ และแนะนำผู้อื่นได้เมื่อเขาโตขึ้น

ปรีศณี จีรวงศ์รุ่งเรือง (2542: 28-32) กล่าวว่า องค์ประกอบที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความมีความสุข

1. การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี เมื่อนักเรียนเดินเข้ามาในโรงเรียน ห้องเรียนซึ่งมีบรรยากาศที่แจ่มใส มีชีวิตชีวา มีรอยยิ้มการทักทายอย่างเป็นกันเอง ไม่มีเสียงไม้เรียว นักเรียนไม่ต้องนั่งนิ่ง ๆ คอยฟังคำสั่งของครูแต่เพียงอย่างเดียวเมื่อมีปัญหาที่จะมีครูเป็นที่ปรึกษา มีคำแนะนำที่เด็กสามารถนำไปปฏิบัติได้ สภาพการเรียนการสอนที่เปิดกว้างให้อิสระในด้านการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมจินตนาการของนักเรียนมีโอกาสได้วาดรูป เล่นกีฬา ทำกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อน ๆ ได้ มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกัน ก่อให้เกิดความรัก สามัคคี และนำไปสู่การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เกิดสังคม เล็ก ๆ ที่มีความสุข

2. การรู้จักธรรมชาติของเด็ก เด็กนักเรียนก็เป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีสมอง หัวใจ มีความคิดเป็นของตนเอง เพียงแต่เยาว์วัยกว่าผู้ใหญ่ ความต้องการของเด็กเป็นเรื่องพื้น ๆ ไม่ซับซ้อน ต้องการความสนุกสนานร่าเริงมีรางวัลที่แข็งแรง บางครั้งก็มีความทุกข์ทั้งจากตัวเด็กเอง กล่าวคือ รูปร่างหน้าตา ความมั่นใจในตนเอง สุขภาพ ความสามารถในการใช้วัยยะต่าง ๆ เช่นการใช้สายตา บางคนอาจจะสายตาสั้น การพูดไม่ชัดเจนหรือติดอ่าง นอกจากนี้ความทุกข์อาจจะมาจากสภาพแวดล้อมรอบตัวนักเรียน เช่น ภูมิหลังของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ สิ่งเหล่านี้หล่อหลอมให้เกิดลักษณะเฉพาะตัวของนักเรียนแต่ละคน ทำให้เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ครูควรมองเด็กด้วยใจเป็นธรรม ไม่ด่วนสรุปตัดสินเด็กว่า ดี-เลว เมื่อพิจารณาอย่างถ่องแท้และมีความจริงใจในการแก้ปัญหาให้กับเด็กทุกคน เอาใจเขามาใส่ใจเรา

3. การจัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ทุกสถานที่ ทุกเวลา การเรียนไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน ควรขยายวงกว้างสู่แหล่งเรียนรู้เพิ่มเติม เช่น แปลงเกษตร โรงฝึกงาน สวนหย่อม ห้องสมุด ศูนย์การเรียนหรือนอกโรงเรียน เช่น สวนสัตว์ สวนสนุก พิพิธภัณฑ์ ฟังนา ป่าเขา การที่นักเรียนมีโอกาสได้สัมผัสธรรมชาติ ได้เรียนรู้จากสถานที่จริงทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด ไม่ก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย จำเจ

4. การจัดให้เด็กเลือกเรียนตามความถนัด ตามที่ทราบกันแล้วว่านักเรียนแต่ละคนมีลักษณะเฉพาะตัวต่างกัน หรือมีความแตกต่างระหว่างบุคคลนั่นเอง เมื่อเขาค้นพบความสามารถของตนเอง ที่ซ่อนเร้น ตลอดจนได้รับโอกาสความสามารถพิเศษของเขาก็จะปรากฏชัดเจนมากยิ่งขึ้น การเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำสิ่งที่ชอบและถนัด เท่ากับเป็นการส่งเสริมศักยภาพที่มีอยู่ในตัวเด็กเอง ทั้งก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองจางหะ การกระตุ้นที่เหมาะสมจากครู ก็จะมีกำลังใจที่จะเต็มเต็มความฝันของคนให้สมบูรณ์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ จะทำให้เขามีความสุขมากขึ้น สภาพการเรียนในห้องเรียนปัจจุบันยังคงปิดกั้นทั้งพ่อและแม่ ผู้ปกครองตลอดจนครุคาดหวังให้เด็กสอบเข้าเรียนต่อในมหาวิทยาลัยได้ จึงเน้นแต่เรื่องวิชาสามัญโดยเฉพาะวิชาที่ใช้ในการสอบ ละเลยไม่สนใจความสามารถทางด้านอื่นของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีแต่ความทุกข์มากยิ่งขึ้นเพราะต้องเรียนในสิ่งที่ตนเองไม่ชอบ ไม่ถนัด

5. บทเรียนสนุกและแปลกใหม่ การจัดบทเรียนให้มีความสุขสนุกสนาน มีความแปลก มีความใหม่ ทันสมัย มีสาระชวนให้ตื่นเต้น จูงใจให้ติดตามตลอดเวลาไม่ยากขาดเรียน มีการเชื่อมโยงความรู้เก่าไปสู่ความรู้ใหม่ ขณะเดียวกันก็มีสื่อที่เร้าใจ ให้เด็กอยากที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง กระตุ้นให้เกิดความสงสัยใคร่รู้ จุดประกายความอยากรู้ เกิดการรับรู้ จำได้ เกิดความกระจำงในความคิด สร้างจินตนาการ โยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่คิดกับประสบการณ์ได้ การจัดบทเรียนคำนึงถึงนักเรียน โดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง บทเรียนมีองค์ประกอบที่ทำให้นักเรียนและครูมีความสุขร่วมกันโดยครูต้องเปิดใจกว้าง พัฒนาตนเองให้ทันเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ในปัจจุบันมีครุต้นแบบที่คอยให้ความรู้แนะนำอย่างกัลยาณมิตร มีนักเทคโนโลยีทางการศึกษาผู้ซึ่งรู้และเข้าใจและสามารถสร้างสื่อที่จะทำให้นักเรียนพัฒนาถึงขั้นความรู้หรือปัญญา

6. ครูมีความเมตตา จริงใจและอ่อนโยนต่อเด็กทุกคนโดยทั้งถึง ครู คือผู้รู้มาเรียนมาเพื่อจะให้ความรู้แก่นักเรียนด้วยวิธีการอันชาญฉลาดและน่าสนใจ ให้ความเป็นมิตรและให้หลักการในการดูแลตนเอง กล่าวคือ ครูต้องมีศาสตร์คือความรู้พื้นฐานในเรื่องต่าง ๆ มากพอที่จะถ่ายทอดให้เด็กตามวัย และต้องมีศิลป์ คือวิธีการถ่ายทอดขึ้นกับสภาวะและวุฒิภาวะของเด็กในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งยังต้องมีใจรักในความเป็นครู รักนักเรียน รักในสิ่งที่สอน มีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง กล่าวกันว่า “ครู” เป็นตัวเงื่อนไขหลักที่จะผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติในการปฏิรูปการศึกษาในครั้งนี้ ครูไทยส่วนใหญ่เป็นผลผลิตมาจากการเรียนการสอนแบบ ครูเป็นศูนย์กลาง ตลอดจนวัฒนธรรมในการเลี้ยงดูเด็กไทยนั้น คนไทยชอบให้เด็กอยู่ในโอวาทเชื่อฟังผู้ใหญ่ อ่อนน้อมถ่อมตน พุดน้อย ถ้าจะพูดโต้ตอบต้องอยู่ในกรอบที่ผู้ใหญ่ต้องการ ไม่ถามหรือโต้แย้ง ซึ่งถือว่าไม่สุภาพ กิริยาไม่งาม ก้าวร้าวบางครั้งผู้ใหญ่จะช่วยเหลือทำการต่าง ๆ แทนเด็ก ถือเป็นเหตุเอ็นดูเด็ก แม้ว่าเด็กจะมีความสามารถคิดเอง ทำเองได้ พฤติกรรมเหล่านี้ผู้ใหญ่เชื่อว่าถูกต้องก็ตาม สรุปว่าลักษณะครุมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน

วิเศษ ชินวงศ์ (2544: 37-38) กล่าวว่าทำให้ให้นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้นั้นมีวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. เด็กได้รับการยอมรับในความสามารถ ได้รับการประสบการณ์ของความสำเร็จอยู่เสมอจนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ได้รับการชมเชย การเสริมแรง การทำงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ความถนัดจนสำเร็จและเกิดความกล้าแสดงออกในสิ่งที่ดี
2. เด็กได้รับการพัฒนาความสามารถที่มีอยู่อย่างแตกต่างกันเต็มตามศักยภาพ ครูต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ
3. เด็กได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นกัลยาณมิตรจากครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

4. เด็กได้รับการจัดบทเรียนที่สนุก น่าสนใจ ชวนติดตาม เป็นบทเรียนที่ช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบตนเอง รักและเห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ รวมทั้งการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประเมินตนเอง
 5. เด็กได้เรียนรู้สิ่งที่มีความหมาย และนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
 6. เด็กมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้ตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน
 7. เด็กมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรที่ช่วยเกื้อกูลกัน ห่วงใยมีกิจกรรมร่วมกันในกระบวนการเรียนรู้
 8. ศิษย์มีความรักความศรัทธาต่อครูผู้สอน สารที่เรียนรวมทั้งกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้
 9. สารและกระบวนการเรียนรู้เชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวและองค์กรต่าง ๆ
 10. กระบวนการเรียนรู้มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายอื่น ๆ เช่น ชุมชน ครอบครัว องค์กรต่าง ๆ
- คັນสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544: 124-141) กล่าวว่า การที่เด็กจะเรียนรู้อย่างมีความสุขจะต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญ ดังนี้

สิ่งสำคัญสิ่งแรก คือ สุขภาพร่างกาย และความปลอดภัยจากยาเสพติด ถ้าเด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บก็จะมีความสุข แต่ถ้าเด็กป่วยเป็นโรคบางอย่างที่ทำให้เกิดความเจ็บปวด ก็จะทำให้ไม่มีความสุข

นอกจากนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงคือ ความปลอดภัยจากยาเสพติด มีผลงานวิจัยที่มีความสำคัญมาก พบว่า เด็กที่ทดลองเสพยาเสพติดก่อนอายุ 16 ปี มักจะมีโอกาสติดยาได้มากกว่ากลุ่มเด็กที่ทดลองเสพยาเสพติดหลังอายุ 16 ปี นอกจากนี้ผลการวิจัยมากมายยังชี้ให้เห็นว่า บทบาทของพ่อแม่และครูมีความสำคัญอย่างมากต่อการติดยาเสพติดของเด็ก ดังนั้นการที่พ่อแม่และครูให้ความรัก ความเข้าใจ ความใส่ใจและความเอื้ออาทร ก็เป็นการเพิ่มความสุขลดความทุกข์ในชีวิตเด็ก สิ่งสำคัญที่สอง คือ ภาวะทางจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ การที่เด็กจะเรียนรู้อย่างมีความสุข เด็กจะต้องไม่เกิดความเบื่อหน่าย ไม่รู้สึกความจำเป็นที่จะต้องเรียน หรือถูกบังคับให้เรียนหน้าที่สำคัญของครูและพ่อแม่ คือ พยายามให้เด็กเกิดความสนใจ เกิดความรู้สึกว่าสิ่งที่กำลังเรียนเป็นสิ่งที่มีความหมาย เรียนแล้วรู้ว่าจะนำไปใช้ประโยชน์อะไรได้ หน้าที่ที่สำคัญของครู คือ พยายามให้เด็กเกิดความสนใจในการเรียนรู้ โดยครูต้องกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจในสิ่งที่ต้องศึกษา หรือสิ่งที่อยู่ในหลักสูตร ครูต้องใช้จิตวิทยาในชั้นเรียนที่จะช่วยให้เด็กเรียนอย่างมีความสุข คือ เด็กต้องมีความคิดในทางบวก เด็กต้องมีความรู้สึกว่าเขาสามารถจะทำได้ เขามีความเชื่อมั่นในตัวเองว่าเขาเป็นคนที่มีความสามารถ ซึ่งครูสามารถจะช่วยได้ในห้องเรียน โดยการที่ครูใช้จิตวิทยาในชั้นเรียนเปิดโอกาสให้เด็กคิดเอง ทำเองแก้ปัญหาเอง นอกจากนี้คำพูดของครูจะมีอิทธิพล อย่างมหาศาลในการที่จะทำ ให้เด็กมีความสุข ถ้าหากเด็กทำสิ่งที่ดีและแปลกใหม่ก็ควรได้รับคำชมจากครู เหมือนกับเขาได้รับรางวัล ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงระเบียบวินัยในชั้นเรียนด้วย นอกจากการพัฒนาทางความคิดสติปัญญาแล้วครูควรสร้างอีคิว (EQ) หรือการพัฒนาความสามารถในการควบคุมอารมณ์ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เรียนอย่างมีความสุข ทำให้ห้องเรียนมีความสุข

สิ่งสำคัญที่สาม คือ กระบวนการศึกษาโดยเฉพาะการประเมินผล ควรมีการประเมินความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กในส่วนตัวและกระบวนการที่ควรจะเป็นตามระดับชั้นเรียนและความสอดคล้องกับอายุ เพื่อจะได้รู้ว่าเด็กจะต้องได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนส่งเสริมมากน้อยเพียงไรจึงจะ

ทำให้เขาทำได้เต็มตามศักยภาพ มากกว่าที่จะมีการประเมินผลและนำมาจัดอันดับให้เด็กซึ่งจะทำให้เกิดความรู้สึกไม่ดี และทำให้ไม่เกิดความสุขในชั้นเรียน

สิ่งสำคัญที่สี่ คือ ครูและผู้บริหารโรงเรียน การเรียนรู้ที่มีความสุขส่วนหนึ่งอยู่กับตัวบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ครูเด็กสนใจเรียนวิชานั้น ๆ เพราะว่ารักครู เมื่อเด็กรักครู เด็กก็อยากทำตัวเป็นคนดี อยากทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อที่ครูจะได้ชื่นชม การที่ครูรักและเข้าใจเด็ก ไม่ได้หมายความว่าครูต้องตามใจเด็ก ทุกอย่าง ครูที่เด็กรักไม่ใช่ครูที่ตามใจเด็ก แต่เป็นครูที่ทราบว่าเวลาไหนควรเข้มงวด เวลาไหนควรจะอ่อน อ่อน และที่สำคัญคือเป็นครูที่ทำให้เด็กรู้สึกถึงความมุ่งมั่นของเขาจะยังไม่สำเร็จ มีข้อบกพร่อง แต่ก็มีความสามารถระดับหนึ่ง และให้กำลังใจว่าเขามีความสามารถที่จะทำต่อไปได้ ความรู้สึกรักเด็กเข้าใจเด็กของครู คือสิ่งสำคัญที่ทำให้เด็กรักครู ชอบครูและสนใจอยากเรียน ทำให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้

สิ่งสำคัญที่ห้า คือ พ่อแม่ผู้ปกครอง พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเข้าใจระบบการศึกษาว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีถ้ามีความสุข ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองต้องเข้าใจศักยภาพของเด็กและส่งเสริมตามความสามารถที่เด็กมี ต้องเข้าใจว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จึงควรมีความคาดหวังในตัวลูกตามความเป็นจริง คาดหวังให้เขาพยายามเต็มที่และยอมรับในความสามารถเท่าที่ทำได้ ไม่ควรคาดหวังและเคี่ยวเข็ญให้เด็กทำในสิ่งที่เขาทำไม่ได้และไม่อยากทำ

3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กเกิดความสุขในการเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540: 86) ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียน การสอนเพื่อให้เด็กเกิดความสุขในการเรียนดังนี้

3.1 บทเรียนเริ่มจากง่ายไปยาก คำนึงถึงวุฒิภาวะและความสามารถในการยอมรับของเด็กแต่ละวัย มีความต่อเนื่องในเนื้อหาและขยายวงไปสู่ความรู้แขนงอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจต่อชีวิตและโลกรอบตัว

3.2 วิธีการเรียนสนุกไม่น่าเบื่อ และตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียนการนำเสนอเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่ยึดเหี้ยมหรือกดดัน เนื้อหาที่เรียนไม่มากเกินไปจนเด็กเกิดความล้าและไม่ค่อยเกินไปจนเด็กหมดความสนใจ

3.3 ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้มุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดในแนวต่าง ๆ ของเด็ก รวมทั้งความคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ จากการประมวลข้อมูล และเหตุผลต่าง ๆ คิดปัญหาอย่างมีระบบ

3.4 แนวการเรียนรู้สัมพันธ์และสอดคล้องกับธรรมชาติ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสความงามและความเป็นไปของสรรพสิ่งรอบตัว บทเรียนไม่จำกัดสถานที่ หรือเวลาและทุกคนมีสิทธิ์เรียนรู้ อย่างเท่าเทียมกัน

3.5 มีกิจกรรมหลากหลาย สนุก ชวนให้นักเรียนเกิดความสนใจต่อบทเรียนนั้น ๆ เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ภาษาที่ใช้ในการจูงใจเด็กนุ่มนวลให้กำลังใจและเป็นไปในเชิงสร้างสรรค์

3.6 สื่อที่ใช้ประกอบการเรียน เร้าใจให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจตรงตามเป้าหมาย ซึ่งกำหนดไว้อย่างชัดเจนคือ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนจนรู้ชัด (Learn to Know) เรียนจนทำได้ (Learn to Do) และเรียนเพื่อจะเป็น (Learn to Be)

3.7 การประเมินผล มุ่งเน้นพัฒนาการของเด็กในภาพรวมมากกว่าจะพิจารณาจากผลการทดสอบทางวิชาการ และเปิดโอกาสให้เด็กได้ประเมินตนเองด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 23) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้แบบใหม่มีความสุข ไว้ดังนี้คือ

1. ครูป้อนคำถาม กระตุ้นให้คิดและหาคำตอบ
2. ได้ฝึกการค้นคว้า การสังเกต การตั้งคำถาม การจดบันทึก
3. สนุกได้ความรู้มากและทันสมัย
4. ได้ทำงานกับเพื่อน สนุก รู้จักช่วยเหลือกัน
5. ได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ นำไปใช้ได้

จากการศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้อย่างมีความสุข สรุปได้ว่า การที่ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีความสุขได้นั้น ครูจะต้องสร้างความรัก ความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดความรัก ความสนใจต่อการเรียน เห็นคุณค่าของการเรียน และจะต้องให้ผู้เรียนค้นพบตนเอง รู้จักตัวเอง นอกจากนี้ครูจะต้องเป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบหลากหลาย สนุกสนาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้น่าเรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียน รักโรงเรียน รักครู รักเพื่อนในโรงเรียน อยากมาโรงเรียน อยากเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน อยากเข้าร่วมกิจกรรมเสริมสร้างหลักสูตรที่โรงเรียนหรือชุมชนจัดขึ้น (ดิเรก พรสีมา, 2543: 38)

นอกจากนี้ สุวิทย์และอรทัย มูลคำ (2543: 54 – 55) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า การที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาเรียนรู้เพื่อเป็นผู้ที่ เก่ง ดี และมีความสุขได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการด้วยกัน แต่ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญยิ่ง ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนเพราะ หัวใจของการเรียนการสอนคือการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งถ้าหากมีการจัดการเรียนการสอนที่ดีเยี่ยม ก่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีได้ ลักษณะการเรียนการสอนที่ดี มีดังต่อไปนี้

1. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. เน้นความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก
3. ต้องพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
4. ต้องเป็นที่น่าสนใจ ไม่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อหน่าย
5. ต้องดำเนินไปด้วยความเมตตากรุณาต่อผู้เรียน
6. ต้องทำทนายให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้
7. ต้องตระหนักถึงเวลาที่เหมาะสมที่ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้
8. ต้องสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ โดยการปฏิบัติจริง
9. ต้องสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้
10. ต้องมีจุดมุ่งหมายของการสอน
11. ต้องสามารถเข้าใจผู้เรียน
12. ต้องคำนึงถึงภูมิหลังของผู้เรียน
13. ต้องไม่ยึดวิธีการใดวิธีการหนึ่งเท่านั้น
14. การเรียนการสอนที่ดีเป็นพลวัต (Dynamic) กล่าวคือ มีการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งในด้านการจัดกิจกรรม การสร้างบรรยากาศ รูปแบบ เนื้อหาสาระ เทคนิควิธี ฯลฯ
15. ต้องสอนในสิ่งที่ไม่ไกลตัวผู้เรียนมากเกินไป
16. ต้องมีการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

สิ่งที่เกิดขึ้นในตัวเด็กที่สำคัญที่สุดก็คือเด็กมีความสุข อันนี้เป็นสิ่งที่เห็นได้ชัด เมื่อเด็กมีความสุข เด็กก็มีความกระตือรือร้นและรักในการเรียนรู้โดยไม่ต้องเคี่ยวเข็ญเด็กจะสนุกในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รักที่จะสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ด้วยตนเอง และสิ่งที่เกิดขึ้นนอกจากความสุขก็คือกระบวนการ ความคิดในการเรียน ในการทำงาน เด็กจะเรียนรู้ว่าทุกอย่างมีที่มา มีที่ไป มันมีเหตุ และมีผล และการทำงานเป็นทีม ก็เป็นสิ่งที่เห็นได้ว่าเด็ก ๆ มีความสามารถในการทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุข ซึ่ง หากได้น้อยมา แม้กระทั่งในวงการของผู้ใหญ่ ซึ่งจะเป็นทุน เป็นภูมิคุ้มกันของเด็ก ซึ่งนอกจาก ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองแล้วเขาจะมองคนอื่นอย่างเข้าใจและให้โอกาสเพื่อนหรือแม้กระทั่งเด็ก รุ่นน้องมากขึ้น

3.2 แนวคิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข

จรรยารัตน์ ขวัญรัมย์ (2545: 56) กล่าวว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุข เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับความรู้ โดยที่ตัวนักเรียนเองมีความสุขในการรับความรู้ ซึ่งวิธีการเรียนรู้ที่มีความสุขเป็นหน้าที่สำคัญของครูที่จะต้องพิจารณาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เด็กเข้าใจ ช่วยค้นหาและสรุปหลักการนำไปใช้ วิธีการดังกล่าวคือ หัวใจของการเรียน

จรัส นองมาก (2547: 6) กล่าวว่า การเรียนอย่างมีความสุขก็คือการเรียนที่มีความพอใจ ผู้เรียนเรียนวิชาได้อย่างมีความสุขก็แสดงว่าผู้เรียนมีความพอใจในวิชานั้น คนที่มีความพอใจในวิชาไหนจะต้องมีความรู้สึกรัก หรือชอบวิชานั้น หนังสือตำราเรียนไม่สามารถทำให้ผู้เรียนรักหรือเกลียดได้ แต่ผู้มีความชอบสำคัญ คือครูผู้สอน ถ้าครูผู้สอนสามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจ เห็นว่าบทเรียนนั้นง่ายและมีคุณค่า ผู้เรียนจะรักชอบวิชานั้น และในทางตรงข้าม ถ้าครูผู้สอนไม่สามารถทำให้ผู้เรียนเข้าใจผู้เรียนเห็นว่าเป็นเรื่องยากและไม่มีคุณค่า ผู้เรียนก็จะไม่ชอบวิชานั้น กล่าวโดยสรุปก็คือการสอนให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข ก็คือการสอนที่ทำให้ผู้เรียนชอบเรียนในวิชานั้น ซึ่งการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข จะสามารถทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติ ตามวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนในเนื้อหาวิชานั้น ๆ อย่างสมบูรณ์ ไม่ใช่เฉพาะแต่จะทำให้ผู้เรียนชอบหรือสนุกสนานเพียงอย่างเดียวลักษณะการเรียนรู้มีความสุข

พระธรรมปิฎก ป.อ.ปยุตโต (2547: 13) กล่าวไว้ว่าความสุขกับการศึกษาที่ถูกต้องเป็นเรื่องที่ไม่สามารถแยกกันได้ ถ้าไม่สามารถทำให้คนมีความสุขการศึกษาก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ โดยความสุขที่เกิดจากการศึกษา คือ เกิดจากการมีปัญญาเข้าใจคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ และตอบสนองความใฝ่รู้ โดยการศึกษาจะต้องสร้างความใฝ่รู้ให้เกิดขึ้นด้วยการทำให้เห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ถ้าเขารู้ว่าชีวิตต้องการอะไรก็จะเกิดความใฝ่รู้ ความใฝ่รู้ก็จะทำให้เราเกิดความสุขที่ได้รู้ในสิ่งที่ต้องการรู้ ทำให้คุณค่าชีวิตดีและเป็นชีวิตที่ดีงาม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 67) กล่าวว่า ในส่วนของโรงเรียนที่มีความสุข โรงเรียนดีที่ผู้เรียนอยากเห็น คือโรงเรียนที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เป็นระเบียบ และปลอดภัย ปลอดภัยจากสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษ ไม่มีสิ่งเสพยาเสพติด อาชญากรรม และอบายมุข มีอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างพอเพียง มีห้องสมุด คอมพิวเตอร์ และแหล่งศึกษาค้นคว้าที่ได้มาตรฐานและพอเพียงกับความต้องการของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำทลายความสามารถ และธรรมชาติของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีครูภูมิปัญญาเทคโนโลยีก้าวหน้า เพื่อให้พวกเขาได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ มีกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีของสังคมส่งเสริมประชาธิปไตยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจการทุกอย่างของโรงเรียน สร้างความรัก ความผูกพันระหว่างโรงเรียนกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอยากมาโรงเรียนทุกวันมีครูที่ใจดี เข้าใจ และเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคน รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา มีผู้อำนวยการที่ใจดีเข้าใจ และเอาใจใส่นักเรียนทุกคน รับผิดชอบ รับฟัง

ความคิดเห็นของผู้เรียน มีพ่อแม่ผู้ปกครองกรรมการโรงเรียนผู้นำชุมชน และบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนที่สนใจเอาใจใส่ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

สุมน อมรวิวัฒน์ (2542: 10) ได้นิยามความหมายของคุณลักษณะ “มีสุข” ว่า ความสุขหมายถึงคุณสมบัติต่อไปนี้

1. มีความรัก และการแบ่งปัน
2. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างความจริง ความงาม และความเป็นธรรม
3. ประพฤติชอบ มีความสุข สันติ และไม่เบียดเบียน
4. บริโภคสิ่งต่าง ๆ ด้วยปัญญา ไม่ตกอยู่ใต้อิทธิพลของกระแส

ส่วน วิชัย วงษ์ใหญ่ (2542: 12) ได้นิยามความหมายของคนมีความสุขว่า เป็นคนมีความสุขจากการเรียนรู้โดยการตอบสนองการใฝ่รู้ ตอบสนองการกระทำและการสร้างสรรค์ตลอดจนการบริโภคด้วยปัญญา / ความคิด

มนัส บูรพา ครูต้นแบบการเรียนการสอนสาขาวิทยาศาสตร์ ปี 2541 ได้กล่าวถึงวิธีการสอนที่ทำให้เด็กมีความสุขกับการเรียน พอสรุปได้ดังนี้คือ ครูต้องทำตัวเองให้มีความสุขด้วยสังเกตสิ่งที่นักเรียนชอบ แล้วนำสิ่งนั้นมาจัดกิจกรรมให้เหมือนกับชีวิตจริงของเขา เมื่อเขาชอบเล่นเราก็จัดกิจกรรมที่เหมือนกับเล่น แต่ว่าขณะเล่นจะต้องมีสาระ พอเล่นแล้วสรุปได้นำเอาไปเป็นแนวคิดปฏิบัติได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 17)

ประหยัด ฤชากุล ครูต้นแบบวิชาภาษาอังกฤษ ปี 2541 ได้กล่าวถึง วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543: 17)

1. ความศรัทธา ความจริงในการสอน รวมทั้งการเปิดใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

2. การฝึกนักเรียน ส่วนสำคัญที่สุดจะนำนักเรียนไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเองได้ พัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเหมาะสม โดยการฝึก จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ การฝึกโดยการให้นักเรียนมีส่วนในการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติจริงในกิจกรรมต่าง ๆ และการฝึกโดยการให้นักเรียนเป็นอิสระจากครู ครูจะเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากผู้สอนมาเป็นผู้คอยช่วยเหลือและคอยชี้แนะกรณีที่นักเรียนมีปัญหาในบทเรียน

3. การประเมินผลเป็นการวัดความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน โดยการใช้ Record Card ซึ่งนักเรียนจะเป็นผู้บันทึกผลการเรียนด้วยตัวเอง จึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่ทำให้ทราบว่านักเรียนได้อะไรจากบทเรียน มีจุดบกพร่องหรือมีปัญหาอะไร และควรทำอย่างไร

จะเห็นได้ว่านักวิชาการทั้งหลายได้ให้ความสำคัญแก่ความสุขอันเกิดจากการได้เรียนรู้สิ่งที่ตนต้องการรู้ ความสุขจากการเข้าถึงความจริง ความงามและความดีด้วยภูมิปัญญาของตนเองซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของท่านพระธรรมปิฎกกว่าความสุขที่เกิดจากการศึกษาคือเกิดจากการมีปัญญาเข้าใจคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ และการตอบสนองความใฝ่รู้ โดยการศึกษาจะต้องสร้างความใฝ่รู้ให้เกิดขึ้น ด้วยการทำให้เห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ความใฝ่รู้ก็จะทำให้เราเกิดความสุขที่ได้รู้ในสิ่งที่ต้องการรู้ ทำให้คุณค่าชีวิตดี และเป็นชีวิตที่ดีงาม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542: 17)

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเรียนรู้อย่างมีความสุขหมายถึงการที่นักเรียนมีความรู้สึกรักเรียน สนุก ไม่เกิดความเครียด หรือเกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนซึ่งอาจมาจาก

ปัจจัยจากตัวผู้เรียนเอง หรือจากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น ตัวผู้สอน หรือบรรยากาศภายในโรงเรียน และสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน

3.3 การส่งเสริมให้เด็กเกิดความสุขในการเรียน

การส่งเสริมและการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีความสุข กิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ (2540: 30) มีดังนี้

1. การสร้างความรักความศรัทธา ต่อการเรียนเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะช่วยให้เด็กเกิดความรักความสนใจ ต่อบทเรียน ต่อครู และผู้ร่วมเรียนการสร้างศรัทธาจะเกิดขึ้นได้หากมีองค์ประกอบ ดังนี้ คือ การเรียนบนพื้นฐานแห่งความรัก โดยมีการสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน การให้กำลังใจ และให้โอกาส บทเรียนที่สนุกและน่าสนใจ การส่งเสริมความสนใจ และสร้างความผูกพัน

2. เห็นคุณค่าการเรียนรู้ การเรียนที่มีความหมาย เด็กจะเกิดความรัก และเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน

3. เปิดประตูสู่ธรรมชาติ เช่น บทเรียนในห้องเรียนโดยบทเรียนในห้องเรียนจะต้องน่าสนใจ บทเรียนนอกห้องเรียน จะช่วยเสริมการเรียน

4. มุ่งมาดและมั่นคง เช่น การพัฒนาความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ความตั้งใจจะเกิดขึ้นได้การพัฒนาความเชื่อมั่น

5. การดำรงรักษาไมตรี ประกอบด้วย การมีความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นการทำงานร่วมกันโดยไม่มีอคติการสื่อความคิดและความรู้สึก

6. ชีวิตที่สมดุล ประกอบด้วย การเรียนรู้ที่นำไปสู่ความสำเร็จ

บรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข จะต้องประกอบด้วย การสร้างบรรยากาศ ในการเรียนการสอนที่ผ่อนคลาย การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก การส่งเสริมให้เด็กได้มีการคิด และแก้ปัญหาโดยอาศัยเหตุผล การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นความสนใจ การจัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ การส่งเสริมให้เด็กได้มีการศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียนการจัดที่นั่งให้นักเรียนอย่างเหมาะสม และการส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพัฒนาผลงานของนักเรียนเอง และให้เพื่อนช่วยกันประเมินกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กเกิดความสุขในการเรียน

จากการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักวิชาการศึกษาต่าง ๆ นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปเป็นองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ โดยการสังเคราะห์แนวทาง วิธีการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักวิชาการศึกษาดังที่กล่าวมานั้น ได้เป็นองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขได้ ดังนี้

สнг. คณะกรรมการ การศึกษา แห่งชาติ (2544)	กิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ	ปรีศนี จีรวงศ์ รุ่งเรือง (2542)	วิเศษ ชินวงศ์ (2544)	คันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544)	สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษา แห่งชาติ (2540)	องค์ประกอบ ที่ได้
-เห็นคุณค่า การเรียนรู้ -มุ่งมาดและ มั่นคง -ได้ฝึกการ	-เด็กเกิดความรัก และภูมิใจ ในตนเอง รู้จัก ปรับตัวได้ทุก ที่ ทุกเวลา		-เด็กได้รับการ ยอมรับใน ความสามารถ -เด็กได้รับการ พัฒนา			ด้านผู้เรียน

สนง. คณะกรรมการ การศึกษา แห่งชาติ (2544)	กิตติยวดี บุญ ชื่อ และคณะ	ปรีศนี จิรวงศ์ รุ่งเรือง (2542)	วิเศษ ชินวงศ์ (2544)	ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544)	สำนักงานคณะ กรรมการ การศึกษา แห่งชาติ (2540)	องค์ประกอบ ที่ได้
ค้นคว้า การ สังเกต การ ตั้งคำถาม การจด บันทึก	-เด็กแต่ละคน ได้มีโอกาส เลือกเรียน ตามความ ถนัดและ ความสนใจ		ความสามารถ ที่มีอยู่ -ศิษย์มีความ รักความ ศรัทธาต่อ ครูผู้สอน			
-สร้างความ รักความ ศรัทธา -ครูบือน คำถาม กระตุ้นให้ คิดและหา คำตอบ	-เด็กแต่ละคน ได้รับการ ยอมรับว่าเป็น มนุษย์คนหนึ่ง ที่มีหัวใจ -ครูมีความ เมตตา จริงใจ และอ่อนโยน ต่อเด็กทุกคน โดยทั่วถึง	-การรู้จัก ธรรมชาติ ของเด็ก -ครูมีความ เมตตา จริงใจและ อ่อนโยนต่อ เด็กทุกคน โดยทั่วถึง	-เด็กได้รับการ ปฏิบัติอย่าง เป็น กัลยาณมิตร จากครูและ บุคคลที่ เกี่ยวข้อง			ด้านครู
-เปิดประตูสู่ ธรรมชาติ -ดำรงรักษ์ ไม่ตรีจิต -สนุกได้ ความรู้มาก และทันสมัย -ได้ทำงาน กับเพื่อน สนุก รู้จัก ช่วยเหลือกัน -ชีวิตที่สมดุล		-การจัด บรรยากาศ การเรียนรู้ ที่ดี -การจัด แหล่งการ เรียนรู้ที่ หลากหลาย	-เด็กมี ปฏิสัมพันธ์ ระหว่างครูกับ นักเรียน และ ระหว่าง นักเรียนกับ นักเรียน -เด็กมีแหล่ง เรียนรู้อย่าง หลากหลาย และเพียงพอ	-ต้อง คำนึงถึงครู และ ผู้บริหาร โรงเรียน -ต้อง คำนึงถึงพ่อ แม่ ผู้ปกครอง -ต้อง คำนึงถึง สุขภาพ ร่างกาย -ต้อง คำนึงถึง ความ	-วิธีการเรียน สนุกไม่น่า เบื่อ และ ตอบสนอง ความสนใจ ใคร่รู้ของ นักเรียน -แนวการ เรียนรู้ สัมพันธ์และ สอดคล้อง กับธรรมชาติ -มีกิจกรรม หลากหลาย สนุก ชวนให้ นักเรียนเกิด	ด้าน บรรยากาศ และแหล่ง เรียนรู้

สนง. คณะกรรมการ การศึกษา แห่งชาติ (2544)	กิตติยวดี บุญ ชื่อ และคณะ	ปรีศนี จิรวงศ์ รุ่งเรือง (2542)	วิเศษ ชินวงศ์ (2544)	ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544)	สำนักงานคณะ กรรมการ การศึกษา แห่งชาติ (2540)	องค์ประกอบ ที่ได้
				ปลอดภัย จากยาเสพติด	ความสนใจ	
-ได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิด ความจำและ เข้าใจ นำไปใช้ได้	-บทเรียนสนุก แปลกใหม่ จูง ใจให้ติดตาม -สิ่งที่เรียนรู้ สามารถ นำไปใช้ได้ใน ชีวิตประจำวัน	-การจัดให้ เด็กเลือก เรียนตาม ความถนัด -บทเรียน สนุกและ แปลกใหม่	-เด็กได้รับการ จัดบทเรียนที่ สนุก น่าสนใจ -สาระและ กระบวนการ เรียนรู้ เชื่อมโยงกับ เหตุการณ์ และ สิ่งแวดล้อม รอบตัวและ องค์กรต่าง ๆ		-บทเรียนเริ่ม จากง่ายไป ยาก -ทุกขั้นตอน ของการ เรียนรู้มุ่ง พัฒนาและ ส่งเสริม กระบวนการ คิดในแนว ต่าง ๆ ของ เด็ก	ด้านบทเรียน และสื่อ ประกอบการ เรียน
			-เด็กได้เรียนรู้ สิ่งที่มี ความหมาย และนำไปใช้ ประโยชน์ใน ชีวิตประจำวัน ได้ -กระบวนการ เรียนรู้มีการ เชื่อมโยงกับ เครือข่ายอื่น ๆ	-ต้อง คำนึงถึง กระบวนการ ศึกษา โดยเฉพาะ การ ประเมินผล	-สื่อที่ใช้ ประกอบการ เรียน เข้าใจ ให้เกิดการ เรียนรู้ เข้าใจตรง ตาม เป้าหมาย ซึ่งกำหนดไว้ อย่างชัดเจน -การ ประเมินผล มุ่งเน้น พัฒนาการ ของเด็กใน ภาพรวม	ด้านการวัด และ ประเมินผล

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขตามค่านิยม หลักการ วิธีการ ของนักการศึกษาต่าง ๆ ทำให้ได้องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 ด้าน ดังนี้ คือ ด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ ด้านบทเรียนและสื่อประกอบการเรียน และด้านการวัดและประเมินผล และนำผลมาสร้างข้อคำถามในแบบประเมินมาตรฐาน ประมาณค่า 5 ระดับ ต่อไป

3.4 แบบวัดความสุขและระดับความสุข

แบบวัดความสุข เป็นสื่อการประเมินภาวะความสุขของบุคคลซึ่งมีการศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก ซึ่งมีผู้สนใจศึกษาแบบวัดความสุขไว้หลายท่าน ดังนี้

ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร (2544: 48) ได้ทำการศึกษาผลการประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสุข ในการสอนนิสิตวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งได้สร้าง

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ที่มีความสุข โดยแบ่งข้อคำถามออกเป็น 4 ด้าน คือด้านที่เกี่ยวกับตนเอง ด้านเกี่ยวกับวิชาเรียน ด้านเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับผู้อื่น และด้านที่เกี่ยวกับบรรยากาศในการเรียน โดยสร้างแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีทั้งข้อคำถามที่เป็นเชิงบวกและข้อคำถามที่เป็นเชิงลบ

อมรรัตน์ ทรรคนิยากร (2545: 23) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงราย พบว่า มีจำนวน 116 ตัวบ่งชี้ย่อยที่บ่งบอกถึงลักษณะของการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่มีความสุข ซึ่งองค์ประกอบหลักมี 5 ด้าน คือ ด้านนักเรียน ด้านครู ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านโรงเรียนและด้านเพื่อน โดยแบบวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

สายสมร โลหะกิจ (2546: 39) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยวิธีการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านที่เกี่ยวกับตนเอง ด้านที่เกี่ยวกับวิชาเรียน ด้านที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพกับคนอื่น และด้านที่เกี่ยวกับบรรยากาศในการเรียน ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เฉย ๆ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

อภิชัย มงคล และคณะ (2545 : 4) ประเมินโดยแบบสอบถามดัชนีวัดความสุขของคนไทย (Thai happiness Indicators: THI – 15) จำนวน 15 ข้อ มีมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ตั้งแต่ 0 – 3 คะแนนรวมมีค่าตั้งแต่ 0 – 45 ซึ่งผู้มีคะแนนมาก หมายถึงมีความสุขมาก และผู้มีคะแนนน้อย หมายถึง มีความสุขน้อย

4. ครูในศตวรรษที่ 21

วิจารณ์ พานิช (2555: 15 – 17) ได้กล่าวว่า ครูเพื่อศิษย์ต้องไม่ใช่แค่มีใจ เอาใจใส่ศิษย์เท่านั้น ยังต้องมีทักษะในการจุดไฟในใจศิษย์ ให้สนุกสนานกับการเรียนรู้ หรือให้การเรียนรู้สนุกและกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต

ครูจึงต้องยึดหลัก “สอนน้อย เรียนมาก” คือ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของเด็ก ครูต้องตอบได้ว่า ศิษย์ได้เรียนอะไร และเพื่อให้ศิษย์ได้เรียนรู้สิ่งเหล่านั้น ครูต้องทำอะไร ไม่ทำอะไร ในสภาพเช่นนี้ ครูยังมี

ความสำคัญมากขึ้น และท้าทายครูทุกคนอย่างที่สุดที่จะไม่ทำหน้าที่ครูผิดทาง ทำให้ศิษย์เรียนไม่สนุก หรือเรียนแบบขาดทักษะสำคัญ

ครูต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ที่ครูสอนไม่ได้ นักเรียนต้องเรียนเอง หรือพูดใหม่ว่าครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก (facilitate) ในการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง การเรียนรู้แบบนี้เรียกว่า PBL (Project Based Learning)

วิจารณ์ พานิช (2555: 18 – 20) ได้กล่าวว่า ครูเพื่อศิษย์ต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองโดยสิ้นเชิงเพื่อให้เป็นครูเพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21 ไม่ใช่ครูเพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 20 หรือศตวรรษที่ 19 ที่เตรียมคนออกไปทำงานในสายพานการผลิตในยุคอุตสาหกรรม การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องเตรียมคนออกไปเป็นคนที่ใช้ความรู้ (Knowledge worker) และเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้ (Learning person) ไม่ว่าจะประกอบสัมมาชีพใด มนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้และเป็นคนที่ใช้ความรู้ แม้จะเป็นชวานาหรือเกษตรกรก็ต้องเป็นคนที่พร้อมเรียนรู้และเป็นคนที่ใช้ความรู้ ดังนั้น ทักษะสำคัญที่สุดของศตวรรษที่ 21 จึงเป็นทักษะของการเรียนรู้ (Learning Skills)

ทักษะของคนในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนต้องเรียนรู้ตั้งแต่ชั้นอนุบาลไปจนถึงมหาวิทยาลัย และตลอดชีวิต คือ 3R X 7C (วิจารณ์ พานิช, 2555: 19 – 20)

3R ได้แก่ Reading (อ่านออก), (W) Riting (เขียนได้) และ (A) Rithmetics (คิดเลขเป็น)

7C ได้แก่

Critical Thinking and Problem Solving (ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา)

Creativity and Innovation (ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม)

Cross – Cultural Understanding (ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์)

Collaboration, Teamwork and Leadership (ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ)

Communication, Information and Media Literacy (ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ)

Computing and ICT Literacy (ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร)

Career and Learning Skills (ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้)

ครูเพื่อศิษย์ต้องฝึกฝนตนเองให้มีทักษะในการเป็นโค้ช และเป็น “คุณอำนวย” (facilitator) ในการเรียนรู้แบบ PBL (Project Based Learning) ของศิษย์

ครูจะต้องปรับตัวมากซึ่งเป็นเรื่องยาก จึงต้องมีตัวช่วย คือ Professional Learning Communities (PLC) ซึ่งก็คือ การรวมตัวกันของครูประจำการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงานที่ครูนั่นเอง

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัชวีรธรณ สงชู (2544) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินตนเองด้านการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานระดับคุณภาพ สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาแบบประเมินตนเองด้านการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน

ระดับคุณภาพ สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยนำแนวคิดในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานระดับคุณภาพครู ของคุรุสภามวทกกับกรอบแนวคิดตามทฤษฎีของเปียร์เรนส์ มาสร้างเป็นแบบประเมินตนเอง โดยทดลองใช้กับครูประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ใน 12 เขตการศึกษา จำนวน 934 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินตนเอง ในด้านความตรงและด้านความเที่ยง พร้อมทั้งหาเกณฑ์และสร้างคู่มือแปลผลการใช้แบบประเมินตนเอง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. แบบประเมินตนเองด้านการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานระดับคุณภาพ สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก 22 องค์ประกอบย่อย และ 66 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 การวางแผนและเตรียมการสอนมี 6 องค์ประกอบย่อย 20 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 2 การจัดสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนมี 5 องค์ประกอบย่อย 15 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบหลักที่ 3 การจัดการเรียนการสอนมี 5 องค์ประกอบย่อย 15 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบหลักที่ 4 ความรับผิดชอบในวิชาชีพมี 6 องค์ประกอบย่อย 16 ตัวบ่งชี้ 2. คุณภาพของแบบประเมินตนเองด้านการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานระดับคุณภาพ 2.1 แบบประเมินตนเองมีความตรงเชิงเนื้อหา ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับองค์ประกอบ/ประเด็นชี้วัดของแบบประเมินตนเอง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีความตรงเชิงโครงสร้าง ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (second-order confirmatory factor analysis) และมีความตรงเชิงจำแนก (discriminant validity) จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ของกลุ่มครูที่มีคุณภาพการปฏิบัติงานสูง และกลุ่มครูที่มีคุณภาพการปฏิบัติงานโดยทั่วไป พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2.2 แบบประเมินตนเองมีความเที่ยง แบบความสอดคล้องภายในเมื่อคำนวณตามวิธีของครอนบาค (Cronbach' s Alpha) โดยรวมทั้ง 4 ฉบับ เท่ากับ 0.9830 และเมื่อจำแนกเป็นรายฉบับ พบว่าฉบับที่ 1-4 มีค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน เท่ากับ 0.9723, 0.9139, 0.9757 และ 0.9469 ตามลำดับ 3. เมื่อใช้เกณฑ์การจัดระดับคุณภาพของคะแนนการประเมินโดยภาพรวม ด้วยวิธีการกำหนดมาตรฐานโดยใช้ทฤษฎีการตัดสินใจ และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ครูมีคุณภาพระดับ 4 ซึ่งเป็นคุณภาพระดับสูงสุด จำนวน 33 คน คิดเป็น 3.53% คุณภาพระดับ 3 จำนวน 276 คน 29.55% คุณภาพระดับ 2 จำนวน 446 คน 47.75% และคุณภาพระดับ 1 จำนวน 162 คน 17.35% ตามลำดับ สำหรับครูที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินมีจำนวน 17 คน คิดเป็น 1.82%

บุญชูธรรม เต็มชัย (2546) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อใช้ประเมินนักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีสุดท้ายของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/ศึกษาศาสตรบัณฑิตในสถาบันผลิตครูที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ 2) สร้างและพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยใช้แหล่งการประเมินจากหลายแหล่งเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่หลากหลาย 3) เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่สร้างขึ้นในด้านความเที่ยง (Reliability) และความตรง (Validity) 4) เพื่อสร้างคู่มือการใช้แบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์พี่เลี้ยงอาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาวิชาชีพครูกลุ่มละ 78 คน และนักเรียนที่เรียนกับนักศึกษาวิชาชีพครูจำนวน 1,560 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ ความตรงตามเนื้อหา ความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายในและความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน ผลการวิจัย พบว่า ได้แบบประเมินการ

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู 5 ฉบับ มีองค์ประกอบในการประเมิน 9 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ มี 7 องค์ประกอบ คือ การวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระบวนการใช้สื่อการเรียนการสอน การจูงใจและการเสริมแรง การจัดชั้นเรียนและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ การสื่อสารและส่งเสริม กระบวนการคิด และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป มี 1 องค์ประกอบ คือ คุณลักษณะความเป็นครูและ 3) แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ มี 1 องค์ประกอบ คือ ทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประเมินโดยอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง ผู้บริหารโรงเรียนและนักศึกษาวิชาชีพรูประเมินตนเอง 4) แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ (ประเมินโดยนักเรียน) และ 5) แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป (ประเมินโดยนักเรียน) ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพรู พบว่า 1. แบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาชีพรูทุกฉบับมีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการพิจารณาจากการตัดสินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ 2. ค่าความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency Reliability) 2.1) แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงมีค่าความเที่ยงสูงสุด คือ 0.95 และกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพรูประเมินตนเองมีค่าความเที่ยงต่ำสุด คือ 0.89 2.2) แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป พบว่า กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงมีค่าความเที่ยงสูงสุด คือ 0.91 และกลุ่มนักศึกษาวิชาชีพรูประเมินตนเองมีค่าความเที่ยงต่ำสุด คือ 0.83 2.3) แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มอาจารย์พี่เลี้ยงมีค่าความเที่ยงสูงสุด คือ 0.83 และกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าความเที่ยงต่ำสุด คือ 0.77 2.4) แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ (ประเมินโดยนักเรียน) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92 2.5) แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป (ประเมินโดยนักเรียน) มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.84 3. ความเที่ยงระหว่างผู้ประเมิน (Inter-Rater Reliability) 3.1) แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินเท่ากับ 0.823.2) แบบประเมินคุณลักษณะความเป็นครูและพฤติกรรมทั่วไป พบว่า มีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินเท่ากับ 0.71 3.3) แบบประเมินทักษะการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ พบว่ามีค่าความเที่ยงระหว่างผู้ประเมินเท่ากับ 0.68

ดวงใจ สีเขียว (2549) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบการประเมินนิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามแนวคิดการประเมินแบบ 360 องศา โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสรุปอ้างอิง โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะคือ (1) เพื่อพัฒนาระบบการประเมิน (2) เพื่อทดลองใช้ระบบการประเมินที่พัฒนาขึ้น และ (3) เพื่อประเมินคุณภาพของระบบการประเมินหลังจากทดลองใช้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 เพื่อพัฒนาระบบการประเมิน ประกอบด้วย อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 20 คน นิสิต/นักศึกษาที่ผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวน 34 คน ครูต้นแบบและครูแห่งชาติ จำนวน 10 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินแบบ 360 องศา จำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่างระยะที่ 2 เพื่อทดลองใช้ระบบการประเมิน และระยะที่ 3 เพื่อประเมินคุณภาพของระบบการประเมินหลังการทดลองใช้ ประด้วยด้วยนิสิตชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 63 คน อาจารย์นิเทศก์สถาบัน จำนวน 109 คน อาจารย์นิเทศก์โรงเรียน จำนวน 130 คน และนักเรียน จำนวน 630 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์ การสอบถาม การสังเกต การบันทึกข้อมูล และการวิเคราะห์เอกสาร การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติบรรยาย การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสองด้วยโปรแกรม LISREL และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิงด้วย

โปรแกรม GENOVA ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ระบบการประเมินนิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามแนวคิดการประเมินแบบ 360 องศาประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ (1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ คุณลักษณะ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ผู้ประเมิน และผู้รับประเมิน (2) กระบวนการประเมิน ประกอบด้วยรูปแบบการวางแผน การประเมิน การพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล (3) ผลผลิต ประกอบด้วย การรายงานผลการประเมิน (4) การให้ข้อมูลย้อนกลับสำหรับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จากการนำระบบการประเมินไปทดลองใช้ พบว่า องค์ประกอบของระบบการประเมินทุกรายการมีความเหมาะสมในระดับมาก และระบบการประเมินมีมาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุมในระดับมากทุกด้าน และผู้ใช้ระบบและผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ ต่อระบบการประเมินนิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผลการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิงของการประเมินความก้าวหน้าที่มีการประเมิน 4 ครั้ง โดยผู้ประเมิน 4 แหล่งๆ ละ 2 คน พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิง เท่ากับ 0.7082 ส่วนการประเมินผลสรุปรวม/สอบสอนที่มีการประเมิน 2 ครั้ง โดยผู้ประเมิน 2 แหล่งๆ ละ 2 คน พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์การสรุปอ้างอิงเท่ากับ 0.6123

นันทนา แซ่ลี , อองจ นัยพัฒน์ , สุนันท์ ศลโกสม (2553) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาแบบประเมินการสอนระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบประเมินการสอนระดับปริญญาตรีของอาจารย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยนักศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูล 2) เพื่อแสดงหลักฐานบ่งชี้ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการสอนที่สร้างขึ้น ตามแนวทางของมาร์ช (Marsh 1987) ด้านความเที่ยงตรงเชิงกลุ่มเข้า ความเที่ยงตรงเชิงจำแนก และความเที่ยงตรงข้ามกลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากรภาคปลาย ปีการศึกษา 2553 จำนวน 2,013 คน จาก 89 ชั้นเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูล มีลักษณะเป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์โมเดลกลุ่มพหุ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า 1. แบบประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาเป็นผู้ให้ข้อมูลที่สร้างขึ้นตามแนวทางของมาร์ช (Marsh 1987) โดยการสังเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินการสอนจากทุกคณะวิชาของมหาวิทยาลัยศิลปากร มีความเชื่อมั่นและอำนาจจำแนกอยู่ในระดับดี ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อย 10 องค์ประกอบ ได้แก่ การเห็นคุณค่าในการเรียนของผู้เรียน ความกระตือรือร้นของผู้สอน การเตรียมการสอน สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางกายภาพ ปฏิสัมพันธ์ภายในชั้นเรียน ความเป็นมิตรของผู้สอน ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของผู้สอน ความเหมาะสมของเกณฑ์การวัด และประเมินผล งานที่มอบหมาย ปริมาณงานและความยาก 2. โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่งของแบบประเมินการสอนที่สร้างขึ้น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี และผลการศึกษาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง สรุปได้ข้อคำถามในแต่ละองค์ประกอบ มีความเหมาะสมที่ใช้วัดคุณลักษณะแต่ละองค์ประกอบย่อยทั้ง 10 องค์ประกอบ 3. โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของแบบประเมินการสอนที่สร้างขึ้น มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี และผลการศึกษาค่าความเที่ยงตรงเชิงจำแนก สรุปได้ว่าแต่ละองค์ประกอบมีความซ้ำซ้อนกันเหมาะสมต่อการจำแนกเป็นองค์ประกอบของการประเมินการสอน 4. ผลการวิเคราะห์กลุ่มพหุ โดยแสดงผลการทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของรูปแบบและพารามิเตอร์ขององค์ประกอบในโมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าโมเดลการประเมินการสอนทั้ง 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ ศิลปะและประยุกต์ศิลป์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ เฉพาะรูปแบบโมเดลมีความแปรเปลี่ยนทุกกลุ่มโมเดลมีลักษณะเป็นแบบเดียวกันนั่นคือการประเมินการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร ประกอบด้วยองค์ประกอบ 10 องค์ประกอบ แต่ค่าพารามิเตอร์มีความแปรเปลี่ยนไปตามกลุ่มสาขาวิชา ดังนั้น โมเดลการประเมินการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงมีคุณภาพด้านความเที่ยงตรงข้ามกลุ่ม

จิราพร นพแก้ว (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบประเมินความมีอิสรภาพของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีจุดมุ่งหมายเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน วิธีการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงข้ามกลุ่มและแสดงหลักฐานความเชื่อมั่นของแบบประเมินความมีอิสรภาพของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 5 ประกอบด้วยคณะจำนวน 12 คณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำปีการศึกษา 2551 จำนวน 924 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (Multi Stage Random Sampling) แบบประเมินความมีอิสรภาพของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบใหญ่ ได้แก่ อิสรภาพทางการกระทำและอิสรภาพทางความคิด ซึ่งองค์ประกอบความมีอิสรภาพทางการกระทำประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อยได้แก่ อิสรภาพทางกาย อิสรภาพทางสังคม องค์ประกอบความมีอิสรภาพทางความคิดประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ อิสรภาพทางอารมณ์ และอิสรภาพทางปัญญา โดยแบบประเมินที่พัฒนาขึ้นเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 7 ระดับ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. แบบประเมินความมีอิสรภาพประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 57 ข้อคำถาม ได้แก่ ความมีอิสรภาพทางกาย 14 ข้อ ความมีอิสรภาพทางสังคม 13 ข้อ ความมีอิสรภาพทางอารมณ์ 15 ข้อ และความมีอิสรภาพทางปัญญา 15 ข้อ คุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง พิจารณาจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมีค่าอยู่ระหว่าง 0.120–0.440 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 2. การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงข้ามกลุ่มของแบบประเมินความมีอิสรภาพ โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยโมเดลความมีอิสรภาพกลุ่มแรกมีค่า $GFI = 0.912$ และโมเดลความมีอิสรภาพกลุ่มสองมีค่า $GFI = 0.859$ ค่า $ECVI = 4.014$ แสดงว่าโมเดลความมีอิสรภาพทั้งสองกลุ่มมีความเที่ยงตรงข้ามกลุ่ม 3. ความเชื่อมั่นของแบบประเมินความมีอิสรภาพ ทั้งฉบับมีค่า 0.823 โดยความมีอิสรภาพทางกายมีค่าความเชื่อมั่น 0.816 ความมีอิสรภาพทางสังคมมีค่าความเชื่อมั่น 0.754 ความมีอิสรภาพทางอารมณ์มีค่าความเชื่อมั่น 0.768 และความมีอิสรภาพทางปัญญามีค่าความเชื่อมั่น 0.773

ปฐมาพร สีหะวงษ์, อรุณช ศรีสะอาด, อัมพรอนันต์ พินิจวัฒนา (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูตามมาตรฐานของคุรุสภา การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย 1. เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูตาม มาตรฐานของคุรุสภา 2. เพื่อสร้างแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครู ตาม มาตรฐานของคุรุสภา และ 3. เพื่อหาคุณภาพของแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ ครูตามมาตรฐานของคุรุสภา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1. กลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ เพื่อพัฒนาตัวชี้วัด คือ ผู้ทรงคุณวุฒิทางดานการศึกษามีความรูปฏิบัติงานเปนเลิศ มีประสบการณ์ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานดานการสอน จำนวน 17 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย 2. กลุ่มตัวอย่างในการหาคุณภาพของเครื่องมือ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 32 จำนวน 343 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1. แบบสอบถามที่ใช้ในการพัฒนาตัวชี้วัดสถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ คามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์ 2. แบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพ ครูสถิติที่ใช้วิเคราะห์คาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า 1. การพัฒนาตัวชี้วัดการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูตามมาตรฐานของคุรุสภา โดยใช้ เทคนิคเดลฟายในครั้งนี้มีตัวชี้วัดที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 60 ตัวชี้วัด 2. แบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูตามมาตรฐานของคุรุสภาที่พัฒนาขึ้น มี 2 ตอน ประกอบด้วยตอนที่1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ และตอนที่2 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด มี 12 มาตรฐาน 60 ตัวชี้วัด 3. การวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือใช้วิธีการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นแบบวัดซ้ำ (test-retest) โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Coefficient) ผลการคำนวณ พบว่า ค่า สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน มีค่าเท่ากับ .83 และมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ผลการตรวจสอบที่ได้จากแบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูตามมาตรฐานของคุรุสภาที่พัฒนาขึ้น โดยวัดซ้ำทั้ง 2 ครั้ง มีความเชื่อมั่น ในการประเมินตนเองในระดับที่คงเสถียรน่ามีความน่าเชื่อถือ โดยสรุป ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ แบบประเมินตนเองในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูที่มีความเหมาะสมสำหรับครูและบุคลากร ทางการศึกษาในการที่จะนำไปใช้ประเมินและพัฒนาตนเอง เพื่อรักษามาตรฐานการสอนใหม่ คุณภาพและประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินคุณลักษณะต่างๆของบุคคล พบว่า ผู้วิจัยนิยมสร้างแบบประเมินที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) (รัชนีวรรณ สงชู, 2544 ปุญชรัสมิ์ เต็มชัย, 2546 ดวงใจ สีเขียว, 2549 นันทนา แซ่ลี, งามอาจ นัยพัฒน์, สุนันท์ ศลโกสุม, 2553 จิราพร นพแก้ว, 2553 ปฐมาพร สีหะวงษ์, อรณูช ศรีสะอาด, อัมพรอนันต์ พินิจวัฒนา, 2557) โดยการออกแบบการวิจัยจะกำหนดจุดมุ่งหมายการวิจัยในลักษณะที่คล้ายกัน ได้แก่ การวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของคุณลักษณะที่ต้องการวัดและประเมินผล การสร้างแบบประเมิน และการหาคุณภาพของแบบประเมิน (รัชนีวรรณ สงชู, 2544 ปุญชรัสมิ์ เต็มชัย, 2546 ดวงใจ สีเขียว, 2549 นันทนา แซ่ลี, งามอาจ นัยพัฒน์, สุนันท์ ศลโกสุม, 2553 จิราพร นพแก้ว, 2553 ปฐมาพร สีหะวงษ์, อรณูช ศรีสะอาด, อัมพรอนันต์ พินิจวัฒนา, 2557) โดยกระบวนการสร้างจะเริ่มต้นจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของคุณลักษณะที่ต้องการวัดและประเมินผล การสร้างรายการประเมินหรือข้อคำถาม (รัชนีวรรณ สงชู, 2544 ปุญชรัสมิ์ เต็มชัย, 2546 ดวงใจ สีเขียว, 2549 นันทนา แซ่ลี, งามอาจ นัยพัฒน์, สุนันท์ ศลโกสุม, 2553 จิราพร นพแก้ว, 2553 ปฐมาพร สีหะวงษ์, อรณูช ศรีสะอาด, อัมพรอนันต์ พินิจวัฒนา, 2557) นอกจากนั้น กระบวนการตรวจสอบคุณภาพ ประกอบด้วย การหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ และใช้เทคนิค IOC การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) การหาความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor Analysis) และการหาความเที่ยงแบบความคงที่ภายในด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) (รัชนีวรรณ สงชู, 2544 ปุญชรัสมิ์ เต็มชัย, 2546 ดวงใจ สีเขียว, 2549 นันทนา แซ่ลี, งามอาจ นัยพัฒน์, สุนันท์ ศลโกสุม, 2553 จิราพร นพแก้ว, 2553 ปฐมาพร สีหะวงษ์, อรณูช ศรีสะอาด, อัมพรอนันต์ พินิจวัฒนา, 2557) การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงออกแบบการวิจัยโดยพัฒนาแบบประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดำเนินการวิจัยโดยการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขจากแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ และดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ และใช้เทคนิค IOC การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) การหาความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor Analysis) และการหาความเที่ยงแบบความคงที่ภายในด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha)

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการโดยการประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยการแบ่งขั้นตอนการดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยงของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2559

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ได้แก่ นิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2559 ชั้นปี 5 จำนวน 452 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) สํารวจมหาวิทยาลัยของรัฐ จังหวัดพิษณุโลก ที่เปิดสอนในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ พบว่ามี 2 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยนเรศวร และมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

2) สํารวจจำนวนนิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร และคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปีการศึกษา 2559 ชั้นปี 5 พบว่ามีนิสิต/นักศึกษาครูชั้นปี 5 รวมทั้งสิ้น 1,451 คน

3) ทำการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการดำเนินการวิจัยที่เหมาะสม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านอำนาจจำแนกของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิต/นักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21 จำนวน 40 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการหาค่าความเที่ยง (Reliability) และความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) จำนวน 400 คน รวมทั้งสิ้น 440 คน

4) ดำเนินการสุมนิสิต/นักศึกษาครู ชั้นปี 5 จำแนกตามมหาวิทยาลัย ๆ ละ 20 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย ทำให้ได้นิสิต/นักศึกษาครู ชั้นปี 5 รวมทั้งสิ้น 40 คน เพื่อใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกของแบบประเมิน

5) ทำการสุมนิสิต/นักศึกษาครู ชั้นปี 5 จำแนกตามมหาวิทยาลัย ๆ ละ 210 คน โดยตามแผนการสุ่มจะดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยละ 200 คน และสุ่มเผื่ออีก 10 คน รวม 210 คนโดยการสุ่มอย่างง่าย ทำให้ได้นิสิต/นักศึกษาครู ชั้นปี 5 รวมทั้งสิ้น 420 คน (แต่เก็บข้อมูลได้จริง 412 คน) เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการหาค่าความเที่ยงและการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของนักวิชาการ เพื่อสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

1.2 นำผลการสังเคราะห์องค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

1) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิจัย วัดและประเมินผลการศึกษา โดยเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย วัดและประเมินผลการศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป มีประสบการณ์การทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 ท่าน

2) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 ท่าน โดยเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาหลักสูตรและการสอนในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอน มีตำแหน่งทางวิชาการในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน และเป็นศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานนิเทศการจัดการเรียนรู้ของครู สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอน ตำแหน่งทางวิชาการในระดับชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 ท่าน ทุกท่านมีประสบการณ์การทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้

1.3 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินตัวแปรทางจิตวิทยา และเลือกใช้เครื่องมือแบบประเมินมาตรฐานค่า 5 ระดับ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และดำเนินการสร้างแบบประเมินโดยกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมิน กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล กำหนดสิ่งที่มุ่งประเมิน สร้างข้อคำถามในแบบประเมินมาตรฐานค่า 5 ระดับ จำแนกตามองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ กำหนดวิธีการตรวจให้คะแนน กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดเกณฑ์การประเมินและการแปลความหมายของผลการประเมิน

1.4 หากคุณภาพของข้อคำถามของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 โดยการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (ชุดเดิม) และนำผลการประเมินมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยงของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ทดลองใช้ (Try out) แบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิต/นักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21 ดำเนินการโดยนำร่างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิต/นักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21 ไปทดลองประเมินการจัดการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษาครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 39 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination : r) โดยใช้สูตร Item Total Correlation สำหรับแบบประเมินมาตรฐานค่า 5 ระดับ

2.2 คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกเป็นค่าบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งถือเป็นข้อคำถามที่มีคุณภาพ

2.3 ทดลองใช้ (Try out) แบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิต/นักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21 ดำเนินการโดยนำแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิต/นักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21 ไปทดลองประเมินการจัดการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษาครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 39 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 412 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อหาค่าความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

2.4 คัดเลือกข้อคำถามที่มีความตรงเชิงโครงสร้าง และจัดรวมแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิต/นักศึกษาครูในศตวรรษที่ 21 และคำนวณหาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทั้งฉบับโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2.5 เขียนรายงานวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัย

การออกแบบการวัด (Measurement design)

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นแบบประเมินมาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ

การหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1) หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 - 1.00

2) หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) แบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 แบบมาตรฐานค่า 5 ระดับโดยใช้สูตร Item Total Correlation และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยแบบประเมินแต่ละข้อจะต้องมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.325 ขึ้นไป ($df = 35$)

3) หาค่าความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

4) หาค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับทั้งฉบับด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยแบบประเมินจะต้องมีค่าความเที่ยงตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) จัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิต/นักศึกษาครู ชั้นปี 5 จากมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่งที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และสถานศึกษาที่นิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน

2) ติดต่อนัดหมายเพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนิสิต/นักศึกษาครู ชั้นปี 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน จำนวน 420 คน โดยใช้เวลาเก็บข้อมูลประมาณ 1 ชั่วโมง

3) นำผลการประเมินที่ผ่านการตรวจสอบความเรียบร้อยมาจัดเตรียมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งได้ข้อมูลที่สมบูรณ์สามารถนำไปจัดเตรียมเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จำนวน 412 ฉบับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) เพื่อใช้คำนวณหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) (ปกรณัม ประจันบาน, 2552: 164)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับโดยใช้สูตร Item Total Correlation และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ปกรณัม ประจันบาน, 2552: 168)

$$r = \frac{N \sum IT - (\sum I)(\sum T)}{\sqrt{[N \sum I^2 - (\sum I)^2][N \sum T^2 - (\sum T)^2]}}$$

เมื่อ	r	แทน	ดัชนีค่าอำนาจจำแนก
	I	แทน	คะแนนรายข้อของผู้สอบแต่ละคน
	T	แทน	คะแนนรวมทั้งฉบับที่หักออกด้วยคะแนนในข้อนั้นแล้ว

3) ค่าความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

4) ค่าความเที่ยงหรือความเชื่อมั่นของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ปกรณั ประจันบาน, 2552: 169)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
	n	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ ได้แก่ เพื่อสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 และเพื่อทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความเที่ยง และความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 โดยผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

ตอนที่ 2 ผลการทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความเที่ยง และความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

การสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยทำการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้สำหรับครูในศตวรรษที่ 21 และการเรียนรู้ที่มีความสุขของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จากแนวคิดของนักวิชาการทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา จากนั้นดำเนินการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 และกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบต่างๆ เพื่อใช้ในการสร้างพฤติกรรมบ่งชี้และรายการคำถามในแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีผลการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1.1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 และการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ

การสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 และการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ มีผลการสังเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 และการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร

ผลการสังเคราะห์ องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	แหล่งอ้างอิง
องค์ประกอบที่ 1 ด้านนักเรียน	ผู้เรียนจะต้องเห็นคุณค่าในตัวเอง มีความภาคภูมิใจในตัวเอง รักและศรัทธาเชื่อมั่นในตนเอง เห็นคุณค่าการเรียนรู้ มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่มั่นคง มีการฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ รู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม รู้จักสังเกต ฝึกการตั้งคำถามการจดบันทึกอย่างสม่ำเสมอ รู้จักปรับตัวได้เข้าสถานการณ์และโอกาส หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และที่ผู้เรียนจะต้องรัก ศรัทธาและเชื่อมั่นในตัวครูผู้สอน	สนง.คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544), กิตติยวดี บุญชื่อ และคณะ (2540), วิเศษ ชินวงศ์ (2544)
องค์ประกอบที่ 2 ด้านครู	ครูจะต้องเป็นคนที่แสวงหาความรู้อยู่เสมอ หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อมาถ่ายทอดให้ผู้เรียนอย่างเต็มที่ มีความรัก เมตตา จริงใจ และใส่ใจต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง รู้จักธรรมชาติและตัวตนของผู้เรียน ค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยของผู้เรียน เพื่อลดจุดด้อยและเสริมจุดเด่นให้ ป้อนคำถามกระตุ้นให้เด็กคิดและหาค้นหาคำตอบ ครูจะต้องออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก (facilitate) ในการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการเรียนแบบลงมือทำแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและสมองของตนเอง ครูจะต้องเตรียมผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่พร้อมเรียนรู้และเป็นคนที่ทำงานที่ใช้ความรู้ ครูต้องมีใจ เอาใจใส่ศิษย์ และมีทักษะในการจุดไฟในใจศิษย์ ให้สนุกสนานกับการเรียนรู้ หรือให้การเรียนรู้สนุกและกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต	สนง.คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544), กิตติยวดี บุญชื่อ และคณะ (2540), ปรศนี จีรวงศ์รุ่งเรือง (2542), วิเศษ ชินวงศ์ (2544), วิจาร์ณ พานิช (2555)
องค์ประกอบที่ 3 ด้านบรรยากาศ และแหล่งเรียนรู้	จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยี สนุกสนาน ผ่อนคลายเป็นกันเอง ทั้งครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติและความเป็นจริงเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง	สนง.คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) , ปรศนี จีรวงศ์รุ่งเรือง (2542), วิเศษ ชินวงศ์ (2544), ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540)

ตาราง 1 (ต่อ)

ผลการสังเคราะห์ องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	แหล่งอ้างอิง
องค์ประกอบที่ 4 ด้านบทเรียนและ สื่อประกอบการ เรียน	บทเรียนเรียนที่ใช้ต้องสนุก แปลกใหม่ น่าสนใจ จงใจให้ติดตามสามารถนำไปใช้ได้ ในชีวิตประจำวัน สาระและกระบวนการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม รอบตัวและองค์กรต่าง ๆ บทเรียนควรเริ่มจาก ง่ายไปยาก ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้มุ่งพัฒนา และส่งเสริมกระบวนการคิดในแนวทางต่าง ๆ ของเด็ก ให้บทเรียนเรียนที่ใช้ต้องสนุก แปลก ใหม่ น่าสนใจ จงใจให้ติดตามสามารถนำไปใช้ได้ ในชีวิตประจำวัน สาระและกระบวนการเรียนรู้ สามารถเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม รอบตัวและองค์กรต่าง ๆ บทเรียนควรเริ่มจาก ง่ายไปยาก ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้มุ่งพัฒนา และส่งเสริมกระบวนการคิดในแนวทางต่าง ๆ ของเด็ก ให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำ และเข้าใจ นำไปใช้ได้	สนง.คณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2544), กิตติยวี บัญชื้อ และคณะ (2540), ปรศนี จิรวงศ์รุ่งเรือง (2542), วิเศษ ชินวงศ์ (2544), สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2540)
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและ ประเมินผล	กระบวนการประเมินผลการเรียนรู้มีการเชื่อมโยง กันระหว่างมาตรฐาน ตัวชี้วัด และสาระการ เรียนรู้ สื่อที่ใช้ประกอบการเรียน เร้าใจให้เกิด การเรียนรู้ เข้าใจตรงตามเป้าหมาย มีการกำหนด ไว้อย่างชัดเจน มีการประเมินผลตามสภาพจริง มุ่งเน้นพัฒนาการของเด็กในภาพรวม เด็กได้ เรียนรู้สิ่งที่มีความหมาย และนำไปใช้ประโยชน์ ในชีวิตประจำวันได้	วิเศษ ชินวงศ์ (2544), ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544), สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ (2540)

จากตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูใน
ศตวรรษที่ 21 จากการสังเคราะห์เอกสาร พบว่า องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของ
นิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านนักเรียน องค์ประกอบ
ที่ 2 ด้านครู องค์ประกอบที่ 3 ด้านบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ องค์ประกอบที่ 4 ด้านบทเรียนและสื่อ
ประกอบการ และองค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์นิยามเชิงปฏิบัติการ
ขององค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 องค์ประกอบจาก
แนวคิดของนักวิชาการและหน่วยงานทางการศึกษา

1.2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน นำเสนอดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	องค์ประกอบที่ 1 ด้านนักเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
2	องค์ประกอบที่ 2 ด้านครู	4.60	0.55	มากที่สุด
3	องค์ประกอบที่ 3 ด้านบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้	4.60	0.55	มากที่สุด
4	องค์ประกอบที่ 4 ด้านบทเรียนและสื่อประกอบการเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
5	องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล	4.60	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่างค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.60 – 4.80 คะแนน

1.3 ผลการปรับปรุงองค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร

ผลการปรับปรุงองค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำเสนอดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 ผลการปรับปรุงองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

องค์ประกอบ (เดิม)	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านนักเรียน	ปรับชื่อองค์ประกอบที่ 1 ใหม่เป็น “ด้านการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนักเรียน”
องค์ประกอบที่ 2 ด้านครู	ปรับชื่อองค์ประกอบที่ 2 ใหม่เป็น “ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู”
องค์ประกอบที่ 3 ด้านบรรยากาศ และแหล่งเรียนรู้	ปรับชื่อองค์ประกอบที่ 3 ใหม่เป็น “ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนักเรียน”
องค์ประกอบที่ 4 ด้านบทเรียนและสื่อประกอบการเรียน	ปรับชื่อองค์ประกอบที่ 4 ใหม่เป็น “ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ อย่างมีความสุข”
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผล	ปรับชื่อองค์ประกอบที่ 5 ใหม่เป็น “ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้”

จากตาราง 3 พบว่า จากชื่อองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร ได้มีการปรับปรุงแก้ไขชื่อองค์ประกอบใหม่ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนักเรียน

องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของนักเรียน

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ อย่างมีความสุข

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ตาราง 4 ผลการปรับปรุงนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของ
 นิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ อย่างมีความสุข ของนักเรียน	ผู้เรียนจะต้องเห็นคุณค่าในตัวเอง มี ความภาคภูมิใจในตัวเอง รักและ ศรัทธาเชื่อมั่นในตนเอง เห็นคุณค่า การเรียนรู้ มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ มั่นคง มีการฝึกฝนตนเองอย่าง สม่ำเสมอ รู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติม รู้จักสังเกต ฝึกการตั้งคำถาม การจดบันทึกอย่างสม่ำเสมอ รู้จัก ปรับตัวได้เข้าสถานการณ์และโอกาส หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และที่ผู้เรียนจะต้องรัก ศรัทธาและ เชื่อมั่นในตัวครูผู้สอน	เมื่อนักเรียนได้เข้าร่วมการจัดการ เรียนรู้อย่างมีความสุขจากครูแล้ว นักเรียนเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจใน ตัวเอง รักและศรัทธาเชื่อมั่นในตนเอง เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ มีความตั้งใจ อย่างแน่วแน่มั่นคงที่จะเรียนรู้ให้บรรลุ เป้าหมาย ฝึกฝนตนเองอย่าง สม่ำเสมอ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติม มีการจดบันทึกอย่างเป็น ประจำ รู้จักปรับตัวได้เข้าสถานการณ์ และโอกาส หมั่นฝึกฝนและพัฒนา ตนเองอยู่เสมอ มีความรักและศรัทธา เชื่อมั่นในตัวครูผู้สอน ให้ความร่วมมือ ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ นักเรียนมีความพร้อมและมุ่งมั่นใน การเรียนรู้และพัฒนาตนเองต่อไป ตลอดชีวิต
องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการ จัดกิจกรรมการ เรียนรู้ของครู	ครูจะต้องเป็นคนที่แสวงหาความรู้อยู่ เสมอ หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเอง เพื่อมาถ่ายทอดให้ผู้เรียนอย่างเต็มที่ มี ความรัก เมตตา จริงใจ และใส่ใจต่อ ผู้เรียนอย่างทั่วถึง รู้จักธรรมชาติและ ตัวตนของผู้เรียน ค้นหาจุดเด่นและจุด ด้อยของผู้เรียน เพื่อลดจุดด้อยและ เสริมจุดเด่นให้ ป้อนคำถาม กระตุ้นให้ เด็กคิดและหาค้นหาคำตอบ ครูจะต้อง ออกแบบการเรียนรู้และอำนวยความสะดวก สะดวก (facilitate) ในการเรียนรู้ให้ นักเรียนได้เรียนรู้จากการเรียนแบบลง มือทำแล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจาก ภายในใจและสมองของตนเอง ครู จะต้องเตรียมผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่ พร้อมเรียนรู้และเป็นคนทำงานที่ใช้	ครู (นิสิตครู/นักศึกษาครู) ที่สามารถ จัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขจะต้อง เป็นคนที่แสวงหาความรู้อยู่เสมอ หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อมา ถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ ให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่ มีความรัก เมตตา จริงใจ และใส่ใจต่อผู้เรียน อย่างทั่วถึง รู้จักธรรมชาติและตัวตน ของนักเรียน ค้นหาจุดเด่นและจุดด้อย ของนักเรียน เพื่อหาแนวทางลดจุด ด้อยและเสริมจุดเด่นให้แก่ผู้เรียน ป้อนคำถามและกระตุ้นให้นักเรียนได้ ใช้ความคิดและหาค้นหาคำตอบอยู่ เสมอ ความรู้และมีความสามารถในการ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมี

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
	<p>ความรู้ ครูต้องมีใจ เอาใจใส่ศิษย์และมีทักษะในการจุดไฟในใจศิษย์ ให้สนุกสนานกับการเรียนรู้ หรือให้การเรียนรู้สนุกและกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต</p>	<p>จิตวิญญาณความเป็นครู จัดหา ผลิต และใช้สื่อการเรียนรู้อยู่เสมอ เตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ ให้แก่นักเรียน ใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ แทนการบอกคำตอบ จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียนเพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้เดิมของนักเรียน เปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย จัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความเป็นจริงของชีวิต เอาใจใส่ต่อศิษย์ จุดไฟในใจหรือสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิษย์ และกระตุ้นให้ศิษย์อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต ยินดีเปลี่ยนแปลงตนเองในทุกๆเรื่อง เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนและมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมการให้นักเรียนออกไปทำงานหรือประกอบสัมมาชีพที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้</p>
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	<p>จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยี สนุกสนาน ผ่อนคลายเป็นกันเอง ทั้งครูกับนักเรียน นักเรียนกับ</p>	<p>ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)จะต้องจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้ส่งเสริมความมีวินัย การรักษาสິงแวดล้อมและการเรียนรู้ที่ดี จัดห้องเรียนให้มี</p>

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
อย่างมีความสุข ของนักเรียน	นักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติ และความเป็นจริงเพื่อให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้จากประสบการณ์จริง	บรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ มีความทันสมัยก้าวหน้า ต่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มีแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเพียงพอ สำหรับการสืบค้นที่สามารถตอบสนอง ความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน จัด ห้องเรียนให้สามารถรองรับการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติและความเป็น จริง หรือจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ นอกห้องเรียนหรือนอกสถานที่เพื่อให้ ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มากที่สุด จัดห้องเรียนให้มีบริเวณ เพียงพอต่อการเคลื่อนไหว การออก กำลังกาย ดนตรีหรือศิลปะ เพื่อให้ เกิดการบูรณาการและผสมผสานการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข จัด บรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการ เรียนรู้ที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย เป็น กันเอง ทั้งครูกับนักเรียน นักเรียนกับ นักเรียน จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนที่สามารถ พัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดย ให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้เพื่อ แก้ปัญหาจากการดำรงชีวิต จัด บรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความ สนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เครียด ไม่ เกิดความวิตกกังวล จัดบรรยากาศ การเรียนรู้ให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตร ไว้วางใจ และเป็นที่ยังซึ่งกันและกัน และจัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบ ร่วมมือกันเรียน ไม่แข่งขัน ไม่ชิงดีชิง เด่นกัน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วม กันเอง และเรียนรู้ร่วมกับครูได้

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบ บทเรียนและการใช้ สื่อประกอบการ เรียนรู้อย่างมี ความสุข	บทเรียนเรียนที่ใช้ต้องสนุก แปลกใหม่ น่าสนใจ จูงใจให้ติดตามสามารถ นำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน สาระและ กระบวนการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยง กับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว และองค์กรต่าง ๆ บทเรียนควรเริ่มจาก ง่ายไปยาก ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ มุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิด ในแนวทางต่าง ๆ ของเด็ก ให้ผู้เรียน ได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ นำไปใช้ได้	ครู (นิสิตครู/นักศึกษาครู) จะต้อง ออกแบบบทเรียนให้สนุกสนาน แปลก ใหม่ น่าสนใจ จูงใจให้เกิดการติดตาม บทเรียนมีความสอดคล้องหรือ สามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน สาระและกระบวนการเรียนรู้สามารถ เชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม รอบตัว บทเรียนมีการเรียงลำดับ เนื้อหาจากง่ายไปหายากและ สอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชา นั้นๆ ออกแบบให้ทุกขั้นตอนของการ เรียนรู้ตามบทเรียนมุ่งพัฒนาและ ส่งเสริมกระบวนการคิดแบบต่างๆ ของนักเรียน ออกแบบบทเรียนให้ สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดย เน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิด ความจำและเข้าใจ และนำไปใช้ใน ชีวิตจริงได้ ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ในแต่ละ บทเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อทำให้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่เร้าใจความ สนใจ สอดคล้องกับความสามารถ ตรงตามเป้าหมาย มีระดับความยาก- ง่ายเหมาะสมกับวัย และส่งเสริมให้ เกิดการเรียนรู้ เลือกใช้สื่อการเรียนที่มี ความทันสมัยและสอดคล้องกับความ เป็นจริงทางสังคมในขณะนั้น เลือกใช้ สื่อการเรียนที่เน้นให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้โดยการลงมือกระทำ แก้ปัญหา และใช้กระบวนการคิด เลือกใช้สื่อที่ อยู่ในความสนใจของนักเรียน เช่น เกม ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนเกิดการ เรียนรู้อย่างมีความสุข และเปิดโอกาส

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและ ประเมินผลการ เรียนรู้	กระบวนการประเมินผลการเรียนรู้มี การเชื่อมโยงกันระหว่างมาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ ประกอบการเรียน เข้าใจให้เกิดการ เรียนรู้ เข้าใจตรงตามเป้าหมาย มีการ กำหนดไว้อย่างชัดเจน มีการ ประเมินผลตามสภาพจริง มุ่งเน้น พัฒนาการของเด็กในภาพรวม เด็กได้ เรียนรู้สิ่งที่มีความหมาย และนำไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อ เพื่อการเรียนรู้ของตนเอง เช่น เอกสารประกอบการเรียน ฯลฯ ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)สามารถ กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและ ประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนา นักเรียนเป็นสำคัญ ลดการวัดและ ประเมินการเรียนรู้เพื่อตัดสินคุณค่าให้ น้อยลงมากที่สุด เพื่อสร้างทัศนคติที่ ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียน เชื่อมโยงกระบวนการวัด และประเมินผลการเรียนรู้กับ กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นเนื้อ เดียวกัน เพื่อให้เกิดการวัดและ ประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนา คุณภาพนักเรียน มีการกำหนดเกณฑ์ การวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน และแจ้งให้นักเรียนทราบก่อนการ จัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนวางแผน การเรียนรู้ล่วงหน้า และสามารถ สร้างความท้าทาย กำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังในรูปของพฤติกรรมที่ผู้เรียน จะสามารถแสดงออกได้ สังเกตได้ วัด และประเมินได้ หรือผลงานที่ผู้เรียน จะสามารถทำได้จริงตาม ความสามารถ โดยครอบคลุม พฤติกรรมทุกด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ด้านทักษะ ด้านจิตพิสัยและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการ ประเมินผลตามสภาพจริงจากการ สังเกตพฤติกรรม การนำเสนองาน การอภิปราย การตอบคำถาม การ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน การ

ตาราง 4 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	การปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
		<p>สะท้อนความคิด และการตรวจผลงาน ที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงของ นักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการประเมินใหม่ เมื่อผลการประเมิน เดิมยังไม่สะท้อนความสามารถที่ แท้จริงของนักเรียนและนักเรียน ต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อลด ความเครียดจากการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และครูกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ ความสามารถเต็มศักยภาพในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ทุกครั้ง สะท้อนผลการประเมินการเรียนรู้ ให้แก่นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ ผลการประเมินวางแผนการพัฒนา นักเรียนอย่างเป็นระบบ นำเสนอผล การประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง ชั้นในภาพรวม เพื่อป้องกันผลกระทบ ย้อนกลับทางด้านจิตใจของนักเรียน เป็นรายบุคคล และกระประเมินผล การเรียนรู้หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้ จะต้องสะท้อนการนำความรู้ ความสามารถของนักเรียนไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้</p>

จากตาราง 4 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขนิยามศัพท์เฉพาะของ องค์ประกอบการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ในทุกองค์ประกอบ

1.4 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมินความเหมาะสมของนิยามองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของแบบประเมินความเหมาะสมของนิยามองค์ประกอบการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน นำเสนอดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 5 ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (n = 5)

ที่	องค์ประกอบ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1	องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน	เมื่อนักเรียนได้เข้าร่วมการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขจากครูแล้ว นักเรียนเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตัวเอง รักและศรัทธาเชื่อมั่นในตนเอง เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่มั่นคงที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย ฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีการจดบันทึกอย่างเป็นประจำ รู้จักปรับตัวได้เข้าสถานการณ์และโอกาส หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความรักและศรัทธาเชื่อมั่นในตัวครูผู้สอน ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนักเรียนมีความพร้อมและมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองต่อไปตลอดชีวิต	5.00	0.00	มากที่สุด
2	องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู	ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)ที่สามารถจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขจะต้องเป็นคนที่แสวงหาความรู้อยู่เสมอ หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อมาถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ให้แก่ นักเรียนอย่างเต็มที่ มีความรัก เมตตา จริงใจ และใส่ใจต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง รู้จักธรรมชาติ และตัวตนของนักเรียน ค้นหาจุดเด่น	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		<p>และจุดด้อยของนักเรียน เพื่อหาแนวทางลดจุดด้อยและเสริมจุดเด่นให้นักเรียน ป้อนคำถามและกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดและหาค้นหาคำตอบอยู่เสมอ ความรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีจิตวิญญาณความเป็นครู จัดทำ ผลิต และใช้สื่อการเรียนรู้อยู่เสมอ เตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน ใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล กระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดทำ ความเข้าใจสิ่งต่างๆ แทนการบอกคำตอบ จัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย และระดับความสามารถของนักเรียน เพื่อช่วยเอื้ออำนวยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้เดิมของนักเรียน เปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย จัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความเป็นจริงของชีวิต เอาใจใส่ต่อศิษย์ จุดไฟในใจหรือสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิษย์ และกระตุ้นให้ศิษย์อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต ยินดีเปลี่ยนแปลงตนเองในทุกๆเรื่อง เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนและมุ่งมั่นพัฒนานักเรียน</p>			

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
3	องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยความสุขของนักเรียน	นักเรียนและมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมการให้นักเรียนออกไปทำงานหรือประกอบสัมมาชีพที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ครู (นิสิตครู/นักศึกษาครู) จะต้องจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้ส่งเสริมความมีวินัย การรักษาสีแกวล้อมและการเรียนรู้ที่ดี จัดบรรยากาศห้องเรียนให้มีบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มีแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเพียงพอสำหรับการสืบค้นที่สามารถตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน จัดห้องเรียนให้สามารถรองรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติและความเป็นจริง หรือจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนหรือนอกสถานที่ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงมากที่สุด จัดห้องเรียนให้มีบริเวณเพียงพอต่อการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย ดนตรีหรือศิลปะ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและผสมผสานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย เป็นกันเอง ทั้งครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สามารถ	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		พัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาจากการดำรงชีวิต จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เครียด ไม่เกิดความวิตกกังวล จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความรู้สึกรักเป็นมิตร	5.00	0.00	มากที่สุด

ที่	องค์ประกอบ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		ไว้วางใจ และเป็นที่ยึดซึ่งกันและกัน และจัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน ไม่แข่งขัน ไม่ชิงดีชิงเด่นกัน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเอง และเรียนรู้ร่วมกับครูได้			
4	องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข	ครู (นิสิตครู/นักศึกษาครู) จะต้องออกแบบบทเรียนให้สนุกสนาน แปลกใหม่ น่าสนใจ จูงใจให้เกิดการติดตาม บทเรียนมีความสอดคล้องหรือสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน สารและกระบวนการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว บทเรียนมีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากและสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชานั้นๆ ออกแบบให้ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ตามบทเรียนมุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดแบบต่างๆ ของนักเรียน ออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ และนำไปใช้ใน ชีวิตจริงได้ ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อ	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		ทำให้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่เร้าใจความสนใจ สอดคล้องกับความสามารถ ตรงตามเป้าหมาย มีระดับความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัย			

ที่	องค์ประกอบ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความทันสมัย และสอดคล้องกับความเป็นจริงทาง สังคมในขณะนั้น เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ ที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดย การลงมือกระทำ แก้ปัญหา และใช้ กระบวนการคิด เลือกใช้สื่อที่อยู่ใน ความสนใจของนักเรียน เช่น เกม ฯลฯ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีความสุข และเปิดโอกาสให้ นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อเพื่อ การเรียนรู้ของตนเอง เช่น เอกสาร ประกอบการเรียน ฯลฯ			
5	องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้	ครู (นิสิตครู/นักศึกษาครู) สามารถ กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและ ประเมินการเรียนรู้เพื่อการพัฒนา นักเรียนเป็นสำคัญ ลดการวัดและ ประเมินการเรียนรู้เพื่อตัดสินคุณค่า ให้น้อยลงมากที่สุด เพื่อสร้าง ทัศนคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียน เชื่อมโยง กระบวนการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้เกิดการวัด และประเมินการเรียนรู้เพื่อการ พัฒนาคุณภาพนักเรียน มีการกำหนด เกณฑ์การวัดและประเมินผลไว้อย่าง ชัดเจนและแจ้งให้นักเรียนทราบก่อน	5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		การจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนวาง แผนการเรียนรู้ล่วงหน้า และสามารถ สร้างความท้าทาย กำหนด			

ที่	องค์ประกอบ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		จุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในรูปของพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถแสดงออกได้สังเกตได้ วัดและประเมินได้ หรือผลงานที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้จริงตามความสามารถ โดยครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ด้านทักษะ ด้านจิตพิสัยและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการประเมินผลตามสภาพจริงจาก การสังเกตพฤติกรรม การนำเสนอ งาน การอภิปราย การตอบคำถาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน การสะท้อนความคิด และการตรวจผลงานที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการประเมินใหม่ เมื่อผลการประเมินเดิมยังไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียน และนักเรียนต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อลดความเครียดจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และครูกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถเต็มศักยภาพในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกครั้ง สะท้อนผลการประเมินการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ผลการประเมินวางแผนการพัฒนา นักเรียนอย่างเป็นระบบ นำเสนอผล การประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน			

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
-----	------------	--------	-----------	------	------------------

ที่	องค์ประกอบ	รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
		<p>ทั้งชั้นในภาพรวม เพื่อป้องกันผลกระทบย้อนกลับทางด้านจิตใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล และประเมินผลการเรียนรู้หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้จะต้องสะท้อนการนำความรู้ความสามารถของนักเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้</p>			

จากตาราง 5 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ำนิยามปฏิบัติการขององค์ประกอบการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ย 5.00 คะแนนทุกองค์ประกอบ

1.5 ผลการสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

ผู้วิจัยนำองค์ประกอบแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญแล้ว ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบนำมาสร้างเป็นแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยให้นิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยของรัฐ ดำเนินการประเมินตนเอง ผลการสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 6 ผลการสร้างข้อคำถามในแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบ	ข้อคำถามในแบบวัด
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน	ข้อที่ 1 นักเรียนเห็นคุณค่าในตัวเอง
	ข้อที่ 2 นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตัวเอง
	ข้อที่ 3 นักเรียนรักและศรัทธาเชื่อมั่นในตนเอง
	ข้อที่ 4 นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้
	ข้อที่ 5 นักเรียนมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่มั่นคงที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย
	ข้อที่ 6 นักเรียนมีการฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ
	ข้อที่ 7 นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
	ข้อที่ 8 นักเรียนรู้จักสังเกต
	ข้อที่ 9 นักเรียนรู้จักฝึกการตั้งคำถาม
	ข้อที่ 10 นักเรียนมีการจดบันทึกอย่างเป็นประจำ
	ข้อที่ 11 นักเรียนรู้จักปรับตัวได้เข้าสถานการณ์และโอกาส
	ข้อที่ 12 นักเรียนหมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
	ข้อที่ 13 นักเรียนจะต้องรัก ศรัทธาเชื่อมั่นในตัวครูผู้สอน
	ข้อที่ 14 นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
	ข้อที่ 15 นักเรียนมีความพร้อมและมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองต่อไปตลอดชีวิต
องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู	ข้อที่ 16 ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)เป็นคนที่แสวงหาความรู้อยู่เสมอ
	ข้อที่ 17 ครูหมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อมาถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ให้แก่นักเรียนอย่างเต็มที่
	ข้อที่ 18 ครูมีความรัก เมตตา จริงใจ และใส่ใจต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง
	ข้อที่ 19 ครูรู้จักธรรมชาติและตัวตนของนักเรียน
	ข้อที่ 20 ครูค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน เพื่อหาแนวทางการลดจุดด้อยและเสริมจุดเด่นให้แก่นักเรียน

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อความคำถามในแบบวัด
	ข้อที่ 21 ครูป้อนคำถามและกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดและหาค้นหาคำตอบอยู่เสมอ
	ข้อที่ 22 ครูมีความรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
	ข้อที่ 23 ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีววิทยาและมีจิตวิญญาณความเป็นครู
	ข้อที่ 24 ครูจัดหา ผลิต และใช้สื่อการเรียนรู้อยู่เสมอ
	ข้อที่ 25 ครูมีการเตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน เช่น จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทดลองจัดการเรียนรู้ หรือ ฝึกซ้อมการทำกิจกรรมเพื่อประเมินจุดอ่อนด้านเวลาและกิจกรรม
	ข้อที่ 26 ครูใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ โดยโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
	ข้อที่ 27 ครูกระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ แทนการบอกคำตอบ
	ข้อที่ 28 ครูจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียนเพื่อช่วยเอื้ออำนวยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้
	ข้อที่ 29 ครูจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้เดิมของนักเรียน
	ข้อที่ 30 ครูเปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย
	ข้อที่ 31 ครูจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความเป็นจริงของชีวิต
	ข้อที่ 32 ครูเอาใจใส่ต่อศิษย์ จุดไฟในใจหรือสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิษย์ และกระตุ้นให้ศิษย์อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต
	ข้อที่ 33 ครูยินดีเปลี่ยนแปลงตนเองในทุกๆเรื่อง เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีของนักเรียน
	ข้อที่ 34 ครูมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมการให้นักเรียนออกไปทำงานหรือประกอบสัมมาชีพที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
	ข้อที่ 35 จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้ส่งเสริมความมีวินัย การรักษาสงแวดล้อมและการเรียนรู้ที่ดี
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน	ข้อที่ 36 จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการ

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อความคำถามในแบบวัด
	การศึกษา มีแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเพียงพอสำหรับการสืบค้นที่สามารถตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน
	ข้อที่ 37 จัดห้องเรียนให้สามารถรองรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติและความเป็นจริง หรือจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนหรือนอกสถานที่เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงมากที่สุด
	ข้อที่ 38 จัดห้องเรียนให้มีบริเวณเพียงพอต่อการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย ดนตรีหรือศิลปะ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและผสมผสานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข
	ข้อที่ 39 จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย เป็นกันเอง ทั้งครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน
	ข้อที่ 40 จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาจากการดำรงชีวิต
	ข้อที่ 41 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เครียด ไม่เกิดความวิตกกังวล
	ข้อที่ 42 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตร ไว้วางใจ และเป็นที่ยกย่องและกัน
	ข้อที่ 43 จัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน ไม่แข่งขัน ไม่ชิงดีชิงเด่นกัน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเอง และเรียนรู้ร่วมกับครูได้
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข	ข้อที่ 44 ครูออกแบบบทเรียนให้สนุกสนาน แปลกใหม่ น่าสนใจ จูงใจให้เกิดการติดตาม
	ข้อที่ 45 ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องหรือสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน
	ข้อที่ 46 ครูออกแบบสาระและกระบวนการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว
	ข้อที่ 47 ครูออกแบบบทเรียนให้มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากและสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชานั้นๆ
	ข้อที่ 48 ครูออกแบบให้ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ตามบทเรียนมุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดแบบต่างๆ ของนักเรียน
	ข้อที่ 49 ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อคำถามในแบบวัด
	<p>ข้อที่ 49 ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้</p> <p>ข้อที่ 50 ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อ ทำให้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ</p> <p>ข้อที่ 51 ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่เร้าใจความสนใจ สอดคล้องกับ ความสามารถ ตรงตามเป้าหมาย มีระดับความยาก-ง่ายเหมาะสม กับวัย และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้</p> <p>ข้อที่ 52 เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับ ความเป็นจริงทางสังคมในขณะนั้น</p> <p>ข้อที่ 53 เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดย การลงมือกระทำ แก้ปัญหา และใช้กระบวนการคิด</p> <p>ข้อที่ 54 เลือกใช้สื่อที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เช่น เกม ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข</p> <p>ข้อที่ 55 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อเพื่อการ เรียนรู้ของตนเอง เช่น เอกสารประกอบการเรียน ฯลฯ</p>
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้	<p>ข้อที่ 56 กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อ การพัฒนานักเรียนเป็นสำคัญ ลดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อ ตัดสินคุณค่าให้น้อยลงมากที่สุด เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน</p> <p>ข้อที่ 57 เชื่อมโยงกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับ กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้เกิดการวัดและ ประเมินการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน</p> <p>ข้อที่ 58 มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจน และแจ้งให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนวาง แผนการเรียนรู้ล่วงหน้า และสามารถสร้างความท้าทาย</p> <p>ข้อที่ 59 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในรูปของพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถแสดงออกได้ สังเกตได้ วัด และประเมินได้ หรือผลงานที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้จริงตาม ความสามารถ โดยครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ด้านทักษะ ด้านจิตพิสัยและคุณลักษณะอันพึงประสงค์</p> <p>ข้อที่ 60 มีการประเมินผลตามสภาพจริงจากการสังเกตพฤติกรรม การนำเสนองาน การอภิปราย การตอบคำถาม การแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับเพื่อน การสะท้อนความคิด และการตรวจผลงานที่ผ่าน</p>

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ	ข้อความคำถามในแบบวัด
	<p>การลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน</p> <p>ข้อที่ 61 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการประเมินใหม่ เมื่อผลการประเมินเดิมยังไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนและนักเรียนต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อลดความเครียดจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และครูกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถเต็มศักยภาพในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกครั้ง</p>
	<p>ข้อที่ 62 สะท้อนผลการประเมินการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ผลการประเมินวางแผนการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ</p>
	<p>ข้อที่ 63 นำเสนอผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งชั้นในภาพรวม เพื่อป้องกันผลกระทบย้อนกลับทางด้านจิตใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล</p>
	<p>ข้อที่ 64 กระประเมินผลการเรียนรู้หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้จะต้องสะท้อนการนำความรู้ความสามารถของนักเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้</p>

จากตาราง 6 ผลการสร้างข้อความคำถามในแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีข้อความคำถาม จำนวน 64 ข้อ

ตาราง 7 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามในแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

รายการคำถาม	IOC	แปลผล
ข้อที่ 1 นักเรียนเห็นคุณค่าในตัวเอง	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 2 นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตัวเอง	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 3 นักเรียนรักและศรัทธาเชื่อมั่นในตนเอง	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 4 นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 5 นักเรียนมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่มั่นคง	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 6 นักเรียนมีการฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 7 นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 8 นักเรียนรู้จักสังเกต	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 9 นักเรียนรู้จักฝึกการตั้งคำถาม	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 10 นักเรียนมีการจดบันทึกอย่างเป็นประจำ	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 11 นักเรียนรู้จักปรับตัวได้เข้าสถานการณ์และโอกาส	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 12 นักเรียนหมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 13 นักเรียนจะต้องรัก ศรัทธาเชื่อมั่นในตัวครูผู้สอน	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 14 นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 15 นักเรียนมีความพร้อมและมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองต่อไปตลอดชีวิต	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 16 ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)เป็นคนที่แสวงหาความรู้อยู่เสมอ	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 17 ครูหมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อมาถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ให้แก่นักเรียนอย่างเต็มที่	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 18 ครูมีความรัก เมตตา จริงใจ และใส่ใจต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 19 ครูรู้จักธรรมชาติและตัวตนของนักเรียน	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 20 ครูค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน เพื่อหาแนวทางลดจุดด้อยและเสริมจุดเด่นให้แก่ นักเรียน	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 21 ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)ป้อนคำถามและกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดและหาค้นหาคำตอบอยู่เสมอ	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 22 ครูมีความรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 23 ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีจิตวิญญาณความเป็นครู	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 24 ครูจัดหา ผลิต และใช้สื่อการเรียนรู้อยู่เสมอ	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 25 ครูมีการเตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน เช่น จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทดลองจัดการเรียนรู้ หรือฝึกซ้อมการทำกิจกรรมเพื่อประเมินจุดอ่อนด้านเวลาและกิจกรรม	1.0	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการคำถาม	IOC	แปลผล
ข้อที่ 26 ครูใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ โดยโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 27 ครูกระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ แทนการบอกคำตอบ	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 28 ครูจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียนเพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกการเรียนรู้	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 29 ครูจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้เดิมของนักเรียน	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 30 ครูเปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 31 ครูจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความเป็นจริงของชีวิต	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 32 ครูเอาใจใส่ต่อศิษย์ จุดไฟในใจหรือสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิษย์ และกระตุ้นให้ศิษย์อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 33 ครูยินดีเปลี่ยนแปลงตนเองในทุกๆเรื่อง เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียน	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 34 ครูมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมการให้นักเรียนออกไปทำงานหรือประกอบสัมมาชีพที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 35 จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้ส่งเสริมความมีวินัย การรักษาสีงแวดล้อมและการเรียนรู้ที่ดี	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 36 จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มีแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเพียงพอสำหรับการสืบค้นที่สามารถตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 37 จัดห้องเรียนให้สามารถรองรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติและความเป็นจริง หรือจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนหรือนอกสถานที่เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงมากที่สุด	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 38 จัดห้องเรียนให้มีบริเวณเพียงพอต่อการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย ดนตรีหรือศิลปะ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและผสมผสานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 39 จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย เป็นกันเอง ทั้งครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 40 จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สามารถ	1.0	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการคำถาม	IOC	แปลผล
พัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาจากการดำรงชีวิต	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 41 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เครียด ไม่เกิดความวิตกกังวล	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 42 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตร ไว้วางใจ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวกันและกัน	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 43 จัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน ไม่แข่งขัน ไม่ชิงดีชิงเด่นกัน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเอง และเรียนรู้ร่วมกับครูได้	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 44 ครูออกแบบบทเรียนให้สนุกสนาน แปลกใหม่ น่าสนใจ จูงใจให้เกิดการติดตาม	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 45 ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องหรือสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 46 ครูออกแบบสาระและกระบวนการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 47 ครูออกแบบบทเรียนให้มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชานั้นๆ	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 48 ครูออกแบบให้ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ตามบทเรียนมุ่งพัฒนา และส่งเสริมกระบวนการคิดแบบต่างๆ ของนักเรียน	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 49 ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 50 ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 51 ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่เร้าใจความสนใจ สอดคล้องกับความสามารถ ตรงตามเป้าหมาย มีระดับความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัย และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 52 เลือกใช้สื่อการเรียนที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความเป็นจริงทางสังคมในขณะนั้น	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 53 เลือกใช้สื่อการเรียนที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือกระทำ แก้ปัญหา และใช้กระบวนการคิด	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 54 เลือกใช้สื่อที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เช่น เกม ฯลฯ เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข	1.0	ใช้ได้
ข้อที่ 55 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้ของตนเอง เช่น เอกสารประกอบการเรียน ฯลฯ	1.0	ใช้ได้

ตาราง 7 (ต่อ)

รายการคำถาม	IO	แปล
	C	ผล
ข้อที่ 56 กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ลดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อตัดสินคุณค่าให้น้อยลงมากที่สุด เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน	1. 0	ใช้ ได้
ข้อที่ 57 เชื่อมโยงกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้เกิดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	1. 0	ใช้ ได้
ข้อที่ 58 มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจนและแจ้งให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ล่วงหน้า และสามารถสร้างความท้าทาย	1. 0	ใช้ ได้
ข้อที่ 59 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในรูปของพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถแสดงออกได้ สังเกตได้ วัดและประเมินได้ หรือผลงานที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้จริงตามความสามารถ โดยครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ด้านทักษะ ด้านจิตพิสัย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	1. 0	ใช้ ได้
ข้อที่ 60 มีการประเมินผลตามสภาพจริงจากการสังเกตพฤติกรรม การนำเสนองาน การอภิปราย การตอบคำถาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน การสะท้อนความคิด และการตรวจผลงานที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน	1. 0	ใช้ ได้
ข้อที่ 61 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการประเมินใหม่ เมื่อผลการประเมินเดิมยังไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนและนักเรียนต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อลดความเครียดจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และครูกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถเต็มศักยภาพในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกครั้ง	1. 0	ใช้ ได้
ข้อที่ 62 สะท้อนผลการประเมินการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ผลการประเมินวางแผนการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	1. 0	ใช้ ได้
ข้อที่ 63 นำเสนอผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งชั้นในภาพรวม เพื่อป้องกันผลกระทบย้อนกลับทางด้านจิตใจของผู้เรียนเป็นรายบุคคล	1. 0	ใช้ ได้
ข้อที่ 64 กระประเมินผลการเรียนรู้หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้จะต้องสะท้อนการนำความรู้ความสามารถของผู้เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้	1. 0	ใช้ ได้

จากตาราง 7 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า ข้อคำถามในแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ทุกข้อ โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.0 ทุกข้อ

ขั้นตอนที่ 2 การทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยงของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

การทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยงของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 การทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนกของข้อคำถามในแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

การวิเคราะห์คุณภาพของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 แบบประเมินมาตรฐานค่า 5 ระดับในด้านอำนาจจำแนกรายข้อ ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำข้อคำถามในร่างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ และมีผลการตรวจสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว จำนวน 64 ข้อ มาทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2559 ชั้นปี 5 จำนวน 40 คน จากนั้นนำผลมาคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination : r) โดยใช้สูตร Item Total Correlation และทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกเป็นค่าบวก และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าตั้งแต่ 0.325 ขึ้นไป ($df = 35$) ซึ่งถือเป็นข้อคำถามที่มีคุณภาพ รวม 64 ข้อ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ ดังนี้

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination : r) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ($n = 40$)

องค์ประกอบที่	ข้อ	r	แปลผล	ผลการคัดเลือก
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของผู้เรียน	1	0.46*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	2	0.48*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	3	0.48*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	4	0.35*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	5	0.66*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	6	0.68*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	7	0.66*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	8	0.58*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	9	0.58*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	10	0.61*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	11	0.65*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	12	0.62*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	13	0.52*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	14	0.48*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	15	0.58*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะและกระบวนการจัดกิจกรรมการ	16	0.58*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	17	0.71*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้

ตาราง 8 (ต่อ)

องค์ประกอบที่	ข้อ	r	แปลผล	ผลการคัดเลือก
เรียนรู้ของครู	18	0.75*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	19	0.71*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	20	0.83*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	21	0.81*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	22	0.81*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	23	0.82*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	24	0.82*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	25	0.76*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	26	0.47*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	27	0.36*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	28	0.58*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	29	0.77*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	30	0.84*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	31	0.59*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	32	0.66*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	33	0.80*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
34	0.70*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้	
35	0.54*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้	
36	0.62*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้	
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัด บรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขของ นักเรียน	37	0.66*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	38	0.72*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	39	0.68*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	40	0.64*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	41	0.72*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	42	0.78*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	43	0.56*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	44	0.64*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	45	0.63*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบ บทเรียนและการใช้สื่อประกอบการ เรียนรู้ที่มีความสุข	46	0.46*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	47	0.55*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	48	0.60*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	49	0.69*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	50	0.41*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้

ตาราง 8 (ต่อ)

องค์ประกอบที่	ข้อ	r	แปลผล	ผลการคัดเลือก
	51	0.60*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	52	0.55*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	53	0.77*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	54	0.58*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	55	0.64*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	56	0.58*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	57	0.68*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	58	0.59*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	59	0.81*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	60	0.72*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	61	0.53*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	62	0.70*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	63	0.74*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้
	64	0.58*	จำแนกได้ดี	คัดเลือกไว้

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ค่าค่าอำนาจจำแนก (Discrimination : r) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 องค์ประกอบ รวมทั้งสิ้น 64 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination : r) ที่คำนวณโดยใช้สูตร Item Total Correlation มีค่าระหว่าง 0.35 ถึง 0.84 ซึ่งมีค่าบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อมีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์

2.2 ผลการหาความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

การหาความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ดำเนินการโดยนำร่างแบบประเมินฯ ที่ผ่านการคัดเลือกตามค่าอำนาจจำแนกที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 64 ข้อไปทดลองใช้กับนิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2559 ชั้นปี 5 จำนวน 2 มหาวิทยาลัย รวม 412 คน จำแนกเป็น 5 องค์กรประกอบ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 มีผลการวิเคราะห์สามารถนำเสนอ ดังต่อไปนี้

1) สัญลักษณ์ที่ใช้แทนองค์ประกอบ (ตัวแปรแฝง) และข้อคำถาม (ตัวแปรสังเกตได้)

การหาความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

K1	แทน	องค์ประกอบที่ 1
X1	แทน	ข้อที่ 1 นักเรียนเห็นคุณค่าในตัวเอง
X2	แทน	ข้อที่ 2 นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตัวเอง
X3	แทน	ข้อที่ 3 นักเรียนรักและศรัทธาเชื่อมั่นในตนเอง
X4	แทน	ข้อที่ 4 นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้
X5	แทน	ข้อที่ 5 นักเรียนมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่มั่นคง
X6	แทน	ข้อที่ 6 นักเรียนมีการฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ
X7	แทน	ข้อที่ 7 นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม
X8	แทน	ข้อที่ 8 นักเรียนรู้จักสังเกต
X9	แทน	ข้อที่ 9 นักเรียนรู้จักฝึกการตั้งคำถาม
X10	แทน	ข้อที่ 10 นักเรียนมีการจดบันทึกอย่างเป็นประจำ
X11	แทน	ข้อที่ 11 นักเรียนรู้จักปรับตัวได้เข้าสถานการณ์และโอกาส
X12	แทน	ข้อที่ 12 นักเรียนหมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
X13	แทน	ข้อที่ 13 นักเรียนจะต้องรัก ศรัทธาเชื่อมั่นในตัวครูผู้สอน
X14	แทน	ข้อที่ 14 นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
X15	แทน	ข้อที่ 15 นักเรียนมีความพร้อมและมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองต่อไปตลอดชีวิต
K2	แทน	องค์ประกอบที่ 2
X16	แทน	ข้อที่ 16 ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)เป็นคนที่แสวงหาความรู้อยู่เสมอ
X17	แทน	ข้อที่ 17 ครูหมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อมาถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ให้แก่ นักเรียนอย่างเต็มที่
X18	แทน	ข้อที่ 18 ครูมีความรัก เมตตา จริงใจ และใส่ใจต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง
X19	แทน	ข้อที่ 19 ครูรู้จักธรรมชาติและตัวตนของนักเรียน
X20	แทน	ข้อที่ 20 ครูค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน เพื่อหาแนวทางลดจุดด้อยและเสริมจุดเด่นให้แก่ นักเรียน

X21	แทน	ข้อที่ 21 ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)ป้อนคำถามและกระตุ้นให้นักเรียนได้ ใช้ความคิดและหาค้นหาคำตอบอยู่เสมอ
X22	แทน	ข้อที่ 22 ครูมีความรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ
X23	แทน	ข้อที่ 23 ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพรู้และมีจิตวิญญาณความเป็นครู
X24	แทน	ข้อที่ 24 ครูจัดหา ผลิต และใช้สื่อการเรียนรู้อยู่เสมอ
X25	แทน	ข้อที่ 25 ครูมีการเตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน เช่น จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทดลองจัดการเรียนรู้ หรือฝึกซ้อมการทำ กิจกรรมเพื่อประเมินจุดอ่อนด้านเวลาและกิจกรรม
X26	แทน	ข้อที่ 26 ครูใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ โดยโดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล
X27	แทน	ข้อที่ 27 ครูกระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ แทนการบอกคำตอบ
X28	แทน	ข้อที่ 28 ครูจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของ นักเรียนเพื่อช่วยเอื้ออำนวยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้
X29	แทน	ข้อที่ 29 ครูจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้ เดิมของนักเรียน
X30	แทน	ข้อที่ 30 ครูเปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับ บุคคลอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย
X31	แทน	ข้อที่ 31 ครูจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของ สิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความเป็นจริงของชีวิต
X32	แทน	ข้อที่ 32 ครูเอาใจใส่ต่อศิษย์ จุดไฟในใจหรือสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ ศิษย์ และกระตุ้นให้ศิษย์อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต
X33	แทน	ข้อที่ 33 ครูยินดีเปลี่ยนแปลงตนเองในทุกๆเรื่อง เพื่อเป็นต้นแบบที่ดี ของนักเรียน
X34	แทน	ข้อที่ 34 ครูมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมการให้นักเรียนออกไป ทำงานหรือประกอบสัมมาชีพที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
K3	แทน	องค์ประกอบที่ 3
X35	แทน	ข้อที่ 35 จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบ เรียบร้อยเพื่อให้ส่งเสริมความมีวินัย การรักษาสีของสิ่งแวดล้อมและการ เรียนรู้ที่ดี
X36	แทน	ข้อที่ 36 จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกในการ เรียนรู้ มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มี แหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเพียงพอสำหรับการสืบค้นที่สามารถตอบสนอง ความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน
X37	แทน	ข้อที่ 37 จัดห้องเรียนให้สามารถรองรับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติและความเป็นจริง หรือจัดการ

		เรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนหรือนอกสถานที่เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงมากที่สุด
X38	แทน	ข้อที่ 38 จัดห้องเรียนให้มีบริเวณเพียงพอต่อการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย ดนตรีหรือศิลปะ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและผสมผสานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข
X39	แทน	ข้อที่ 39 จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย เป็นกันเอง ทั้งครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน
X40	แทน	ข้อที่ 40 จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาจากการดำรงชีวิต
X41	แทน	ข้อที่ 41 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เครียด ไม่เกิดความวิตกกังวล
X42	แทน	ข้อที่ 42 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความรู้สึกร่วมกันเป็นมิตร ไว้วางใจ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวกันและกัน
X43	แทน	ข้อที่ 43 จัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน ไม่แข่งขัน ไม่ชิงดีชิงเด่นกัน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเอง และเรียนรู้ร่วมกับครูได้
K4	แทน	องค์ประกอบที่ 4
X44	แทน	ข้อที่ 44 ครูออกแบบบทเรียนให้สนุกสนาน แปลกใหม่ น่าสนใจ จูงใจให้เกิดการติดตาม
X45	แทน	ข้อที่ 45 ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องหรือสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน
X46	แทน	ข้อที่ 46 ครูออกแบบสาระและกระบวนการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว
X47	แทน	ข้อที่ 47 ครูออกแบบบทเรียนให้มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากและสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชานั้นๆ
X48	แทน	ข้อที่ 48 ครูออกแบบให้ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ตามบทเรียนมุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดแบบต่างๆ ของนักเรียน
X49	แทน	ข้อที่ 49 ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้
X50	แทน	ข้อที่ 50 ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อทำให้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ
X51	แทน	ข้อที่ 51 ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่สร้างความสนใจ สอดคล้องกับความสามารถ ตรงตามเป้าหมาย มีระดับความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัย และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้
X52	แทน	ข้อที่ 52 เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความเป็นจริงทางสังคมในขณะนั้น

- X53 แทน ข้อที่ 53 เลือกใช้สื่อการเรียนที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือกระทำ แก้ปัญหา และใช้กระบวนการคิด
- X54 แทน ข้อที่ 54 เลือกใช้สื่อที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เช่น เกม ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข
- X55 แทน ข้อที่ 55 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้ของตนเอง เช่น เอกสารประกอบการเรียน ฯลฯ
- K5 แทน องค์ประกอบที่ 5
- X56 แทน ข้อที่ 56 กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาให้นักเรียนเป็นสำคัญ ลดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อตัดสินคุณค่าให้น้อยลงมากที่สุด เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน
- X57 แทน ข้อที่ 57 เชื่อมโยงกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้เกิดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน
- X58 แทน ข้อที่ 58 มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจนและแจ้งให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนวางแผนการเรียนรู้ล่วงหน้า และสามารถสร้างความท้าทาย
- X59 แทน ข้อที่ 59 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในรูปของพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถแสดงออกได้ สังเกตได้ วัดและประเมินได้ หรือผลงานที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้จริงตามความสามารถ โดยครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ด้านทักษะ ด้านจิตพิสัยและคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- X60 แทน ข้อที่ 60 มีการประเมินผลตามสภาพจริงจากการสังเกตพฤติกรรม การนำเสนองาน การอภิปราย การตอบคำถาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน การสะท้อนความคิด และการตรวจผลงานที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน
- X61 แทน ข้อที่ 61 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการประเมินใหม่ เมื่อผลการประเมินเดิมยังไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนและนักเรียนต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อลดความเครียดจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และครูกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถเต็มศักยภาพในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกครั้ง
- X62 แทน ข้อที่ 62 สะท้อนผลการประเมินการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ผลการประเมินวางแผนการพัฒนาการเรียนอย่างเป็นระบบ
- X63 แทน ข้อที่ 63 นำเสนอผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งชั้นในภาพรวม เพื่อป้องกันผลกระทบย้อนกลับทางด้านจิตใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล
- X64 แทน ข้อที่ 64 กระประเมินผลการเรียนรู้หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้จะต้องสะท้อนการนำความรู้ความสามารถของนักเรียนไปใช้ประโยชน์ใน

ชีวิตประจำวันได้

2) สัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายของค่าสถิติ มีดังต่อไปนี้

χ^2	แทน	ค่าสถิติทดสอบไค-สแควร์
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
p-value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
RMSEA	แทน	ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation)
CFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ
	แทน	ข้อคำถาม (ตัวแปรสังเกตได้)
	แทน	องค์ประกอบ และตัวชี้วัด(ตัวแปรแฝง)
	แทน	น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้

2) ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงบรรยายและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรสังเกตได้

การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงบรรยายและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรสังเกตได้ (ข้อคำถาม) จำนวน 64 ตัวแปร นำเสนอดังนี้

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงบรรยายของตัวแปรสังเกตได้ (ข้อคำถาม) (n=412)

ตัวแปร	Min	Max	Mean	S.D.	Skewness		Kurtosis	
					Statistic	SE.	Statistic	SE.
X1	1	5	3.85	0.68	-0.33	0.12	0.53	0.24
X2	1	5	3.78	0.75	-0.40	0.12	0.24	0.24
X3	1	5	3.77	0.67	-0.50	0.12	0.77	0.24
X4	1	5	3.72	0.69	-0.62	0.12	1.50	0.24
X5	1	5	3.55	0.73	-0.04	0.12	0.14	0.24
X6	1	5	3.64	0.79	-0.14	0.12	0.21	0.24
X7	1	5	3.63	0.73	-0.13	0.12	0.19	0.24
X8	1	5	3.69	0.74	-0.17	0.12	0.18	0.24
X9	1	5	3.57	0.86	-0.38	0.12	0.59	0.24
X10	1	5	3.55	0.79	-0.64	0.12	1.28	0.24
X11	1	5	3.81	0.72	-0.27	0.12	0.42	0.24
X12	1	5	3.82	0.67	-0.37	0.12	0.97	0.24
X13	1	5	3.80	0.68	-0.50	0.12	1.39	0.24
X14	2	5	3.88	0.66	-0.27	0.12	0.21	0.24
X15	2	5	3.87	0.63	-0.01	0.12	-0.23	0.24

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวแปร	Min	Max	Mean	S.D.	Skewness		Kurtosis	
					Statistic	SE.	Statistic	SE.
X16	2	5	3.80	0.63	0.06	0.12	-0.35	0.24
X17	1	5	3.75	0.67	-0.52	0.12	1.42	0.24
X18	1	5	3.72	0.69	-0.45	0.12	1.05	0.24
X19	1	5	3.69	0.71	-0.15	0.12	0.56	0.24
X20	1	5	3.79	0.73	-0.33	0.12	0.86	0.24
X21	1	5	3.70	0.75	-0.33	0.12	0.49	0.24
X22	1	5	3.77	0.73	-0.80	0.12	1.93	0.24
X23	1	5	3.81	0.81	-0.64	0.12	1.13	0.24
X24	1	5	3.77	0.75	-0.89	0.12	2.09	0.24
X25	1	5	3.69	0.75	-0.58	0.12	1.27	0.24
X26	1	5	3.67	0.79	-0.59	0.12	0.86	0.24
X27	1	5	3.92	0.75	-0.15	0.12	-0.37	0.24
X28	1	5	3.82	0.77	-0.26	0.12	-0.08	0.24
X29	1	5	4.13	0.78	-0.63	0.12	0.14	0.24
X30	1	5	4.05	0.85	-0.87	0.12	0.96	0.24
X31	1	5	3.95	0.83	-0.67	0.12	0.76	0.24
X32	1	5	3.97	0.80	-0.32	0.12	-0.23	0.24
X33	1	5	3.76	0.86	-0.44	0.12	0.31	0.24
X34	1	5	3.99	0.94	-0.38	0.12	-0.89	0.24
X35	1	5	3.76	0.86	-0.49	0.12	0.26	0.24
X36	1	5	3.80	0.86	-0.08	0.12	-0.75	0.24
X37	1	5	3.90	0.82	-0.46	0.12	0.31	0.24
X38	1	5	3.89	0.81	-0.59	0.12	0.67	0.24
X39	1	5	4.18	0.84	-0.97	0.12	0.98	0.24
X40	1	5	4.14	0.81	-0.72	0.12	0.28	0.24
X41	1	5	4.13	0.81	-0.80	0.12	0.73	0.24
X42	1	5	3.80	0.82	-0.59	0.12	0.81	0.24
X43	1	5	3.95	0.84	-0.34	0.12	-0.52	0.24
X44	1	5	3.83	0.82	-0.80	0.12	1.17	0.24
X45	1	5	3.91	0.83	-0.60	0.12	0.50	0.24
X46	1	5	4.07	0.79	-0.48	0.12	-0.22	0.24
X47	1	5	3.89	0.82	-0.36	0.12	-0.03	0.24

ตาราง 9 (ต่อ)

ตัวแปร	Min	Max	Mean	S.D.	Skewness		Kurtosis	
					Statistic	SE.	Statistic	SE.
X47	1	5	3.89	0.82	-0.36	0.12	-0.03	0.24
X48	1	5	3.99	0.80	-0.44	0.12	0.01	0.24
X49	1	5	4.00	0.83	-0.47	0.12	-0.05	0.24
X50	1	5	4.00	0.88	-0.78	0.12	0.66	0.24
X51	1	5	3.93	0.97	-0.77	0.12	0.21	0.24
X52	1	5	3.81	0.79	-0.83	0.12	1.46	0.24
X53	1	5	3.99	0.78	-0.42	0.12	0.10	0.24
X54	1	5	4.02	0.75	-0.53	0.12	0.58	0.24
X55	1	5	4.11	0.77	-0.54	0.12	0.00	0.24
X56	1	5	4.05	0.67	-0.74	0.12	2.38	0.24
X57	2	5	4.07	0.66	-0.13	0.12	-0.54	0.24
X58	1	5	3.92	0.81	-0.63	0.12	0.74	0.24
X59	1	5	3.97	0.67	-0.26	0.12	0.38	0.24
X60	2	5	3.87	0.69	0.04	0.12	-0.60	0.24
X61	1	5	3.78	0.77	-0.17	0.12	0.31	0.24
X62	1	5	3.91	0.80	-0.65	0.12	0.85	0.24
X63	1	5	4.02	0.67	-0.31	0.12	0.38	0.24
X64	2	5	3.96	0.65	-0.12	0.12	-0.20	0.24

จากตาราง 9 พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ (ข้อคำถาม) จำนวน 64 ตัวแปร ข้อมูลมีค่าระหว่าง 1 – 5 คะแนน มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.55 – 4.18 คะแนน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระหว่าง 0.63 – 0.97 แสดงว่า ข้อมูลค่อนข้างเกาะกลุ่มใกล้เคียงกัน ค่าความเบ้มีค่าระหว่าง -0.97 – 0.06 และค่าความโด่งมีค่าระหว่าง -0.89 – 2.38 ซึ่งค่าความเบ้และค่าความโด่งมีค่าใกล้ศูนย์ แสดงว่า ข้อมูลของตัวแปรสังเกตได้มีการแจกแจงแบบปกติ

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างตัวแปรสังเกตได้ (ข้อคำถาม)
(n=412)

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10
X1	1.00									
X2	0.64*	1.00								
X3	0.50*	0.61*	1.00							
X4	0.40*	0.46*	0.49*	1.00						
X5	0.35*	0.40*	0.43*	0.48*	1.00					
X6	0.43*	0.32*	0.33*	0.39*	0.62*	1.00				
X7	0.26*	0.24*	0.24*	0.25*	0.61*	0.64*	1.00			
X8	0.39*	0.31*	0.39*	0.44*	0.40*	0.44*	0.48*	1.00		
X9	0.39*	0.46*	0.48*	0.41*	0.51*	0.36*	0.45*	0.52*	1.00	
X10	0.39*	0.41*	0.33*	0.33*	0.44*	0.37*	0.39*	0.44*	0.67*	1.00
X11	0.30*	0.34*	0.31*	0.34*	0.34*	0.32*	0.30*	0.25*	0.37*	0.46*
X12	0.29*	0.39*	0.36*	0.20*	0.29*	0.29*	0.31*	0.28*	0.41*	0.51*
X13	0.45*	0.44*	0.35*	0.29*	0.41*	0.39*	0.34*	0.31*	0.40*	0.52*
X14	0.28*	0.35*	0.43*	0.33*	0.31*	0.28*	0.32*	0.32*	0.39*	0.46*
X15	0.47*	0.44*	0.42*	0.35*	0.33*	0.32*	0.29*	0.27*	0.32*	0.33*
X16	0.33*	0.43*	0.37*	0.19*	0.26*	0.31*	0.36*	0.22*	0.44*	0.43*
X17	0.40*	0.49*	0.41*	0.43*	0.44*	0.45*	0.35*	0.38*	0.51*	0.52*
X18	0.49*	0.51*	0.45*	0.41*	0.54*	0.51*	0.49*	0.42*	0.49*	0.46*
X19	0.40*	0.33*	0.41*	0.35*	0.39*	0.36*	0.38*	0.38*	0.44*	0.43*
X20	0.36*	0.42*	0.39*	0.29*	0.38*	0.39*	0.35*	0.39*	0.42*	0.33*
X21	0.41*	0.45*	0.37*	0.25*	0.45*	0.39*	0.38*	0.30*	0.41*	0.34*
X22	0.43*	0.45*	0.38*	0.30*	0.56*	0.45*	0.45*	0.41*	0.52*	0.49*
X23	0.45*	0.41*	0.36*	0.26*	0.48*	0.42*	0.44*	0.41*	0.48*	0.47*
X24	0.35*	0.38*	0.36*	0.31*	0.43*	0.39*	0.39*	0.38*	0.47*	0.41*
X25	0.41*	0.40*	0.32*	0.26*	0.46*	0.37*	0.43*	0.38*	0.48*	0.47*
X26	0.37*	0.46*	0.41*	0.28*	0.40*	0.38*	0.41*	0.38*	0.48*	0.59*
X27	0.44*	0.40*	0.32*	0.25*	0.30*	0.24*	0.25*	0.34*	0.39*	0.44*
X28	0.35*	0.46*	0.43*	0.34*	0.38*	0.28*	0.29*	0.35*	0.49*	0.46*
X29	0.24*	0.30*	0.28*	0.21*	0.29*	0.20*	0.27*	0.34*	0.34*	0.33*
X30	0.29*	0.34*	0.31*	0.24*	0.37*	0.31*	0.31*	0.34*	0.44*	0.41*
X31	0.21*	0.28*	0.37*	0.33*	0.33*	0.24*	0.19*	0.31*	0.34*	0.35*
X32	0.19*	0.27*	0.26*	0.23*	0.27*	0.24*	0.23*	0.32*	0.34*	0.31*

ตัวแปร	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10
X33	0.18*	0.31*	0.29*	0.19*	0.32*	0.28*	0.27*	0.31*	0.47*	0.43*
X34	0.22*	0.21*	0.25*	0.17*	0.31*	0.23*	0.22*	0.20*	0.35*	0.36*
X35	0.20*	0.31*	0.29*	0.13*	0.19*	0.17*	0.20*	0.21*	0.41*	0.47*
X36	0.21*	0.29*	0.23*	0.09*	0.16*	0.12*	0.17*	0.15*	0.31*	0.41*
X37	0.13*	0.25*	0.22*	0.16*	0.19*	0.10*	0.16*	0.20*	0.32*	0.35*
X38	0.22*	0.24*	0.25*	0.17*	0.35*	0.22*	0.21*	0.18*	0.31*	0.35*
X39	0.29*	0.30*	0.28*	0.25*	0.32*	0.25*	0.26*	0.25*	0.40*	0.44*
X40	0.25*	0.29*	0.25*	0.27*	0.29*	0.24*	0.26*	0.30*	0.42*	0.42*
X41	0.22*	0.26*	0.23*	0.28*	0.29*	0.20*	0.26*	0.31*	0.40*	0.38*
X42	0.20*	0.30*	0.25*	0.14*	0.30*	0.19*	0.23*	0.18*	0.32*	0.39*
X43	0.15*	0.19*	0.17*	0.24*	0.24*	0.14*	0.21*	0.23*	0.29*	0.35*
X44	0.25*	0.27*	0.26*	0.21*	0.32*	0.23*	0.20*	0.17*	0.33*	0.43*
X45	0.24*	0.33*	0.25*	0.22*	0.28*	0.27*	0.25*	0.27*	0.38*	0.41*
X46	0.20*	0.26*	0.28*	0.26*	0.27*	0.22*	0.23*	0.20*	0.32*	0.32*
X47	0.22*	0.26*	0.27*	0.17*	0.22*	0.23*	0.24*	0.23*	0.31*	0.34*
X48	0.18*	0.20*	0.21*	0.15*	0.20*	0.11*	0.19*	0.18*	0.24*	0.29*
X49	0.18*	0.18*	0.25*	0.18*	0.18*	0.15*	0.16*	0.17*	0.26*	0.33*
X50	0.26*	0.26*	0.30*	0.20*	0.21*	0.17*	0.16*	0.22*	0.38*	0.43*
X51	0.26*	0.33*	0.31*	0.28*	0.31*	0.23*	0.25*	0.22*	0.43*	0.49*
X52	0.18*	0.27*	0.29*	0.23*	0.31*	0.28*	0.23*	0.29*	0.38*	0.40*
X53	0.13*	0.18*	0.24*	0.16*	0.20*	0.15*	0.20*	0.25*	0.25*	0.30*
X54	0.17*	0.22*	0.18*	0.19*	0.21*	0.16*	0.26*	0.24*	0.24*	0.32*
X55	0.17*	0.24*	0.25*	0.26*	0.24*	0.19*	0.26*	0.24*	0.33*	0.38*
X56	0.02	0.00	0.09	0.04	0.07	0.06	0.10*	0.14*	0.04	0.18*
X57	0.15*	0.09	0.13*	0.05	0.08	0.13*	0.09	0.06	0.07	0.08
X58	0.21*	0.23*	0.21*	0.13*	0.21*	0.18*	0.16*	0.15*	0.26*	0.27*
X59	0.07	0.08	0.25*	0.10*	0.12*	0.07	0.07	0.06	0.08	0.09
X60	0.07	0.09	0.19*	0.15*	0.13*	0.04	0.06	0.08	0.09	0.10*
X61	0.01	-0.02	0.09	0.01	0.21*	0.06	0.08	0.02	0.05	0.14*
X62	0.18*	0.15*	0.18*	0.10*	0.18*	0.19*	0.18*	0.18*	0.26*	0.29*
X63	0.17*	0.11*	0.17*	0.06	0.13*	0.13*	0.15*	0.09	0.13*	0.17*
X64	0.10*	0.11*	0.17*	0.06	0.09	0.06	0.07	0.07	0.12*	0.19*

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวแปร	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20
X11	1.00									
X12	0.62*	1.00								
X13	0.60*	0.61*	1.00							
X14	0.52*	0.56*	0.54*	1.00						
X15	0.45*	0.45*	0.59*	0.57*	1.00					
X16	0.38*	0.52*	0.46*	0.49*	0.55*	1.00				
X17	0.45*	0.37*	0.52*	0.47*	0.57*	0.55*	1.00			
X18	0.29*	0.36*	0.53*	0.36*	0.49*	0.51*	0.65*	1.00		
X19	0.27*	0.35*	0.40*	0.40*	0.45*	0.46*	0.57*	0.68*	1.00	
X20	0.41*	0.43*	0.49*	0.44*	0.41*	0.47*	0.53*	0.52*	0.46*	1.00
X21	0.37*	0.38*	0.46*	0.29*	0.37*	0.37*	0.50*	0.53*	0.40*	0.64*
X22	0.38*	0.35*	0.50*	0.31*	0.36*	0.32*	0.50*	0.54*	0.46*	0.62*
X23	0.40*	0.43*	0.57*	0.38*	0.39*	0.42*	0.53*	0.57*	0.53*	0.57*
X24	0.40*	0.32*	0.48*	0.45*	0.31*	0.38*	0.57*	0.55*	0.46*	0.65*
X25	0.41*	0.36*	0.46*	0.36*	0.43*	0.38*	0.50*	0.57*	0.56*	0.56*
X26	0.39*	0.48*	0.52*	0.46*	0.38*	0.47*	0.44*	0.51*	0.46*	0.58*
X27	0.32*	0.30*	0.49*	0.40*	0.42*	0.43*	0.42*	0.49*	0.48*	0.43*
X28	0.30*	0.24*	0.41*	0.41*	0.30*	0.41*	0.51*	0.50*	0.38*	0.50*
X29	0.22*	0.17*	0.25*	0.34*	0.19*	0.25*	0.32*	0.35*	0.34*	0.42*
X30	0.29*	0.26*	0.34*	0.34*	0.19*	0.27*	0.40*	0.43*	0.38*	0.47*
X31	0.20*	0.21*	0.25*	0.24*	0.16*	0.25*	0.32*	0.35*	0.37*	0.31*
X32	0.28*	0.23*	0.20*	0.32*	0.10*	0.23*	0.25*	0.29*	0.22*	0.37*
X33	0.31*	0.23*	0.24*	0.36*	0.12*	0.26*	0.35*	0.35*	0.28*	0.41*
X34	0.17*	0.23*	0.23*	0.31*	0.17*	0.22*	0.28*	0.30*	0.25*	0.31*
X35	0.31*	0.24*	0.26*	0.39*	0.15*	0.26*	0.27*	0.25*	0.21*	0.29*
X36	0.25*	0.22*	0.31*	0.37*	0.20*	0.25*	0.22*	0.25*	0.25*	0.31*
X37	0.23*	0.23*	0.28*	0.31*	0.15*	0.31*	0.29*	0.23*	0.23*	0.29*
X38	0.21*	0.24*	0.29*	0.30*	0.15*	0.21*	0.30*	0.33*	0.31*	0.35*
X39	0.21*	0.25*	0.31*	0.30*	0.18*	0.26*	0.35*	0.37*	0.38*	0.36*
X40	0.19*	0.23*	0.27*	0.31*	0.18*	0.29*	0.42*	0.37*	0.42*	0.39*
X41	0.22*	0.22*	0.23*	0.30*	0.14*	0.30*	0.34*	0.32*	0.36*	0.32*
X42	0.23*	0.23*	0.26*	0.28*	0.12*	0.25*	0.29*	0.31*	0.23*	0.30*
X43	0.21*	0.12*	0.17*	0.22*	0.08	0.20*	0.29*	0.28*	0.28*	0.23*

ตัวแปร	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20
X44	0.26*	0.24*	0.27*	0.33*	0.12*	0.20*	0.35*	0.35*	0.34*	0.31*
X45	0.31*	0.27*	0.35*	0.38*	0.22*	0.37*	0.48*	0.38*	0.40*	0.45*
X46	0.25*	0.20*	0.25*	0.32*	0.20*	0.29*	0.34*	0.33*	0.34*	0.27*
X47	0.22*	0.24*	0.28*	0.37*	0.22*	0.22*	0.33*	0.32*	0.29*	0.28*
X48	0.18*	0.07	0.21*	0.32*	0.15*	0.24*	0.27*	0.31*	0.34*	0.21*
X49	0.23*	0.15*	0.27*	0.40*	0.21*	0.28*	0.32*	0.29*	0.33*	0.27*
X50	0.15*	0.16*	0.21*	0.28*	0.10*	0.21*	0.27*	0.29*	0.31*	0.29*
X51	0.25*	0.18*	0.29*	0.37*	0.14*	0.26*	0.35*	0.36*	0.36*	0.26*
X52	0.21*	0.15*	0.24*	0.31*	0.11*	0.28*	0.39*	0.39*	0.37*	0.34*
X53	0.18*	0.16*	0.29*	0.36*	0.21*	0.26*	0.34*	0.29*	0.30*	0.31*
X54	0.22*	0.14*	0.25*	0.33*	0.20*	0.26*	0.29*	0.32*	0.33*	0.32*
X55	0.25*	0.18*	0.30*	0.44*	0.21*	0.25*	0.35*	0.30*	0.33*	0.28*
X56	0.29*	0.20*	0.27*	0.34*	0.10*	0.17*	0.20*	0.12*	0.15*	0.18*
X57	0.18*	0.19*	0.20*	0.15*	0.17*	0.16*	0.18*	0.14*	0.10*	0.10*
X58	0.28*	0.31*	0.31*	0.19*	0.17*	0.28*	0.22*	0.22*	0.17*	0.17*
X59	0.18*	0.21*	0.16*	0.16*	0.13*	0.16*	0.11*	0.07	0.04	0.07
X60	0.14*	0.18*	0.17*	0.16*	0.13*	0.13*	0.15*	0.09	0.07	0.09
X61	0.16*	0.17*	0.19*	0.10*	0.06*	0.05	0.09	0.06	0.04	0.07
X62	0.32*	0.43*	0.31*	0.24*	0.17*	0.31*	0.21*	0.21*	0.18*	0.17*
X63	0.26*	0.29*	0.31*	0.19*	0.25*	0.23*	0.18*	0.15*	0.11*	0.15*
X64	0.23*	0.34*	0.22*	0.32*	0.17*	0.21*	0.16*	0.06	0.06	0.15*

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวแปร	X21	X22	X23	X24	X25	X26	X27	X28	X29	X30
X21	1.00									
X22	0.74*	1.00								
X23	0.69*	0.71*	1.00							
X24	0.58*	0.70*	0.70*	1.00						
X25	0.53*	0.69*	0.67*	0.68*	1.00					
X26	0.50*	0.63*	0.55*	0.50*	0.57*	1.00				
X27	0.48*	0.44*	0.66*	0.42*	0.46*	0.52*	1.00			
X28	0.45*	0.55*	0.45*	0.69*	0.53*	0.57*	0.54*	1.00		
X29	0.37*	0.41*	0.44*	0.50*	0.47*	0.34*	0.26*	0.35*	1.00	
X30	0.44*	0.56*	0.53*	0.64*	0.52*	0.40*	0.28*	0.40*	0.80*	1.00

ตัวแปร	X21	X22	X23	X24	X25	X26	X27	X28	X29	X30
X31	0.28*	0.42*	0.30*	0.38*	0.32*	0.37*	0.23*	0.37*	0.57*	0.62*
X32	0.27*	0.36*	0.30*	0.41*	0.32*	0.27*	0.27*	0.30*	0.65*	0.71*
X33	0.38*	0.47*	0.39*	0.46*	0.44*	0.45*	0.30*	0.40*	0.65*	0.75*
X34	0.33*	0.34*	0.29*	0.39*	0.39*	0.43*	0.24*	0.32*	0.66*	0.64*
X35	0.33*	0.36*	0.33*	0.37*	0.36*	0.47*	0.33*	0.37*	0.64*	0.66*
X36	0.28*	0.33*	0.30*	0.34*	0.32*	0.47*	0.34*	0.35*	0.62*	0.62*
X37	0.26*	0.38*	0.32*	0.38*	0.27*	0.41*	0.27*	0.36*	0.60*	0.62*
X38	0.37*	0.48*	0.41*	0.48*	0.44*	0.47*	0.26*	0.34*	0.64*	0.71*
X39	0.37*	0.52*	0.46*	0.45*	0.48*	0.47*	0.39*	0.41*	0.54*	0.60*
X40	0.35*	0.48*	0.42*	0.44*	0.44*	0.49*	0.37*	0.43*	0.56*	0.62*
X41	0.33*	0.45*	0.37*	0.39*	0.41*	0.44*	0.37*	0.39*	0.52*	0.50*
X42	0.33*	0.40*	0.37*	0.39*	0.39*	0.41*	0.27*	0.35*	0.66*	0.62*
X43	0.29*	0.43*	0.31*	0.40*	0.38*	0.38*	0.25*	0.43*	0.48*	0.50*
X44	0.42*	0.48*	0.39*	0.45*	0.43*	0.47*	0.30*	0.44*	0.57*	0.57*
X45	0.40*	0.48*	0.48*	0.58*	0.48*	0.43*	0.33*	0.41*	0.56*	0.63*
X46	0.29*	0.29*	0.30*	0.40*	0.31*	0.32*	0.27*	0.34*	0.46*	0.48*
X47	0.29*	0.26*	0.31*	0.35*	0.31*	0.29*	0.28*	0.29*	0.50*	0.55*
X48	0.28*	0.39*	0.27*	0.37*	0.34*	0.40*	0.28*	0.39*	0.61*	0.58*
X49	0.30*	0.37*	0.29*	0.38*	0.30*	0.41*	0.30*	0.39*	0.50*	0.56*
X50	0.31*	0.44*	0.32*	0.36*	0.36*	0.48*	0.33*	0.42*	0.46*	0.54*
X51	0.34*	0.44*	0.34*	0.41*	0.37*	0.46*	0.36*	0.49*	0.57*	0.65*
X52	0.37*	0.46*	0.33*	0.43*	0.38*	0.46*	0.30*	0.46*	0.64*	0.66*
X53	0.29*	0.34*	0.31*	0.39*	0.32*	0.35*	0.30*	0.37*	0.54*	0.56*
X54	0.28*	0.36*	0.29*	0.42*	0.37*	0.40*	0.29*	0.38*	0.68*	0.63*
X55	0.28*	0.34*	0.32*	0.43*	0.35*	0.38*	0.35*	0.42*	0.59*	0.63*
X56	0.17*	0.18*	0.19*	0.31*	0.19*	0.23*	0.14*	0.21*	0.44*	0.45*
X57	0.06	0.03	0.09	0.08	0.08	0.10*	0.11*	0.03	-0.02	0.01
X58	0.22*	0.22*	0.20*	0.17*	0.20*	0.32*	0.18*	0.17*	0.11*	0.16*
X59	0.06	0.03	0.02	0.05	0.04	0.08	0.04	0.07	0.04	0.05
X60	0.08	0.05	0.09	0.09	0.03	0.08	0.08	0.09	0.06	0.06
X61	0.08	0.06	0.10*	0.03	0.03	0.07	0.07	0.05	-0.01	-0.01
X62	0.21*	0.21*	0.20*	0.16*	0.18*	0.35*	0.15*	0.15*	0.15*	0.20*
X63	0.13*	0.12*	0.12*	0.10*	0.11*	0.20*	0.14*	0.11*	0.06	0.08
X64	0.10*	0.07	0.11*	0.12*	0.04	0.18*	0.11*	0.10*	0.12*	0.12*

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวแปร	X31	X32	X33	X34	X35	X36	X37	X38	X39	X40
X31	1.00									
X32	0.63*	1.00								
X33	0.54*	0.72*	1.00							
X34	0.53*	0.56*	0.61*	1.00						
X35	0.45*	0.67*	0.79*	0.66*	1.00					
X36	0.38*	0.54*	0.67*	0.57*	0.79*	1.00				
X37	0.56*	0.57*	0.55*	0.54*	0.64*	0.70*	1.00			
X38	0.54*	0.48*	0.61*	0.78*	0.62*	0.68*	0.65*	1.00		
X39	0.57*	0.43*	0.51*	0.53*	0.53*	0.57*	0.54*	0.62*	1.00	
X40	0.60*	0.40*	0.51*	0.55*	0.47*	0.54*	0.61*	0.64*	0.86*	1.00
X41	0.61*	0.47*	0.48*	0.51*	0.50*	0.48*	0.63*	0.55*	0.82*	0.81*
X42	0.61*	0.63*	0.70*	0.66*	0.75*	0.72*	0.69*	0.75*	0.62*	0.62*
X43	0.55*	0.44*	0.40*	0.48*	0.45*	0.35*	0.65*	0.52*	0.57*	0.66*
X44	0.56*	0.44*	0.51*	0.68*	0.61*	0.53*	0.59*	0.73*	0.69*	0.73*
X45	0.55*	0.46*	0.56*	0.44*	0.54*	0.52*	0.59*	0.56*	0.68*	0.70*
X46	0.50*	0.33*	0.40*	0.37*	0.44*	0.46*	0.42*	0.45*	0.55*	0.57*
X47	0.42*	0.41*	0.52*	0.50*	0.59*	0.60*	0.37*	0.51*	0.56*	0.53*
X48	0.50*	0.34*	0.46*	0.54*	0.54*	0.58*	0.62*	0.63*	0.60*	0.63*
X49	0.49*	0.31*	0.45*	0.49*	0.57*	0.63*	0.60*	0.63*	0.63*	0.62*
X50	0.43*	0.32*	0.52*	0.59*	0.56*	0.61*	0.51*	0.60*	0.73*	0.76*
X51	0.56*	0.46*	0.57*	0.59*	0.62*	0.61*	0.66*	0.63*	0.70*	0.70*
X52	0.64*	0.63*	0.65*	0.65*	0.66*	0.65*	0.69*	0.67*	0.60*	0.67*
X53	0.54*	0.37*	0.52*	0.51*	0.52*	0.53*	0.54*	0.55*	0.61*	0.62*
X54	0.57*	0.48*	0.51*	0.56*	0.55*	0.59*	0.61*	0.59*	0.57*	0.64*
X55	0.45*	0.43*	0.48*	0.52*	0.53*	0.55*	0.59*	0.54*	0.66*	0.66*
X56	0.36*	0.43*	0.39*	0.46*	0.50*	0.47*	0.52*	0.43*	0.35*	0.37*
X57	-0.04	-0.02	-0.02	-0.03	-0.04	-0.05	-0.04	-0.05	-0.03	0.00
X58	0.17*	0.17*	0.19*	0.14*	0.20*	0.18*	0.15*	0.14*	0.19*	0.13*
X59	0.04	0.06	0.07	0.07	0.05	0.05	0.04	0.03	-0.02	-0.03
X60	0.05	0.02	0.07	0.01	0.03	0.05	0.07	-0.01	0.02	0.01
X61	-0.05	-0.04	0.01	-0.07	-0.01	-0.02	0.04	-0.05	-0.01	-0.07
X62	0.21*	0.23*	0.21*	0.21*	0.23*	0.19*	0.19*	0.17*	0.17*	0.13*
X63	0.05	0.06	0.06	0.05	0.06	0.10*	0.11*	0.05	0.02	0.02

ตัวแปร	X51	X52	X53	X54	X55	X56	X57	X58	X59	X60
X52	0.79*	1.00								
X53	0.68*	0.69*	1.00							
X54	0.64*	0.72*	0.77*	1.00						
X55	0.80*	0.67*	0.78*	0.78*	1.00					
X56	0.42*	0.52*	0.62*	0.61*	0.57*	1.00				
X57	-0.06	-0.05	0.04	0.03	0.03	0.15*	1.00			
X58	0.18*	0.19*	0.15*	0.15*	0.15*	0.21*	0.53*	1.00		
X59	0.00	-0.02	0.13*	0.10*	0.07	0.22*	0.54*	0.50*	1.00	
X60	0.01	-0.03	0.10*	0.09	0.08	0.16*	0.49*	0.45*	0.65*	1.00
X61	-0.04	-0.09	0.04	0.00	0.02	0.18*	0.35*	0.34*	0.49*	0.57*
X62	0.19*	0.23*	0.18*	0.17*	0.17*	0.26*	0.40*	0.77*	0.45*	0.32*
X63	0.02	0.01	0.12*	0.13*	0.09	0.22*	0.59*	0.48*	0.62*	0.44*
X64	0.06	0.05	0.15*	0.13*	0.12*	0.22*	0.47*	0.44*	0.59*	0.63*

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวแปร	X61	X62	X63	X64
X61	1.00			
X62	0.26*	1.00		
X63	0.46*	0.53*	1.00	
X64	0.41*	0.49*	0.55*	1.00

จากตาราง 10 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถาม (ตัวแปรสังเกตได้) ของแบบวัดการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ทั้งหมด จำนวน 2,016 คู่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1,796 คู่ โดยเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวก จำนวน 1,795 คู่ มีค่าระหว่าง .10 ถึง .86 และเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางลบ จำนวน 1 คู่ มีค่า -0.1 ข้อคำถาม (ตัวแปรสังเกตได้) ที่มีความสัมพันธ์กันสูงที่สุดคือ ข้อที่ 48 กับข้อที่ 49 ($r = .86^*$) และข้อคำถาม (ตัวแปรสังเกตได้) ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำที่สุดคือ ข้อที่ 54 กับข้อที่ 59 ($r = .10^*$) และมีข้อคำถามที่ไม่สัมพันธ์กัน จำนวน 220 คู่

3) ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) นำเสนอผลดังนี้

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน (n=412)

องค์ประกอบ	ข้อความถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ (b)	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน (SE)	สัมประสิทธิ์การ พยากรณ์ (R ²)
K1	X1	0.373**	0.032	0.304
	X2	0.459**	0.034	0.379
	X3	0.450**	0.032	0.446
	X4	0.505**	0.033	0.530
	X5	0.457**	0.034	0.391
	X6	0.403**	0.037	0.259
	X7	0.379**	0.037	0.271
	X8	0.427**	0.035	0.334
	X9	0.615**	0.042	0.520
	X10	0.588**	0.036	0.563
	X11	0.375**	0.034	0.276
	X12	0.397**	0.032	0.361
	X13	0.460**	0.033	0.474
	X14	0.353**	0.032	0.284
	X15	0.299**	0.031	0.229

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$\chi^2 = 65.27$, $df = 50$, $p\text{-value} = .072$, $RMSEA = .027$, $CFI = .995$

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) เท่ากับ 65.27 ที่ df เท่ากับ 50 $p\text{-value}$ เท่ากับ .072 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) มีค่าเท่ากับ .027 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ .995 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในโมเดล พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อความถามทั้ง 15 ข้อ มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่า ข้อความถามทุกข้อของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน มีความตรงเชิงโครงสร้างทุกข้อ

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู (n=412)

องค์ประกอบ	ข้อความถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ (b)	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน (SE)	สัมประสิทธิ์การ พยากรณ์ (R ²)
K2	X16	0.351**	0.029	0.322
	X17	0.465**	0.030	0.491
	X18	0.464**	0.030	0.457
	X19	0.419**	0.032	0.357
	X20	0.558**	0.031	0.588
	X21	0.503**	0.033	0.447
	X22	0.621**	0.029	0.716
	X23	0.665**	0.033	0.676
	X24	0.621**	0.030	0.694
	X25	0.610**	0.031	0.658
	X26	0.585**	0.034	0.548
	X27	0.406**	0.035	0.301
	X28	0.509**	0.034	0.435
	X29	0.423**	0.036	0.292
	X30	0.518**	0.038	0.372
	X31	0.387**	0.039	0.218
	X32	0.305**	0.039	0.147
X33	0.442**	0.040	0.263	
X34	0.369**	0.046	0.151	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$\chi^2 = 107.61$, df = 86 , p-value = .057 , RMSEA= .025 , CFI = .996

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) เท่ากับ 107.61 ที่ df เท่ากับ 86 p-value เท่ากับ .057 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) มีค่าเท่ากับ .025 ค่าดัชนีวัดระดับความ

กลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ .996 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในโมเดล พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทั้ง 19 ข้อ มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูมีความตรงเชิงโครงสร้างทุกข้อ

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน (n=412)

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ (b)	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)
K3	X35	0.614**	0.037	0.516
	X36	0.678**	0.035	0.639
	X37	0.741**	0.034	0.813
	X38	0.691**	0.033	0.740
	X39	0.590**	0.037	0.494
	X40	0.571**	0.036	0.491
	X41	0.567**	0.036	0.490
	X42	0.719**	0.033	0.767
	X43	0.592**	0.037	0.498

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$\chi^2 = 16.32$, $df = 11$, $p\text{-value} = .130$, $RMSEA = .034$, $CFI = .998$

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) เท่ากับ 16.32 ที่ df เท่ากับ 11 $p\text{-value}$ เท่ากับ .130 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) มีค่าเท่ากับ .034 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ .998 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในโมเดล พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทั้ง 9 ข้อ มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนมีความตรงเชิงโครงสร้างทุกข้อ

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข (n=412)

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ (b)	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน (SE)	สัมประสิทธิ์การ พยากรณ์ (R ²)
K4	X44	0.612**	0.035	0.563
	X45	0.657**	0.035	0.631
	X46	0.580**	0.035	0.534
	X47	0.601**	0.036	0.537
	X48	0.695**	0.032	0.761
	X49	0.733**	0.033	0.779
	X50	0.659**	0.038	0.556
	X51	0.801**	0.040	0.674
	X52	0.651**	0.032	0.679
	X53	0.668**	0.031	0.744
	X54	0.603**	0.031	0.654
X55	0.632**	0.032	0.673	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$\chi^2 = 36.26$, $df = 24$, $p\text{-value} = .052$, $RMSEA = .035$, $CFI = .998$

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) เท่ากับ 36.26 ที่ df เท่ากับ 24 $p\text{-value}$ เท่ากับ .052 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) มีค่าเท่ากับ .035 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ .998 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในโมเดล พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทั้ง 12 ข้อ มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 3 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุขมีความตรงเชิงโครงสร้างทุกข้อ

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (n=412)

องค์ประกอบ	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ (b)	ความคลาดเคลื่อน มาตรฐาน (SE)	สัมประสิทธิ์การ พยากรณ์ (R ²)
K5	X56	0.177**	0.033	0.070
	X57	0.434**	0.030	0.430
	X58	0.472**	0.038	0.336
	X59	0.535**	0.028	0.642
	X60	0.550**	0.030	0.640
	X61	0.447**	0.037	0.339
	X62	0.527**	0.037	0.436
	X63	0.534**	0.029	0.629
	X64	0.484**	0.028	0.551

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

$\chi^2 = 29.94$, $df = 20$, $p\text{-value} = .071$, $RMSEA = .035$, $CFI = .994$

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square) เท่ากับ 29.94 ที่ df เท่ากับ 20 $p\text{-value}$ เท่ากับ .071 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าดัชนีรากที่สองเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root Mean Square Error of Approximation : RMSEA) มีค่าเท่ากับ .035 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าเท่ากับ .994 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในโมเดล พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทั้ง 9 ข้อ มีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 องค์ประกอบที่ 3 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความตรงเชิงโครงสร้างทุกข้อ

2.2 ผลการหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

การหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ดำเนินการโดยคัดเลือกแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ จำนวน 64 ข้อ เพื่อไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 412 คน เพื่อนำผลมาคำนวณหาค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) มีผลการหาค่าความเที่ยง (Reliability) ดังนี้

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความความเที่ยงของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขสำหรับ
นิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามองค์ประกอบ (n=412)

องค์ประกอบ	ค่าความเที่ยง	ระดับ
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของผู้เรียน	.910	สูงมาก
องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู	.941	สูงมาก
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน	.937	สูงมาก
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข	.960	สูงมาก
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	.870	สูง

จากตาราง 16 พบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 ด้าน มีค่าความเที่ยงระหว่าง .870 - .960 ซึ่งอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิจัยและพัฒนาแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 พบว่าแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ออกแบบเครื่องมือประเมินเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำแนกออกเป็น 5 องค์ประกอบ รวม 64 ข้อ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ

องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู จำนวน 19 ข้อ

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน จำนวน 9 ข้อ

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข จำนวน 12 ข้อ

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 9 ข้อ

2. ผลการทดลองและประเมินคุณภาพด้านอำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยงของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า

2.1 แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำนวน 64 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (Discrimination : r) ที่คำนวณโดยใช้สูตร Item Total Correlation มีค่าระหว่าง 0.35 ถึง 0.84 ซึ่งมีค่าบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ($r \geq 0.325$) แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อมีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์

2.2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของข้อคำถามของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่สร้างขึ้นโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลการวัดของข้อคำถามของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 องค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมากทุกองค์ประกอบ และมีน้ำหนักองค์ประกอบของข้อคำถามทั้ง 64 ข้อ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ แสดงว่า ข้อคำถามของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ทุกข้อมีความตรงเชิงโครงสร้าง

2.3 ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามองค์ประกอบ 1 – 5 มีค่า .910 , .941 , .937 , .960 และ .870 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยวางแผนจะพัฒนาขึ้น จำแนกออกเป็น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข และองค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของหน่วยงานทางการศึกษาและนักวิชาการทางการศึกษาที่เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่มีความสุข ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ที่เสนอว่า นักเรียนที่มีความสุขในการเรียน นักเรียนจะมีความรู้สึกรักเรียน สนุกสนาน ไม่เกิดความเครียด ไม่เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน ซึ่งอาจมาจากปัจจัยจากตัวผู้เรียนเอง หรือจากสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น ตัวผู้สอนหรือบรรยากาศภายในโรงเรียน และสัมพันธภาพกับเพื่อน สอดคล้องกับแนวคิดของปราณี อ่อนศรี และสายสมร เฉลยกิตติ (2556) นักเรียนที่มีความสุขในการเรียนรู้จะเกิดความอยากรู้อยากเรียน กระตือรือร้น สนใจไขว่คว้าที่จะเรียนรู้ สนุกที่จะได้เรียนรู้ เกิดพลังที่จะทำสิ่งต่างๆ เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และจดจำในสิ่งที่เรียนรู้ได้ดี ทั้งนี้ ครูเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความสุขในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) ได้นำเสนอรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความสุข พอสรุปว่า ครูจะต้องสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเกิดความรักและศรัทธาต่อการเรียน เพราะจะช่วยให้เด็กเกิดความรัก ความสนใจต่อบทเรียน ต่อครู และผู้ร่วมเรียน การสร้างความศรัทธาจะเกิดขึ้นได้จากการเรียนบนฐานแห่งความรัก ได้แก่การสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน ครูต้องเข้าใจวิชาที่ตนจะสอน เข้าใจนักเรียน เข้าใจตนเอง รับผิดชอบต่อหน้าที่ และความรับผิดชอบ รู้สภาพของตัวเอง ครูต้องเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ว่าต้องการกำลังใจ ต้องการการยอมรับ และต้องการมีมิตรที่เชื่อใจได้ ครูต้องออกแบบบทเรียนที่สนุกและเพลิดเพลิน มีการส่งเสริมความสนใจและสร้างความผูกพัน ซึ่งครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญมากในการจูงใจให้นักเรียนรักการเรียน หากครูทุกคนรู้วิธีผูกใจนักเรียน ความเบื่อหน่าย ความเกียจคร้านต่อการเรียนจะหมดไปได้ โดยการศึกษาประวัติของนักเรียนแต่ละคน จดจำสิ่งเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน ติดตามถามข่าว ซึ่งจะให้นักเรียนมีกำลังใจที่จะทำสิ่งดีๆ ครูต้องทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ การเรียนรู้ของนักเรียนจะประสบความสำเร็จ เมื่อนักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ว่าเรียนไปเพื่ออะไร เรียนแล้วได้อะไร เรียนแล้วจะเป็นอะไร เรียนแล้วจะเป็นอย่างไร นักเรียนจะเห็นว่ามีคุณค่าต่อเมื่อสิ่งที่นักเรียนได้เรียนนั้นเป็นประโยชน์ และมีความหมายต่อตัวนักเรียนเอง นอกจากนี้ การเรียนแต่เฉพาะในห้องเรียนอาจทำให้นักเรียนรู้สึกอึดอัด ทั้งครูและนักเรียนจะรู้สึกสดชื่นและมีชีวิตชีวาขึ้น หากได้มีการออกไปนอกห้องเรียน โดยธรรมชาติ นักเรียนชอบเป็นนักค้นคว้า และชอบเสาะแสวงหาคำตอบเกี่ยวกับโลกรอบตัว หนังสือที่มหัศจรรย์และน่าทึ่งที่สุดสำหรับนักเรียน คือหนังสือธรรมชาติ ยิ่งนักเรียนชั้นเล็กๆ ที่ยังอ่านหนังสือไม่ออก นักเรียนจะเรียนรู้สรรพสิ่งต่างๆ รอบตัวด้วยความรู้สึกและด้วยจิตสัมผัส ทำให้เกิดความสุข เพลิดเพลิน และไม่รู้สึกเบื่อหน่ายต่อการเรียนรู้แบบนี้ การทำให้นักเรียนมีความมุ่งมั่น รู้จักตัวเอง รู้จุดดีและจุดด้อยของตนเอง ยอมรับสภาวะแห่งตน ไม่ดูถูกตนเองและไม่โทษคนรอบข้าง ใจกว้างและพร้อมจะปรับปรุงแก้ไข รู้จักระงับอารมณ์ มั่นใจและตั้งใจจริง ย่อมจะนำความสำเร็จในชีวิตมาให้แก่ตัวนักเรียนเอง ซึ่งจะนำไปสู่ ความภูมิใจ เห็นคุณค่าตนเอง และไม่คิดว่าชีวิตของตนเองเป็นสิ่งไร้ค่า ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนดำรงรักษามิตรจิตกับคนรอบข้าง ทั้งนี้เพราะ เมื่อนักเรียนเติบโตขึ้นมา สังคมของนักเรียนย่อมขยายวงจากในบ้าน ในครอบครัวไปสู่โรงเรียนและสังคมที่กว้างขึ้น

นักเรียนเริ่มมีความต้องการเพื่อน ต้องการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่ เป็นกลุ่ม เป็นพวก ไม่ชอบอยู่โดดเดี่ยว ครูมีส่วนทำให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการรักษาไมตรีจิตมิตรภาพต่อเพื่อนด้วยการจัดกิจกรรมที่นักเรียนได้มีส่วนร่วม นอกจากนั้น การทำให้นักเรียนมีชีวิตที่สมดุล นักเรียนรักษาสมาคมของชีวิต สามารถปรับตัวให้อยู่ในความพอเหมาะพอดี รู้ขีดจำกัดของความปรารถนาส่วนตน มีการประพฤติปฏิบัติที่ตรงตาม ไม่มากไม่น้อย มีความสำรวมไม่หลงตัวเอง และขณะเดียวกันก็ไม่ดูถูกตัวเอง ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รู้และเข้าใจธรรมชาติของชีวิตและความเป็นไปในโลก ขณะเดียวกันก็ช่วยให้นักเรียนรู้จักตัวเอง รู้ความสามารถ รู้จุดอ่อนของตัวเอง รู้จักปรับตัวและรู้วิธีแก้ปัญหาได้อย่างชาญฉลาด นักเรียนทุกคนมีสิทธิ์ได้รับความสุขทั้งทางกายและทางใจ มีโอกาสที่จะได้เรียนตามความสนใจและความถนัด จุดมุ่งหมายของการเรียนที่นักเรียนควรได้รับคือการเรียนเพื่อให้รู้ (Learn to Know) รู้ให้ชัด และรู้ให้กระจ่าง สอดคล้องกับแนวคิดของกิตยวดี บุญซื่อ และคณะ (2540) ที่เสนอว่า องค์ประกอบที่ช่วยให้นักเรียนดำเนินไปอย่างมีความสุข ประกอบด้วยแนวคิดสำคัญ 6 ประการ สรุปได้คือ นักเรียนแต่ละคนจะต้องได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์ที่มีหัวใจและสมอง นักเรียนจะต้องได้รับสิทธิ์ที่จะเป็นตัวของตัวเองที่ไม่เหมือนใคร มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความคิด มีความสนใจในสิ่งต่างๆ มีความรู้สึก รัก โกรธ เสียใจ หรือดีใจ เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ มีความสามารถเฉพาะตัว มีจุดเด่น จุดด้อยที่แตกต่างไปจากคนอื่น มีสิทธิ์ได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่ออย่างมนุษย์คนหนึ่ง ที่สำคัญที่สุดคือ นักเรียนไม่ใช่ทาสรองรับอารมณ์ของใคร นักเรียนควรจะได้มีโอกาสเลือกอนาคตของเขาเอง ผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นพ่อ แม่ ครู หรือญาติ ควรจะเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำ ไม่ใช่ผู้ออกคำสั่ง ไม่ใช่บงการการตัดสินใจเลือกการเรียนเพื่อดำเนินชีวิตของเขา ควรจะเป็นสิทธิ์โดยชอบธรรมของนักเรียน เมื่อนักเรียนแต่ละคนได้รับการยอมรับว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีหัวใจและสมองเพียงแต่อ่อนเยาว์กว่าผู้ใหญ่ทั้งหลาย นักเรียนย่อมมีความต้องการที่จะมีความสุขในชีวิต ความต้องการของนักเรียนอาจเป็นเรื่องไม่ซับซ้อน นักเรียนต้องการชีวิตที่ร่าเริง สนุกสนาน แจ่มใส ต้องการมีจิตใจที่เบิกบาน สดชื่น มีร่างกายแข็งแรง มีพลังทั้งทางกายและใจที่จะพัฒนาตนเองไปสู่ความมีศักยภาพทางการคิดและสติปัญญา มีสุขภาพจิตที่ดีและมีความหวังในชีวิต ดังนั้น ครูจะต้องมีความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อนักเรียนทุกคนอย่างทั่วถึง มีความเข้าใจในทฤษฎีแห่งพัฒนาการตามธรรมชาติของนักเรียนทุกคน ครูต้องเข้าถึงความรู้สึกละเอียดอ่อน ความคิดอันไร้ขอบเขต และความฝันอันกว้างไกลของนักเรียนแต่ละคน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สานความฝันและดำเนินไปตามความฝันนั้นจนบรรลุเป้าหมายของชีวิต ครูควรจะให้ความเอาใจใส่ต่อนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน ไม่เลือกชั้นวรรณะ ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง มีความยุติธรรม สม่ำเสมอ วางตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีอารมณ์มั่นคง สดชื่นแจ่มใส มีสำนึกในการเป็นผู้ให้ มีการเตรียมตัวเพื่อการสอนให้มีคุณภาพอยู่เสมอ มีความเสียสละและอดทน มีความมุ่งมั่นที่จะช่วยนักเรียนให้รู้จักตัวเอง รู้จักแก้ปัญหา และเรียนรู้ที่จะนำตัวเองไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองอย่างมีสติและเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม ซึ่งนักเรียนจะมีความสุขเมื่อได้เรียนกับครูที่เข้าใจเขา ร่วมคิดไปกับเขาและสามารถจูงใจให้เขาตื่นตัวไปกับบทเรียนแต่ละบท รู้สึกสนุกสนานกับกิจกรรมแต่ละขั้นตอน มีกำลังใจที่จะแสวงหาความรู้ใหม่ๆ มีการแลกเปลี่ยนกันเรียนรู้ และมีความรักต่อสิ่งที่เรียน ต่อเพื่อน ต่อครู และต่อธรรมชาติที่แวดล้อม ให้มีความศรัทธาต่อการดำรงชีวิตและให้รู้จักสร้างความหวังเพื่ออนาคตของตน ครูจะต้องทำให้นักเรียนเกิดความรักและภูมิใจในตนเอง รู้จักปรับตัวได้ทุกที่ทุกเวลา เห็นคุณค่าของชีวิตและความเป็นมนุษย์ของตน รับผิดชอบต่อหน้าที่ชีวิตอยู่ ยอมรับทั้งจุดดีและจุดด้อยของตนเอง และคิดหาวิธีปรับปรุงแก้ไข เข้าใจธรรมชาติของความเปลี่ยนแปลงและรู้วิธีปรับตนเองให้อยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้โดยไม่เสียสุขภาพจิต รู้จักเกรงใจและให้เกียรติผู้อื่น มีเหตุผลและใจกว้างพร้อมที่จะดำเนินชีวิตในบทบาทของผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ นอกจากนั้น ครูจะต้องเด็กเปิดโอกาส

ให้นักเรียนแต่ละคนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ เพื่อจะได้ค้นพบความสามารถของตนเองซึ่งซ่อนเร้นรอการพัฒนาอยู่ มีกำลังใจที่จะต่อเติมความฝันของตนให้สมบูรณ์ เปิดโอกาสให้นักเรียนเรียนเพื่อรู้อย่างลึกซึ้งและกว้างไกล (Learn to Know) เรียนให้เข้าใจและทำได้ รู้เคล็ดลับของการทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จ (Learn to Do) และเรียนจนรู้จักและเข้าใจวิถีคิดและปฏิบัติของคนในอาชีพนั้นๆ เสมือนเป็นคนที่อยู่ในอาชีพนั้นจริงๆ (Learn to Be) ทั้งยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับนั้นมาประยุกต์เข้ากับตนเองได้อย่างกลมกลืนและสร้างสรรค์ เพื่อความสุขของตนเองและคนรอบข้าง ครูจะต้องออกแบบบทเรียนให้สนุก แปลกใหม่ จูงใจให้ติดตามและเร้าใจให้อยากค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองในสิ่งที่สนใจ รู้จักคิดและพัฒนาความคิดจากความรู้ที่ได้รับ ขยายวงไปสู่ความรู้ใหม่ เกิดความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลองเพื่อให้เห็นผลที่สมจริง อยากรศึกษาให้ลึกซึ้งเพิ่มเติม เกิดความตื่นเต้นและภาคภูมิใจให้ข้อค้นพบใหม่ๆ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ และสามารถถ่ายทอดแนวความคิดเหล่านี้ให้ผู้อื่นทราบด้วยความภาคภูมิใจ รักการเรียน มีระบบในการเรียนและเห็นประโยชน์ของการเรียนซึ่งไม่ได้การขีดวงจำกัดอยู่แต่ในห้องเรียน แต่อาจสัมพันธ์กับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความเป็นไปในชีวิต และปรากฏการณ์ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น นอกจากนี้ สิ่งนี้นักเรียนเรียนรู้จะต้องสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้ ไม่จำกัดเฉพาะอยู่ในบทเรียน แต่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตความเป็นจริง เกิดประโยชน์และมีความหมายต่อตัวนักเรียนเอง ทั้งยังสามารถพยากรณ์ คาดคะเน หรือตั้งข้อสันนิษฐานต่างๆ อันจะนำไปสู่การค้นคว้าเพื่อพิสูจน์ความเป็นจริง รู้จักสืบเสาะหาคำตอบ ข้อสงสัยต่างๆ จากแหล่งวิทยาการ รู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์หรือสภาพการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผล มีความคิดเป็นของตนเอง มีจุดยืนที่แน่นอน และมีความเชื่อมั่นในตนเองพอที่จะไม่ตกเป็นเครื่องมือของใคร หรือเป็นเหยื่อคำหลอกลวงจากผู้ที่ไม่ประสงค์ดี รู้วิธีดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าและสามารถให้ความช่วยเหลือ และแนะนำผู้อื่นได้เมื่อเขาโตขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของปรีศณี จีรวงศ์รุ่งเรือง (2542) ที่เสนอว่า องค์ประกอบที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย การจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีทั้งทางกายภาพ ได้แก่ ในโรงเรียน ห้องเรียน นอกโรงเรียน และนอกห้องเรียน รวมถึงบรรยากาศทางสังคม ได้แก่ สัมพันธภาพกับเพื่อนและครู ครูจะต้องออกแบบการเรียนการสอนที่เปิดกว้างให้อิสระในด้านการคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมจินตนาการของนักเรียน นักเรียนได้รับโอกาสให้ทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่มร่วมกับเพื่อนๆ มีโอกาสเรียนรู้ร่วมกัน ก่อให้เกิดความรัก สามัคคี และนำไปสู่การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เกิดสังคมเล็กๆ ที่มีความสุข ครูต้องรู้จักธรรมชาติของเด็ก รู้จักความถนัด จัดแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในทุกสถานที่ ทุกเวลา การเรียนไม่จำกัดเฉพาะในห้องเรียน บทเรียนมีความสุขและแปลกใหม่ และครูมีความเมตตา จริงใจ และอ่อนโยนต่อนักเรียนทุกคนอย่างแท้จริง (วิเศษ ชินวงศ์, 2544 ; ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์, 2544 ; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 และวิจารณ์ พานิช, 2555)

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Item – Objective Congruence) มีค่า 1.00 ทุกข้อ ซึ่งผ่านเกณฑ์ครบทุกข้อ แสดงว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีความตรงเชิงเนื้อหา และข้อคำถามทั้งหมดในแต่ละองค์ประกอบยังผ่านการประเมินคุณภาพโดยการอ่าน และการตรวจแก้ไข โดยผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นคณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา และเป็นศึกษานิเทศก์ (รายชื่อในภาคผนวก) แสดงให้เห็นว่า แบบประเมินที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องตามแนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการและองค์การต่างๆ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544) กิตติยวดี บุญชื้อ และคณะ (2540) ปรีศณี จีรวงศ์

รุ่งเรือง (2542) วิเศษ ชินวงศ์ (2544) ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540) และวิจารณ์ พานิช (2555) นอกจากนั้น เมื่อนำแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 5 องค์ประกอบ รวม 64 ข้อ ไปทดลองใช้กับนิสิตครูในคณะศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 2 แห่ง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 สถาบันละ 20 คน รวม 40 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และนำข้อมูลมาหาค่าอำนาจจำแนกพบว่า ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination: r) ที่คำนวณโดยใช้สูตร Item Total Correlation มีค่าระหว่าง 0.35 ถึง 0.84 ซึ่งมีค่าบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ แสดงว่า ข้อคำถามทุกข้อมีอำนาจจำแนกตามเกณฑ์ นอกจากนั้น ผู้วิจัยยังนำแบบประเมินไปทดลองใช้กับนิสิต/นักศึกษาครู คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร และคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ปีการศึกษา 2559 ชั้นปี 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 412 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อหาความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) และหาค่าความเที่ยง (Reliability) พบว่า ข้อคำถามของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีความตรงเชิงโครงสร้างทุกข้อ และผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามองค์ประกอบ 1 – 5 มีค่า .910, .941, .937, .960 และ .870 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก แสดงให้เห็นว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 เป็นแบบประเมินที่มีคุณภาพทั้งด้านความตรงเชิงเนื้อหา อำนาจจำแนก ความตรงเชิงโครงสร้าง และความเที่ยง สามารถนำไปใช้วัดและประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยสร้างแบบประเมินตามขั้นตอนการออกแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนตามแนวคิดของสมถวิล วิจิตรวรรณ (2551) ได้แก่ ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ปรัชญาของการจัดการเรียนรู้ว่าประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญอะไรบ้าง และทำให้อยู่ในรูปของพฤติกรรมที่จะสามารถวัดได้อย่างชัดเจน มีการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ต้องการประเมิน และกำหนดจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อพัฒนาปรับปรุง จากนั้นมีการออกแบบการประเมิน โดยสร้างเครื่องมือประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับที่มีความสอดคล้องกับวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความหลากหลาย เช่น ใช้ประเมินตนเองสำหรับนิสิตครู หรือให้ผู้อื่นเป็นผู้ประเมิน เช่น เพื่อน อาจารย์ ผู้ปกครอง เป็นต้น โดยจุดมุ่งหมายของการประเมินเป็นตัวกำหนดวิธีการและเครื่องมือการประเมินอย่างเหมาะสม มีการจัดทำกรอบการประเมินทำให้เห็นภาพของการประเมินได้ชัดเจนและครอบคลุม ทำให้ทราบว่าองค์ประกอบในแต่ละด้านใช้วิธีการและเครื่องมือใด เก็บข้อมูลจากใคร ใช้เกณฑ์ตัดสินอย่างไร นอกจากนั้น เมื่อทำการวิเคราะห์ผลการประเมินเสร็จแล้วก็สามารถจัดทำรายงานและนำเสนอผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม จึงเป็นแบบประเมินที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และเป็นประเมินที่มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการประเมิน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่ทำให้ได้แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ สามารถนำไปใช้วัดและประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขในศตวรรษที่ 21 ของนิสิต/นักศึกษาครูที่กำลังศึกษาอยู่และกำลังจะออกไปทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การประเมินจะสามารถให้สารสนเทศแก่ผู้ประเมินและผู้รับการประเมินเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาปรับปรุงทักษะจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น หากสถาบันผลิตครูหรือนักวิจัยที่สนใจจะนำแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ฉบับนี้ไปใช้ ควรทำการศึกษาแนวคิดและวิธีการใช้แบบประเมินนี้ จากคู่มือการใช้แบบประเมินอย่างละเอียด เพื่อจะสามารถใช้แบบประเมินนี้ได้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ควรมีการนำแนวคิดและวิธีดำเนินการจากการวิจัยครั้งนี้ไปปรับประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบประเมินตัวแปรทางจิตวิทยาอื่น ๆ ที่มีความน่าสนใจและมีความสำคัญต่อการผลิตครู ได้แก่ แบบประเมินทักษะการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับนิสิตครู แบบประเมินทักษะการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สำหรับนิสิตครู แบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นต้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. เอกสารชุด
แนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ: การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กิตติยวดี บุญชื่อและคณะ. (2540). **การเรียนรู้ที่มีความสุขการปฏิรูปการเรียนรู้ตามแนวคิด
5 ทฤษฎี**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- จรรยารัตน์ ขวัญรัมย์. (2545). **ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ: การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ กระบวนการกลุ่มเล่นและเรียนคณิตศาสตร์ให้มีความสุข**.
กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- จรัส นองมาก. (2547). **การสอนที่ให้ผู้เรียน เรียนอย่างมีความสุข**. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2558,
จาก <http://www.ttc.ac.th/text/text.html>.
- จันทร์ชลี มาพุทธ (2545). **รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอนของ
อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ตามกรอบการประกันคุณภาพของ
ทบวงมหาวิทยาลัย**. ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา
- จิราพร นพแก้ว. (2553). **การพัฒนาแบบประเมินความมีอิสรภาพของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 11(1) 1-8.**
- ดิเรก พรสีมา. (2543). **ปฏิรูปการศึกษาไทย**. กรุงเทพมหานคร: ส. รุ่งทิพย์ออฟเซ็ท.
- ดวงใจ สีเขียว. (2549). **การพัฒนากระบวนการประเมินนิสิต/นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
ตามแนวคิดการประเมินแบบ 360 องศา โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสรุปอ้างอิง**.
วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก พรสีมา. (2554). **แนวทางการพัฒนาวิชาชีพครู**. (เอกสารอัดสำเนา).
- ทิตนา แคมมณี. (2547). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
(พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- นันทนา แซ่ลี, องอาจ นัยพัฒน์, สุนันท์ ศลโกสม. (2553). **การพัฒนาแบบประเมินการสอนระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศิลปากร. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย. 31(2).**
- บวร เทศารินทร์. (2549). **การศึกษา: นานาวิธีสอน**. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2558, จาก
<http://www.sobkroo.com>
- บันลือศักดิ์ จำนง. (2544). **รายงานการวิจัยการศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับศักยภาพของเด็กไทย.
สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 3. เอกสารอัดสำเนา.**
- ปกรณ์ ประจันบาน. (2552). **ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Research Methodology in
Social Science)**. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ปกรณ์ ประจันบาน. (2553). **โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย**. สืบค้นเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม
2557 จาก <http://www.tps.ac.th/~panya/src/dataanalysis1/index.htm>

- ปฐมพร สีหะวงษ์, อรุณช ศรีสะอาด, อัมพรอนันต์ พินิจวัฒนา (2557). การพัฒนาแบบประเมินตนเอง
ในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูตามมาตรฐานของคุรุสภา **วารสารการวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม** ปีที่ 20 ฉบับที่ 1 (ก.ค. 2557) หน้า 134 – 150
- ปรีศณี จีรวงศ์รุ่งเรือง. (2542). การเรียนรู้อย่างมีความสุข. **เทคโนโลยี-ทัพบก** ฉ.2 (มิ.ย.-ต.ค. 2542):
28-32.
- ปราณี อ่อนศรีและสายสมร เฉลยกิตติ. (2556). การจัดการเรียนรู้ทางการพยาบาลเพื่อสร้างความสุข:
บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน. **วารสารพยาบาลทหารบก**. ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 (ม.ค. - เม.ย.)
- บุญชูธรรม์ เต็มชัย. (2546). การพัฒนาแบบประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษา
วิชาชีพครู. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. ครุศาสตร์ (การวัดและประเมินผลการศึกษา)
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. บัณฑิตวิทยาลัย.
- พระคำภา มณีวงศ์. (2548). การพัฒนางานวิชาการด้านการเรียนการสอนของครูโรงเรียน
**มัธยมศึกษาสมบูรณ์ธาตุหลวง สังกัดแผนกศึกษาประจำนครหลวงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว**. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต บริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2550). **ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะศาสนา
ประจำชาติ**. กรุงเทพฯ: บริษัทสหธรรมกิจ.
- รัชนีวรรณ สงชู. (2544). การพัฒนาแบบประเมินตนเองด้านการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐาน
ระดับคุณภาพ สำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา** (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วาทัญญู ขลิบเงิน, มาเรียม นิลพันธุ์. (2555). การพัฒนาแบบจำลองการดูแลให้คำปรึกษาผสมผสาน
**เทคโนโลยีสื่อสังคมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นครูสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู**. **วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย**. 7(1) มกราคม – มิถุนายน.
- วราภรณ์ สามโกเศศ และคณะ. (2553). **ข้อเสนอระบบการศึกษาทางเลือกที่เหมาะสมกับสุข
ภาวะคนไทย**. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิถีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-
สฤษดิ์วงศ์
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). **พลังเรียนรู้ในกระบวนทัศน์ใหม่**. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิเศษ ชินวงศ์. (2544). การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ. **วารสารวิชาการ**. 4,10 (ตุลาคม)
: 27-33.
- ศักดิ์สิทธิ์ สีหลวงเพชร. (2544). **ผลการประยุกต์ใช้รูปแบบการสอนการเรียนรู้อย่างมีความสุขใน
การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- คันสนีย์ ฉัตรคุปต์และคณะ (2544). การเรียนรู้อย่างมีความสุข: สารเคมีในสมองกับความสุขในการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊ก.
- สถิติตความเครียด. (8 พฤศจิกายน 2552). มติชนรายวัน. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2557, จาก <http://www.lopburi.m-society.go.th/document/strategic4year.doc>
- สังคม คุณคุณากรสกุล. (9 กันยายน 2552). ผู้จัดการออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 30 สิงหาคม 2557 จาก <http://www.212cafe.com/freewebboard/view.php?user=santi&id=117>.
- สายสมร โลหะกิจ. (2546). การศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์โดยวิธีการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์). วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน: บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). “ร่วมปฏิรูปการเรียนรู้กับครูต้นแบบ” การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การสอนแบบ “ร่วมกันสร้างความรู้และเรียนรู้อย่างมีความสุข” กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). ทฤษฎีการเรียนรู้อย่างมีความสุข. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: สหภาพสื่อการพิมพ์
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2542). ทำไมต้องปฏิรูปการเรียนรู้. วารสารครุศาสตร์. 1 – 6.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2543). 21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อภิชัย มงคล และคณะ. (2545). การศึกษาดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย. การสัมมนาในระดับวิทยาแห่งชาติ ครั้งที่ 15. (22 – 24 พฤษภาคม 2545) นนทบุรี : กองระดับวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- อมรรัตน์ ทรรศนียากร. (2545). การพัฒนาตัวบ่งชี้การส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและสถิติการศึกษา. เชียงใหม่: บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- Gable, Robert K. (1986). *Instrument development in the affective domain*. Boston, MA: Kluwer-Nijhoff.
- Hanushek and Rivkin. (2010). *The Distribution of Teacher Quality and Implications*
- McKinsey. (2007). *McKinsey Report on Education*. (2014, March 1). Retrieved from <http://www.mckinsey.com>.
- Nunnally J C. (1967). *Psychometric theory*. New York: McGraw Hill, 1967, 640 p. [University of Chicago, Chicago, IL]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รายนามผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและนิยามเชิงปฏิบัติการของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 จำนวน 5 คน

- 1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สำราญ มีแจ่ม
ตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ รองศาสตราจารย์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
- 1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย
ตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ รองศาสตราจารย์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
- 1.3 ดร.กาญจนมาโนชญ์ ขุนกอง
ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ ระดับ ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก
- 1.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพิชญา โคทวิ
ตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์
- 1.5 รองศาสตราจารย์ ดร.วาริรัตน์ แก้วอุไร
ตำแหน่ง อาจารย์ ระดับ รองศาสตราจารย์
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก

ภาคผนวก ข

**แบบประเมินความสอดคล้องของนิยามศัพท์เฉพาะกับรายการคำถาม
ของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21**

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของรายการคำถามแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณานิยามศัพท์ขององค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ให้ และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับรายการคำถาม โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องผลการประเมิน ตามรายการประเมินดังต่อไปนี้

ช่อง +1 เมื่อท่าน**แน่ใจ**ว่า รายการคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ**มีความสอดคล้องกัน**

ช่อง 0 เมื่อท่าน**ไม่แน่ใจ**ว่า รายการคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่

ช่อง -1 เมื่อท่าน**แน่ใจ**ว่า รายการคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ**ไม่สอดคล้องกัน**

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

คณะผู้วิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถของ นิสิตครู ในการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีความรู้สึกรักเรียน สนุก ไม่เกิดความเครียด หรือ เกิดความเบื่อหน่ายต่อการเรียนซึ่งอาจมาจากปัจจัยจากตัวผู้เรียนเอง หรือจากสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ โดยครู จะต้องใส่ใจ เอาใจใส่ศิษย์ มีทักษะในการจุดไฟในใจศิษย์ ให้สนุกสนานกับการเรียนรู้ หรือให้การเรียนรู้สนุก และกระตุ้นให้อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง เครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มี ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 1 ฉบับ จำแนกออกเป็น 5 องค์ประกอบ รวม 64 ข้อ

องค์ประกอบของแบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 หมายถึง องค์ประกอบของการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 15 ข้อคำถาม องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 19 ข้อคำถาม องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 9 ข้อคำถาม องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่มีความสุข ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 12 ข้อคำถาม และองค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 9 ข้อคำถาม รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 64 ข้อคำถาม สำหรับใช้ประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนิสิต ครูในศตวรรษที่ 21

องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน หมายถึง การที่นักเรียนที่รับการ จัดการเรียนรู้ที่มีความสุขจากครูแล้ว นักเรียนเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตัวเอง รักและศรัทธาเชื่อมั่น ในตนเอง เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่มั่นคงที่จะเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย ฝึกฝน ตนเองอย่างสม่ำเสมอ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม มีการจดบันทึกอย่างเป็นประจำ รู้จักปรับตัวได้เข้า สถานการณ์และโอกาส หมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความรักและศรัทธาเชื่อมั่นในตัวครูผู้สอน ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนักเรียนมีความพร้อมและมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนา ตนเองต่อไปตลอดชีวิต

องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู หมายถึง ครู (นิสิตครู/นักศึกษาครู)ที่สามารถจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขจะต้องเป็นคนที่มีแสวงหาความรู้อยู่เสมอ หมั่น ฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อมาถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ให้แก่นักเรียนอย่างเต็มที่ มีความรัก เมตตา จริงใจ และใส่ใจต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง รู้จักธรรมชาติและตัวตนของนักเรียน ค้นหาจุดเด่นและจุด ด้อยของนักเรียน เพื่อหาแนวทางลดจุดด้อยและเสริมจุดเด่นให้แก่ นักเรียน ป้อนคำถามและกระตุ้นให้ นักเรียนได้ใช้ความคิดและหาค้นหาคำตอบอยู่เสมอ ความรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีจิตวิญญาณความเป็นครู จัดหา ผลิต และใช้สื่อการเรียนรู้ อยู่เสมอ เตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน ใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล กระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ แทนการบอกคำตอบ จัด กิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียนเพื่อช่วยเอื้ออำนวยให้นักเรียนบรรลุ

จุดประสงค์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้เดิมของนักเรียน เปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย จัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความเป็นจริงของชีวิต เอาใจใส่ต่อศิษย์ จุดไฟในใจหรือสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิษย์ และกระตุ้นให้ศิษย์อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต ยินดีเปลี่ยนแปลงตนเองในทุกๆเรื่อง เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียนและมุ่งมั่นพัฒนา นักเรียนเพื่อเตรียมการให้นักเรียนออกไปทำงานหรือประกอบสัมมาชีพที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน หมายถึง ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)จะต้องจัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อให้ส่งเสริมความมีวินัย การรักษาสีสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ที่ดี จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มีแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเพียงพอสำหรับการสืบค้นที่สามารถตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน จัดห้องเรียนให้สามารถรองรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติและความเป็นจริง หรือจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนหรือนอกสถานที่เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงมากที่สุด จัดห้องเรียนให้มีบริเวณเพียงพอต่อการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย ดนตรีหรือศิลปะ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและผสมผสานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย เป็นกันเอง ทั้งครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาจากการดำรงชีวิต จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เครียด ไม่เกิดความวิตกกังวล จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตร ไร้วางใจ และเป็นที่ยิ่งซึ่งกันและกัน และจัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน ไม่แข่งขัน ไม่ชิงดีชิงเด่นกัน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเอง และเรียนรู้ร่วมกับครูได้

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข หมายถึง ครู (นิสิตครู/นักศึกษาครู) จะต้องออกแบบบทเรียนให้สนุกสนาน แปลกใหม่ น่าสนใจ จูงใจให้เกิดการติดตาม บทเรียนมีความสอดคล้องหรือสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน สารและกระบวนการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว บทเรียนมีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากและสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชานั้นๆ ออกแบบให้ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ตามบทเรียนมุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดแบบต่างๆ ของนักเรียน ออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อทำให้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่เข้าใจความสนใจ สอดคล้องกับความสามารถ ตรงตามเป้าหมาย มีระดับความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัย และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ เลือกใช้สื่อการเรียนที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความเป็นจริงทางสังคมในขณะนั้น เลือกใช้สื่อการเรียนที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือกระทำ แก้ปัญหา และใช้กระบวนการคิด เลือกใช้สื่อที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เช่น เกม ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้ของตนเอง เช่น เอกสารประกอบการเรียน ฯลฯ

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ หมายถึง ครู (นิสิตครู/นักศึกษาครู) สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนเป็นสำคัญ ลดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อตัดสินคุณค่าให้น้อยลงมากที่สุด เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เชื่อมโยงกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้เกิดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียน มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจนและแจ้งให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ นักเรียนวางแผนการเรียนรู้ล่วงหน้า และสามารถสร้างความท้าทาย กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในรูปของพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถแสดงออกได้ สังเกตได้ วัดและประเมินได้ หรือผลงานที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้จริงตามความสามารถ โดยครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ด้านทักษะ ด้านจิตพิสัยและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการประเมินผลตามสภาพจริงจากการสังเกตพฤติกรรม การนำเสนองาน การอภิปราย การตอบคำถาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน การสะท้อนความคิด และการตรวจผลงานที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการประเมินใหม่ เมื่อผลการประเมินเดิมยังไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนและนักเรียนต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อลดความเครียดจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และครูกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถเต็มศักยภาพในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกครั้ง สะท้อนผลการประเมินการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ผลการประเมินวางแผนพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ นำเสนอผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งชั้นในภาพรวม เพื่อป้องกันผลกระทบย้อนกลับทางด้านจิตใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล และกระประเมินผลการเรียนรู้หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้จะต้องสะท้อนการนำความรู้ความสามารถของนักเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู

รายการคำถาม	ผลการประเมิน		
	+1	0	-1
ข้อที่ 16 ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)เป็นคนที่แสวงหาความรู้อยู่เสมอ			
ข้อที่ 17 ครูหมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อมาถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ให้แก่นักเรียนอย่างเต็มที่			
ข้อที่ 18 ครูมีความรัก เมตตา จริงใจ และใส่ใจต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง			
ข้อที่ 19 ครูรู้จักธรรมชาติและตัวตนของนักเรียน			
ข้อที่ 20 ครูค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน เพื่อหาแนวทางลดจุดด้อยและเสริมจุดเด่นให้แก่นักเรียน			
ข้อที่ 21 ครูป้อนคำถามและกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดและหาค้นหาคำตอบอยู่เสมอ			
ข้อที่ 22 ครูมีความรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
ข้อที่ 23 ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีจิตวิญญาณความเป็นครู			
ข้อที่ 24 ครูจัดหา ผลิต และใช้สื่อการเรียนรู้อยู่เสมอ			
ข้อที่ 25 ครูมีการเตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน เช่น จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทดลองจัดการเรียนรู้ หรือฝึกซ้อมการทำกิจกรรมเพื่อประเมินจุดอ่อนด้านเวลาและกิจกรรม			
ข้อที่ 26 ครูใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ โดยโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล			
ข้อที่ 27 ครูกระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ แทนการบอกคำตอบ			
ข้อที่ 28 ครูจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียนเพื่อช่วยเอื้ออำนวยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้			
ข้อที่ 29 ครูจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้เดิมของนักเรียน			
ข้อที่ 30 ครูเปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย			
ข้อที่ 31 ครูจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความเป็นจริงของชีวิต			
ข้อที่ 32 ครูเอาใจใส่ต่อศิษย์ จุดไฟในใจหรือสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิษย์ และกระตุ้นให้ศิษย์อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต			
ข้อที่ 33 ครูยินดีเปลี่ยนแปลงตนเองในทุกๆเรื่อง เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของนักเรียน			

องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน

รายการคำถาม	ผลการประเมิน		
	+1	0	-1
ข้อที่ 35 จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อให้ส่งเสริมความมีวินัย การรักษาสสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ที่ดี			
ข้อที่ 36 จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มีแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเพียงพอสำหรับการสืบค้นที่สามารถตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน			
ข้อที่ 37 จัดห้องเรียนให้สามารถรองรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติและความเป็นจริง หรือจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนหรือนอกสถานที่เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงมากที่สุด			
ข้อที่ 38 จัดห้องเรียนให้มีบริเวณเพียงพอต่อการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย ดนตรีหรือศิลปะ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและผสมผสานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข			
ข้อที่ 39 จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย เป็นกันเอง ทั้งครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน			
ข้อที่ 40 จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาจากการดำรงชีวิต			
ข้อที่ 41 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เครียด ไม่เกิดความวิตกกังวล			
ข้อที่ 42 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตร ไว้วางใจและเป็นที่ยอมรับซึ่งกันและกัน			
ข้อที่ 43 จัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน ไม่แข่งขัน ไม่ชิงดีชิงเด่นกัน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเอง และเรียนรู้ร่วมกับครูได้			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข

รายการคำถาม	ผลการประเมิน		
	+1	0	-1
ข้อที่ 44 ครูออกแบบบทเรียนให้สนุกสนาน แปลกใหม่ น่าสนใจ จูงใจให้เกิดการติดตาม			
ข้อที่ 45 ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องหรือสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน			
ข้อที่ 46 ครูออกแบบสาระและกระบวนการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว			
ข้อที่ 47 ครูออกแบบบทเรียนให้มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายากและสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชานั้นๆ			
ข้อที่ 48 ครูออกแบบให้ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ตามบทเรียนมุ่งพัฒนาและส่งเสริมกระบวนการคิดแบบต่างๆ ของนักเรียน			
ข้อที่ 49 ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตจริงได้			
ข้อที่ 50 ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อทำให้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ			
ข้อที่ 51 ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่สร้างความสนใจ สอดคล้องกับความสามารถ ตรงตามเป้าหมาย มีระดับความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัย และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้			
ข้อที่ 52 เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความเป็นจริงทางสังคมในขณะนั้น			
ข้อที่ 53 เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือกระทำ แก้ปัญหา และใช้กระบวนการคิด			
ข้อที่ 54 เลือกใช้สื่อที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เช่น เกม ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข			
ข้อที่ 55 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้ของตนเอง เช่น เอกสารประกอบการเรียน ฯลฯ			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

รายการคำถาม	ผลการประเมิน		
	+1	0	-1
ข้อที่ 56 กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ลดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อตัดสินคุณค่าให้น้อยลงมากที่สุด เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน			
ข้อที่ 57 เชื่อมโยงกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้เกิดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน			
ข้อที่ 58 มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจนและแจ้งให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ล่วงหน้า และสามารถสร้างความท้าทาย			
ข้อที่ 59 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในรูปของพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถแสดงออกได้ สังเกตได้ วัดและประเมินได้ หรือผลงานที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้จริงตามความสามารถ โดยครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ด้านทักษะ ด้านจิตพิสัย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์			
ข้อที่ 60 มีการประเมินผลตามสภาพจริงจากการสังเกตพฤติกรรม การนำเสนองาน การอภิปราย การตอบคำถาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน การสะท้อนความคิด และการตรวจผลงานที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงของผู้เรียน			
ข้อที่ 61 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการประเมินใหม่ เมื่อผลการประเมินเดิมยังไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนและผู้เรียนต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อลดความเครียดจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และครูกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถเต็มศักยภาพในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกครั้ง			
ข้อที่ 62 สะท้อนผลการประเมินการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ผลการประเมินวางแผนการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ			
ข้อที่ 63 นำเสนอผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งชั้นในภาพรวม เพื่อป้องกันผลกระทบย้อนกลับทางด้านจิตใจของผู้เรียนเป็นรายบุคคล			
ข้อที่ 64 กระประเมินผลการเรียนรู้หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้จะต้องสะท้อนการนำความรู้ความสามารถของผู้เรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

ภาคผนวก ค

คู่มือการใช้
แบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข
ของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

ลภัสสรดา จูเมฆา
ปกรณ์ ประจันบาน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
เอกสารสงวนสิทธิ์

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 (ฉบับสมบูรณ์)

บทนำ

คนที่มีความสุขคือคนที่อยู่อย่างพอเพียง มีการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมไทยได้อย่างมีความสุข แต่ในปัจจุบันจะพบว่าการเรียนเป็นความทุกข์ เพราะการเรียนยาก ไม่สนุก น่าเบื่อ ทำให้คนเกลียดการศึกษา เนื่องจากเนื้อหาที่เรียนไม่สอดคล้องกับความจริงในชีวิตประจำวันของเด็ก เด็กจำใจต้องเรียนรู้สิ่งที่เป็นเรื่องไกลตัว ต้องสร้างจินตนาการด้วยความยากลำบากและมีความทุกข์เพราะต้องท่องจำตลอดเวลา ความทุกข์จากการเรียนทำให้เด็กมีเจตคติต่อการเรียนไปในทางลบ มองว่าการเรียนไม่ใช่เรื่องสนุก ไม่มีความสุข ไม่น่าเรียน และยิ่งการสอบเข้าในทุกระดับต้องเน้นเฉพาะความจำ ก็ยิ่งเพิ่มความเครียดให้เด็กมากขึ้นจนเกิดวิกฤตเกี่ยวกับผู้เรียนและนับวันปัญหาเหล่านั้นจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น (รุ่ง แก้วแดง, 2542, หน้า 2) ผลจากความเครียดในการเรียน พบว่า ในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา มีนักศึกษาฆ่าตัวตายทั้งสิ้น 66 คน และฆ่าตัวตายสำเร็จ 61 คน คิดเป็นร้อยละ 92.42 และสาเหตุการฆ่าตัวตายส่วนใหญ่มาจากเรื่องความรัก – ชู้สาว ร้อยละ 42.42 รองลงมา คือความเครียดเรื่องการเรียนและค่าเล่าเรียนร้อยละ 33.33 นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ทำร้ายตนเองเป็นผู้หญิงมากกว่าชาย ส่วนใหญ่อยู่ในวัยรุ่นและหนุ่มสาวมากที่สุดในกลุ่มอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 22 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 20 และอายุ 25-29 ปี ร้อยละ 17 ในจำนวนนี้ ร้อยละ 38 เป็นผู้ใช้แรงงาน รองลงมาเป็นนักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 17 และไม่มีอาชีพ ร้อยละ 12 (สถิติความเครียด, 2552, หน้า 8) และข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ทำการวิจัยร่วมกับอาจารย์นิดาสำรวจจากนักเรียนกว่า 2 แสนคนทั่วประเทศ ระบุเด็กในกลุ่มเสี่ยง 13 -18 ปี มีความรู้สึกซึมเศร้าต่อเนื่องทุกวันเป็นสัปดาห์มากที่สุดที่หนองคาย ร้อยละ 46.7 ส่วนที่ซึมเศร้าจนคิดฆ่าตัวตายมากที่สุดคือที่ภูเก็ต นอกจากนี้ นายสังคม คุณคณากรสกุล สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) กล่าวต่อว่า พฤติกรรมความเครียด พบว่า นักเรียนมีความรู้สึกซึมเศร้า โดย 2 ใน 5 ซึมเศร้าต่อเนื่องทุกวันเป็นสัปดาห์ ยิ่งเรียนสูงยิ่งซึมเศร้ามากขึ้น (สังคม คุณคณากรสกุล, 2552, หน้า 1) จะเห็นได้ว่าปัญหาที่กล่าวมาเป็นเพราะผู้เรียนไม่มีความสุข อันเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ของครูที่ไม่ก่อให้เกิดความสุขในการเรียนของผู้เรียน

ดังนั้น ครูจึงเป็นผู้ที่มีความหมายและปัจจัยสำคัญมากที่สุดในห้องเรียน ซึ่งจะเป็นผู้ที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความสุข นั่นคือ ครูจะต้องมีทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุข เพื่อให้เกิดความความสุขในการเรียนรู้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนของตนด้วย ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีความหมาย เป็นประโยชน์โดยตรงต่อผู้เรียน และผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญในระดับโรงเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมากที่สุด และครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษา เพราะคุณภาพของผู้เรียนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู (McKinsey, 2007; วรากรณ์ สามโกเศศ, 2553; ดิเรก พรสีมา, 2554) อย่างไรก็ตาม การพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขจำเป็นจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวัดและประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของครูที่มีความถูกต้องน่าเชื่อถือเสียก่อนจึงจะทำให้กระบวนการพัฒนาครูมีประสิทธิภาพ แต่เนื่องจากในปัจจุบันยังไม่มีเครื่องมือวัดและประเมินการ

จัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของครู ประกอบกับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องกับนิสิตนักศึกษาครูในสถาบันผลิตครูทุกแห่ง ดังนั้น หากมีเครื่องมือวัดและประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของครูนำไปใช้วัดและประเมินผลการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้สำหรับนิสิตนักศึกษาครู ก็จะทำให้สถาบันผลิตครูมีสารสนเทศเกี่ยวกับทักษะการจัดการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาครูว่า สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ได้จริงหรือไม่ ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษาครูที่จะก้าวต่อไปเป็นครูในอนาคต ก็จะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ รวมทั้งเป็นผู้สร้างสรรค์ภูมิปัญญา และปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม ให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ สติปัญญา ร่างกายและจิตใจ และข้อสำคัญคือ มีความสุขในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสร้างแบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขสำหรับนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาให้มีคุณภาพได้มาตรฐานที่สามารถประเมินการจัดการเรียนรู้ของได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพราะข้อมูลที่เกิดจากการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถ นำไปใช้ได้อย่างเป็นประโยชน์ ตรงตามเป้าหมายและคุ้มค่าต่อการพัฒนาวิชาชีพครูต่อไป

จุดมุ่งหมายของแบบประเมิน

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ชุดนี้ถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนิสิตครูให้มีประสิทธิภาพ

กลุ่มเป้าหมาย

นิสิต/นักศึกษาที่กำลังเรียนอยู่ในคณะศึกษาศาสตร์ / ครุศาสตร์ เพื่อสำเร็จการศึกษาและออกไปประกอบวิชาชีพครู

วิธีการใช้แบบประเมิน

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ชุดนี้มีขั้นตอนการใช้งาน ดังต่อไปนี้

1. อ่านคำชี้แจงวิธีการใช้แบบประเมินอย่างละเอียด
2. แบบประเมินฉบับนี้ออกแบบมาเพื่อให้ผู้ใช้นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้นิสิต/นักศึกษาครูประเมินตนเองจากพฤติกรรมตามปกติที่เคยปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้อาจนำแบบประเมินนี้ไปปรับใช้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการอื่น เช่น ให้เพื่อน อาจารย์ ผู้ปกครอง ฯลฯ เป็นผู้ประเมินร่วมด้วยก็ได้ หรือจะนำแบบประเมินนี้ไปใช้ร่วมกับการสังเกตพฤติกรรมของนิสิต/นักศึกษาครูอย่างใกล้ชิดก็สามารถทำได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์และดุลยพินิจของผู้ใช้
3. หากมีการนำแบบประเมินนี้ไปใช้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการหลายวิธี เช่น ให้นิสิต/นักศึกษาครูประเมินตนเอง ร่วมกับให้อาจารย์และผู้ปกครอง ผู้ใช้ควรนำคะแนนจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มา

คำนวณหาค่าเฉลี่ยรวมเสียก่อน แล้วจึงนำค่าเฉลี่ยรวมนั้นไปเทียบกับเกณฑ์ที่จัดไว้เพื่อแปลผลการประเมินต่อไป

4. ผลการประเมินจากแบบประเมินฉบับนี้ ควรใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของนิสิต/นักศึกษาครู ไม่ควรนำไปใช้ในการตัดสินคุณค่า เพราะอาจทำให้ผลการประเมินตนเองของนิสิต/นักศึกษาครูมีความลำเอียง และควรแจ้งเป้าหมายของการประเมินนี้ให้นิสิต/นักศึกษาครูทราบก่อนการประเมินทุกครั้ง

วิธีการตรวจให้คะแนน

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 ชุดนี้มีวิธีการตรวจให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน 1 คะแนน เมื่อผู้ให้ข้อมูลกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ 1 ซึ่งหมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นน้อยที่สุด หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นแบบนานๆ ครั้ง หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นน้อยกว่าร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

ให้คะแนน 2 คะแนน เมื่อผู้ให้ข้อมูลกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ 2 ซึ่งหมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นน้อย หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นเพียงบางครั้ง หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นระหว่างร้อยละ 20 - 39 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

ให้คะแนน 3 คะแนน เมื่อผู้ให้ข้อมูลกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ 3 ซึ่งหมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นปานกลาง หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นแต่ไม่สม่ำเสมอ ปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้าง สลับกันไปมา หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นระหว่างร้อยละ 40 - 59 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

ให้คะแนน 4 คะแนน เมื่อผู้ให้ข้อมูลกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ 4 ซึ่งหมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นมาก หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นบ่อยครั้ง หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นระหว่างร้อยละ 60 - 79 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

ให้คะแนน 5 คะแนน เมื่อผู้ให้ข้อมูลกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ 5 ซึ่งหมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นมากที่สุด หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นร้อยละ 80 ขึ้นไป เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

การวิเคราะห์ผลการประเมิน

เมื่อผู้ใช้ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดแล้ว ให้นำคะแนนประเมินมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามรายข้อและองค์ประกอบเป็นรายบุคคล

เกณฑ์การแปลผลการประเมิน

เมื่อผู้ใช้ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดแล้ว ให้นำคะแนนประเมินมา คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามตัวชี้วัดและองค์ประกอบเป็น รายบุคคล จากนั้นนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลผลการประเมิน ดังนี้

ค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 1.00 – 1.49 คะแนน หมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติตาม กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขในประเด็นหรือองค์ประกอบนั้นในระดับ**น้อยที่สุด**

ค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 1.50 – 2.49 คะแนน หมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติตาม กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขในประเด็นหรือองค์ประกอบนั้นในระดับ**น้อย**

ค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 2.50 – 3.49 คะแนน หมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติตาม กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขในประเด็นหรือองค์ประกอบนั้นในระดับ**ปานกลาง/พอใช้**

ค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 3.50 – 4.49 คะแนน หมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติตาม กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขในประเด็นหรือองค์ประกอบนั้นในระดับ**สูง**

ค่าเฉลี่ยมีค่าระหว่าง 4.50 – 5.00 คะแนน หมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติตาม กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขในประเด็นหรือองค์ประกอบนั้นในระดับ**สูงมาก**

เกณฑ์การตัดสิน

ตามที่ได้กล่าวไปเบื้องต้นว่า แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูใน ศตวรรษที่ 21 ชุดนี้มีเป้าหมายเพื่อนำสารสนเทศจากการประเมินไปสู่การพัฒนาปรับปรุงกระบวนการ จัดการเรียนรู้ของนิสิตครูให้มีประสิทธิภาพก็ตาม แต่หากต้องการตัดสินผลการประเมินการจัดการ เรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้เป็นสารสนเทศเบื้องต้นให้ทราบว่า นิสิต/ นักศึกษาครูมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ ก็สามารถใช้เกณฑ์ การตัดสิน ดังนี้

ระดับปรับปรุง เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยตามประเด็น/องค์ประกอบนั้น ต่ำกว่า 2.50 คะแนน

ระดับผ่านเกณฑ์หรือยอมรับได้ เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยตามประเด็น/องค์ประกอบนั้น ระหว่าง 2.51 – 3.50 คะแนน

ระดับดี เมื่อมีคะแนนเฉลี่ยตามประเด็น/องค์ประกอบนั้น ตั้งแต่ 3.51 คะแนน

การนำเสนอผลการประเมิน

การนำเสนอผลการประเมินให้แก่ นิสิต/นักศึกษาครู ผู้ปกครอง และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อ ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาต่อไปนั้น การนำเสนอผลการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับให้แก่ นิสิต/นักศึกษาครู ผู้ปกครอง และอาจารย์ที่ปรึกษา ควรนำเสนอเป็นรายข้อคำถาม ราย องค์ประกอบ และในภาพรวมทั้งหมด ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนานิสิต/นักศึกษาครูใน ประเด็นย่อยๆ ได้ทุกประเด็น

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ที่มีความสุขของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะ ดังนี้

แบบประเมินการจัดการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของนิสิตครูในศตวรรษที่ 21 (ฉบับสมบูรณ์)

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินอ่านรายการคำถามที่กำหนดให้ และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการปฏิบัติ ตามความหมายต่อไปนี้

1 หมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นน้อยที่สุด หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นแบบนานๆครั้ง หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นน้อยกว่าร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

2 หมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นน้อย หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นเพียงบางครั้ง หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นระหว่างร้อยละ 20 - 39 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

3 หมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นปานกลาง หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นแต่ไม่สม่ำเสมอ ปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้าง สลับกันไปมา หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นระหว่างร้อยละ 40 - 59 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

4 หมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นมาก หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นบ่อยครั้ง หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นระหว่างร้อยละ 60 - 79 เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

5 หมายถึง นิสิต/นักศึกษาครูมีระดับการปฏิบัติในรายการนั้นมากที่สุด หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นอย่างสม่ำเสมอ หรือปฏิบัติกิจกรรมนั้นร้อยละ 80 ขึ้นไป เมื่อเทียบกับโอกาสที่ต้องปฏิบัติกิจกรรมนั้นทั้งหมด

ผู้ประเมินมีเวลาในการประเมินตามแบบประเมินฉบับนี้ 60 นาที การประเมินตามแบบประเมินฉบับนี้ เป็นการนำข้อมูลไปใช้เพื่อการวิจัยโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวม ซึ่งจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ให้ข้อมูล จึงขอให้ผู้ให้ข้อมูลตอบแบบประเมินด้วยความเป็นจริง และขอขอบคุณผู้ประเมิน/ผู้ให้ข้อมูลทุกคนที่ให้ความร่วมมือด้วยดีและให้ความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลที่มีประโยชน์ในครั้งนี้

คณะผู้วิจัย

ตอนที่ 1 คุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน					
ข้อที่ 1 นักเรียนเห็นคุณค่าในตัวเอง					
ข้อที่ 2 นักเรียนมีความภาคภูมิใจในตัวเอง					
ข้อที่ 3 นักเรียนรักและศรัทธาเชื่อมั่นในตนเอง					
ข้อที่ 4 นักเรียนเห็นคุณค่าของการเรียนรู้					
ข้อที่ 5 นักเรียนมีความตั้งใจอย่างแน่วแน่มั่นคง					
ข้อที่ 6 นักเรียนมีการฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ					
ข้อที่ 7 นักเรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม					
ข้อที่ 8 นักเรียนรู้จักสังเกต					
ข้อที่ 9 นักเรียนรู้จักฝึกการตั้งคำถาม					
ข้อที่ 10 นักเรียนมีการจดบันทึกอย่างเป็นประจำ					
ข้อที่ 11 นักเรียนรู้จักปรับตัวได้เข้าสถานการณ์และโอกาส					
ข้อที่ 12 นักเรียนหมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
ข้อที่ 13 นักเรียนจะต้องรัก ศรัทธาเชื่อมั่นในตัวครูผู้สอน					
ข้อที่ 14 นักเรียนให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
ข้อที่ 15 นักเรียนมีความพร้อมและมุ่งมั่นในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองต่อไปตลอดชีวิต					
องค์ประกอบที่ 2 ด้านคุณลักษณะ และกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู					
ข้อที่ 16 ครู(นิสิตครู/นักศึกษาครู)เป็นคนที่แสวงหาความรู้อยู่เสมอ					
ข้อที่ 17 ครูหมั่นฝึกฝนและพัฒนาตนเองเพื่อมาถ่ายทอดประสบการณ์และองค์ความรู้ให้แก่นักเรียนอย่างเต็มที่					
ข้อที่ 18 ครูมีความรัก เมตตา จริงใจ และใส่ใจต่อนักเรียนอย่างทั่วถึง					
ข้อที่ 19 ครูรู้จักธรรมชาติและตัวตนของนักเรียน					
ข้อที่ 20 ครูค้นหาจุดเด่นและจุดด้อยของนักเรียน เพื่อหาแนวทางลดจุดด้อยและเสริมจุดเด่นให้แก่นักเรียน					
ข้อที่ 21 ครูบอคำถามและกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดและหาค้นหาคำตอบอยู่เสมอ					
ข้อที่ 22 ครูมีความรู้และมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
ข้อที่ 23 ครูมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีจิตวิญญาณความเป็นครู					
ข้อที่ 24 ครูจัดหา ผลิต และใช้สื่อการเรียนรู้อยู่เสมอ					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ข้อที่ 25 ครูมีการเตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน เช่น จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ทดลองจัดการเรียนรู้ หรือฝึกซ้อมการทำกิจกรรมเพื่อประเมินจุดอ่อนด้านเวลาและกิจกรรม					
ข้อที่ 26 ครูใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ โดยโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
ข้อที่ 27 ครูกระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิดทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ แทนการบอกคำตอบ					
ข้อที่ 28 ครูจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสามารถของนักเรียนเพื่อช่วยเอื้ออำนวยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้					
ข้อที่ 29 ครูจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้เดิมของนักเรียน					
ข้อที่ 30 ครูเปิดโอกาสหรือกระตุ้นให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับบุคคลอื่น เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างหลากหลาย					
ข้อที่ 31 ครูจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเชื่อมโยงเรื่องราวและแนวคิดของสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับความเป็นจริงของชีวิต					
ข้อที่ 32 ครูเอาใจใส่ต่อศิษย์ จุดไฟในใจหรือสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ศิษย์ และกระตุ้นให้ศิษย์อยากเรียนรู้ต่อไปตลอดชีวิต					
ข้อที่ 33 ครูยินดีเปลี่ยนแปลงตนเองในทุกๆเรื่อง เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีของนักเรียน					
ข้อที่ 34 ครูมุ่งมั่นพัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมการให้นักเรียนออกไปทำงานหรือประกอบสัมมาชีพที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้					
องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดบรรยากาศและแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุขของนักเรียน					
ข้อที่ 35 จัดบรรยากาศภายในห้องเรียนให้สะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย เพื่อให้ส่งเสริมความมีวินัย การรักษาสีงแวดล้อมและการเรียนรู้ที่ดี					
ข้อที่ 36 จัดห้องเรียนให้มีบรรยากาศและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มีความทันสมัยก้าวทันต่อเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา มีแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลเพียงพอสำหรับการสืบค้นที่สามารถตอบสนองความสนใจใคร่รู้ของนักเรียน					
ข้อที่ 37 จัดห้องเรียนให้สามารถรองรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับธรรมชาติและความเป็นจริง หรือจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนหรือนอกสถานที่เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงมากที่สุด					
ข้อที่ 38 จัดห้องเรียนให้มีบริเวณเพียงพอต่อการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
กาย ดนตรีหรือศิลปะ เพื่อให้เกิดการบูรณาการและผสมผสานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความสุข					
ข้อที่ 39 จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย เป็นกันเอง ทั้งครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน					
ข้อที่ 40 จัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยให้นักเรียนสามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ปัญหาจากการดำรงชีวิต					
ข้อที่ 41 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ ไม่เครียด ไม่เกิดความวิตกกังวล					
ข้อที่ 42 จัดบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดความรู้สึกเป็นมิตร ไว้วางใจและเป็น ที่พึ่งซึ่งกันและกัน					
ข้อที่ 43 จัดบรรยากาศการเรียนรู้แบบร่วมมือกันเรียน ไม่แข่งขัน ไม่ชิงดีชิงเด่นกัน นักเรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกันเอง และเรียนรู้ร่วมกับครูได้					
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการออกแบบบทเรียนและการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้อย่างมีความสุข					
ข้อที่ 44 ครูออกแบบบทเรียนให้สนุกสนาน แปลกใหม่ น่าสนใจ จูงใจให้เกิดการติดตาม					
ข้อที่ 45 ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องหรือสามารถนำไปใช้ได้ในชีวิตประจำวัน					
ข้อที่ 46 ครูออกแบบสาระและกระบวนการเรียนรู้สามารถเชื่อมโยงกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว					
ข้อที่ 47 ครูออกแบบบทเรียนให้มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก และสอดคล้องกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชานั้นๆ					
ข้อที่ 48 ครูออกแบบให้ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ตามบทเรียนมุ่งพัฒนา และส่งเสริมกระบวนการคิดแบบต่างๆ ของนักเรียน					
ข้อที่ 49 ครูออกแบบบทเรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน ตัวชี้วัด และ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกทำ เกิดความจำและเข้าใจ และนำไปใช้ใน ชีวิตจริงได้					
ข้อที่ 50 ใช้เวลาจัดการเรียนรู้ในแต่ละบทเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อทำให้ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ					
ข้อที่ 51 ใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ที่เร้าใจความสนใจ สอดคล้องกับ ความสามารถ ตรงตามเป้าหมาย มีระดับความยาก-ง่ายเหมาะสมกับวัย และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้					
ข้อที่ 52 เลือกใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยและสอดคล้องกับความเป็น					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
จริงทางสังคมในขณะนั้น					
ข้อที่ 53 เลือกใช้สื่อการเรียนที่เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือกระทำ แก้ปัญหา และใช้กระบวนการคิด					
ข้อที่ 54 เลือกใช้สื่อที่อยู่ในความสนใจของนักเรียน เช่น เกม ฯลฯ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข					
ข้อที่ 55 เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อเพื่อการเรียนรู้ของตนเอง เช่น เอกสารประกอบการเรียน ฯลฯ					
องค์ประกอบที่ 5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
ข้อที่ 56 กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อการพัฒนานักเรียนเป็นสำคัญ ลดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อตัดสินคุณค่าให้น้อยลงมากที่สุด เพื่อสร้างทัศนคติที่ดีต่อการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน					
ข้อที่ 57 เชื่อมโยงกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นเนื้อเดียวกัน เพื่อให้เกิดการวัดและประเมินการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน					
ข้อที่ 58 มีการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจนและแจ้งให้นักเรียนทราบก่อนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนวางแผนการเรียนรู้ล่วงหน้า และสามารถสร้างความท้าทาย					
ข้อที่ 59 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้หรือผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในรูปของพฤติกรรมที่ผู้เรียนจะสามารถแสดงออกได้ สังเกตได้ วัดและประเมินได้ หรือผลงานที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้จริงตามความสามารถ โดยครอบคลุมพฤติกรรมทุกด้าน ทั้งด้านสติปัญญา ด้านทักษะ ด้านจิตพิสัย และคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
ข้อที่ 60 มีการประเมินผลตามสภาพจริงจากการสังเกตพฤติกรรม การนำเสนองาน การอภิปราย การตอบคำถาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน การสะท้อนความคิด และการตรวจผลงานที่ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน					
ข้อที่ 61 เปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับการประเมินใหม่ เมื่อผลการประเมินเดิมยังไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักเรียนและนักเรียนต้องการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น เพื่อลดความเครียดจากการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และครูกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถเต็มศักยภาพในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ทุกครั้ง					
ข้อที่ 62 สะท้อนผลการประเมินการเรียนรู้ให้แก่นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ผลการประเมินวางแผนการพัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ					

รายการ	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
ข้อที่ 63 นำเสนอผลการประเมินการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งชั้นในภาพรวม เพื่อป้องกันผลกระทบย้อนกลับทางด้านจิตใจของนักเรียนเป็นรายบุคคล					
ข้อที่ 64 กระประเมินผลการเรียนรู้หลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้จะต้องสะท้อนการนำความรู้ความสามารถของนักเรียนไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้					

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	ลภัสสรดา จูเมฆา
วัน เดือน ปี เกิด	30 มิถุนายน 2516
ที่อยู่ปัจจุบัน	99/193 หมู่ 8 ตำบลบึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
ที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนชุมแสงสงคราม “อัครคณารักษ์อุปถัมภ์” ตำบลชุมแสงสงคราม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ครู คศ. 2 ครูชำนาญการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2555	กศ.ด. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. 2550	กศ.ม. (การประกันคุณภาพการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร
พ.ศ. 2538	ค.บ. (ภาษาอังกฤษ) สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม